

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

25. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 24. ZÁŘÍ 2023

Blízký je Hospodin všem, kdo ho hledají.

Oltář sv. Václava v bazilice sv. Petra. *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9.7.2019, Řím, Itálie.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Pána, který řekl: „Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše, ani vaše chování není podobné mému“, aby otevřel naše srdce pro poznání toho, co je ve shodě s Boží vůlí:

L: MILOSRDNÝ BOŽE, VYSLYŠ NÁS.

- Za Svatého otce Františka, aby jeho apoštolská cesta do Marseille na setkání zástupců národů Středomoří byla inspirací k budování „Středomořské mozaiky nadějí“.
- Na přímluvu sv. Michaela, knížete vojska nebeského a sv. Václava, vévody české země, prosme za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského terorizmu pozná čas míru.
- Za Církev, aby kázáním a svědectvím evangelium šířila, živila a posilovala naději lidí dobré vůle, a tak vedla jejich kroky po cestách spravedlnosti a pokoje.
- Modleme se za učitele, vychovatele, asistenty a další pracovníky ve školství, aby nový školní rok prožili vedeni moudrostí Ducha Svatého.
- Modleme se, aby lidé, kteří žijí na okraji společnosti v nelidských životních podmínkách, nebyli institucemi zapomenuti a nikdy nebyli považováni za vyřazené.
- Za věrné zemřelé, aby za svůj život došli spravedlivé odměny.

K: Pane, náš Bože, ty miluješ všechno, co jsi stvořil; svému slunci dáváš vycházet na dobré i zlé. Pomož nám přemáhat naše sobectví, abychom ve všem dokázali spatřovat tvou vůli. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

SVATÝ MICHAELI, ARCHANDĚLE, OPATRUJ NÁS V BOJI; PROTI ZLOBĚ A ÚKLADŮM ĎÁBLOVÝM BUDIŽ NÁM OCHRANOU. PŘIKAŽIŠ JEMU BŮH, POKORNĚ PROSÍME, A TY, KNÍŽE VOJSKA NEBESKÉHO, UVRHNI SATANA A JINÉ DUCHY ZLÉ, KTERÍ KE ZKÁZE DUŠÍ SVĚTEM OBCHÁZEJÍ, BOŽSKOU MOCÍ DO PROPASTI PEKELNÉ. AMEN.

Svatyně sv. Michaela, archanděla, Monte Sant' Angelo, Itálie, *Anni Paulini Peregrinatio*, 13. července 2009.
Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent. 3. července 2016.

POUTNÍCI U HROBU SV. FRANTIŠKA V KRYPTĚ BAZILIKY V ASSISI.
Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 30. 6. 2019, Assisi, Itálie.

"V LŮNĚ TVÉM, V RÁJI, PŘIJMI PANE JEŽÍŠI SVOU SLUŽEBNICI! TYS MÉ SVĚTLO, DRAHOCENNÁ PERLA, KTEROU JSEM MILOVALA, VROUCNĚ HLEDALA A NYNÍ TOUŽÍM KONTEMPLOVAT JAKO KRÁLE VŠECH VĚKŮ"
(*modlitba sv. Justiny před mučednickou smrtí, 7. října 304.*)
Bazilika sv. Justiny - hlavní oltář s relikviářem první mučednice Padovy a patronky Uherského Brodu.
Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 11. července 2019, Padova, Itálie.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

26. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 1. ŘÍJNA 2023

Rozpomeň se, Hospodine, na své slitování.

"HÆC EST PORTA VITÆ ÆTERNÆ" - toto je brána života věčného (nápis nad portálem kostelíka). Nešpory v Porziuncole, Assisi, Itálie. *Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent*, 4.7.2016.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

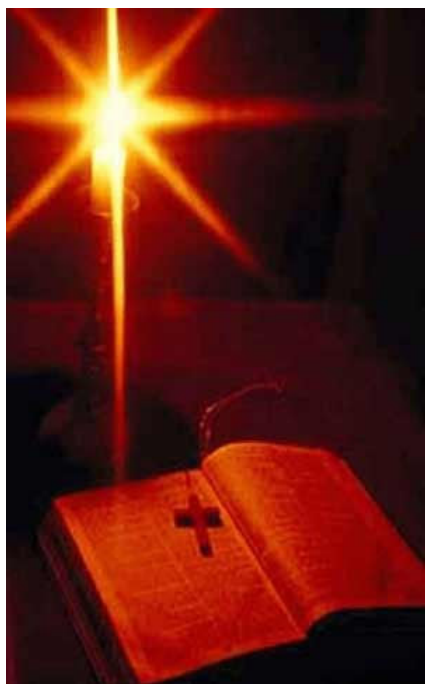
K: Bratři a sestry, prosme Pána, který je dobrý a dokonalý, proto ukazuje hříšníkům cestu a pokorné vede k správnému jednání, aby nám dal smýšlení jaké měl Kristus Ježíš.

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za Svatého otce Františka, aby Církev i svět naslouchaly jeho hlasu, kterým Pán dějin i v dnešní době nepřestává volat k práci na své vinici.
- Na přímluvu sv. Terezie od Dítěte Ježíše a sv. Františka z Assisi prosme za zmučený ukrajinský národ, ať zbaven ruského terorizmu pozná čas míru.
- Modleme se, aby církev na všech úrovních přetvořila svůj životní styl nasloucháním a rozhovorem a nechala se vést Duchem Svatým na periferie světa.
- Modleme se za ty, kdo se zcela zasvětili Bohu, aby žili ve svých komunitách v pokoji a vzájemné lásce.
- Za věřící, aby v tomto měsíci posvátného růžence dávali v každém ze Zdrávasů zaznít bolestnému volání lidstva, jakož i síle touhy po naději.
- Za věrné zemřelé, aby za svůj život došli spravedlivé odměny.

K: Pane, náš Bože, dej, ať už nyní máme účast na tvých zaslíbeních, která jsi svěřil těm, kdo spoléhají na tvé slovo. Prosíme o to skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 25. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – Iz 55,6-9

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, vzývejte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změní své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští, neboť mé myšlenky nejsou myšlenky vaše ani vaše chování není podobné mému – praví Hospodin. O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, mé smýšlení od smýšlení vašeho.

ŽALM 145

Každý den tě budu velebit – a chválit tvé jméno po všechny věky. – Veliký je Hospodin a veškeré chvály hodný, – jeho velikost je nevýstižná. Milosrdný a milostivý je Hospodin, – shovívavý a plný lásky. – Dobrotivý je Hospodin ke všem – a soucit má se všemi svými tvory. Spravedlivý je Hospodin ve všech svých cestách – a svatý je ve všech svých činech. – Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají, – všem, kdo ho vzývají upřímně.

2. ČTENÍ – FLP 1,20C-24.27A

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

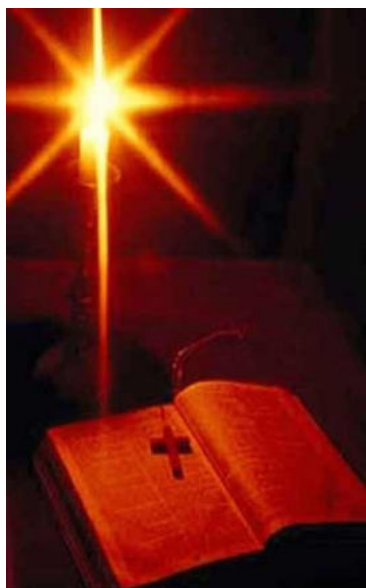
Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě na živu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangeliu.

EVANGELIUM – MT 20,1-16

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: "Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: 'Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.' A šli. Kolem dvanácti a kolem tří hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak. Vyšel kolem pěti hodin a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: 'Co tu celý den nečinně stojíte?' Odpověděli mu: 'Nikdo nás nenajal.' Řekl jim: 'Jděte i vy na mou vinici!' Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: 'Zavolej dělníky a vyplat' jim mzdu, začni od posledních k prvním.' Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: 'Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik, co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.' On však jednomu z nich odpověděl: 'Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomuhle poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chci? Anebo závidíš, že jsem dobrý?' Tak budou poslední prvními a první posledními."

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI SV. VÁCLAVA

1. ČTENÍ – MDR 56,9-21

Čtení z knihy Moudrosti.

Vládcové, k vám se obrazení má slova, abyste se naučili moudrosti a neklesli. Ti totiž, kdo svatě střeží svaté příkazy, budou uznáni za svaté, ti, kdo jsou o nich poučeni, najdou ospravedlnění. Buďte tedy žádostiví mých slov, mějte po nich touhu, a poučí vás. Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těmi, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časně přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc. Neboť její začátek je zcela upřímná touha poučit se, chtít se

poučit je láska k ní, láska k ní je zachovávat její přikázání, dbát o přikázání je zajistit si nesmrtelnost, nesmrtelnost pak dává místo u Boha. A tak touha po moudrosti přivádí ke kralování. Vládcové lidí, když se tedy těšíte z trůnů a žezel, čtěte moudrost, abyste kralovali navěky.

Ty, Hospodine, vládneš nade vším.

ŽALM 1KRON 29

Tvá je, Hospodine, velikost a moc, – nádhera, lesk i vznešenost, – neboť tobě patří všechno na nebi i na zemi. obě, Hospodine, přísluší kralovat, – ty jsi svrchovaně povýšený nade vším, – od tebe je bohatství a velebnost. y vládneš nade vším, – v tvé ruce je síla a moc, – z tvé ruky pochází všechna velikost a vláda.

2. ČTENÍ – 1 PETR 1,3-6; 2,21B-24

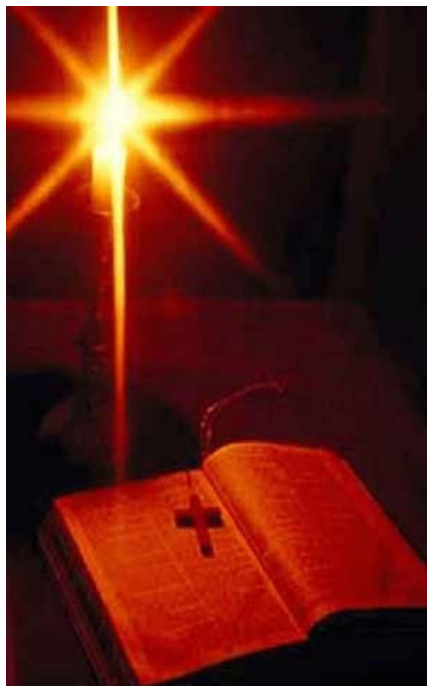
Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro vás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc a vede ke spáse, která se má ukázat nyní v poslední době. A proto budete potom jásat, i když vás snad musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky. Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. "On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného." Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo kříže, abychom byli mrtví hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.

EVANGELIUM – MT 16,24-27

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání."

LITURGICKÉ TEXTY 26. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – Ez 18,25-28

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Toto praví Hospodin: „Říkáte: ‘Pán nejedná správně!’ Slyšte tedy, izraelský dome! Je to mé jednání, které není správné, nebo spíše vaše? Jestliže spravedlivý opustí svou spravedlnost a páchá nepravost a zemře, zemře pro nepravost, které se dopustil. Jestliže se však zločinec odvrátí od svých zlých skutků, které spáchal, a jedná podle práva a spravedlnosti, sám sebe zachrání. Neboť proto, že se bál a odvrátil se od všech svých nepravostí, které spáchal, jistě bude živ a nezemře.“

ŽALM 25

Ukaž mi své cesty, Hospodine, – a pouč mě o svých stezkách. – Ved’ mě ve své pravdě a uč mě, – neboť ty jsi

Bůh, můj spasitel, – nepřestávám v tebe důvěřovat. Rozpomeň se, Hospodine, na své slitování, – na své milosrdenství, které trvá věčně. – Nemysli na hříchy mého mládí, na má provinění, – pamatuj na mě ve svém milosrdenství – pro svou dobrotivost, Hospodine! Hospodin je dobrý a dokonalý, – proto ukazuje hříšníkům cestu. – Pokorné vede k správnému jednání, – pokorné učí své cestě.

2. ČTENÍ – FLP 2,1-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Jestliže je u vás trochu křesťanské snahy druhé těšit, trochu láskyplného povzbuzení, nějaké duchovní společenství a trochu srdečné účasti, dovršte mou radost tím, že budete stejně smýšlet, že vás bude všechny pojít jedna láska, že budete svorní a jednomyslní. Nic nedělejte z hašteřivosti nebo touhy po prázdné slávě, ale z pokory ať každý z vás pokládá druhého za lepšího, než je sám. Nikdo z vás ať nehledí jenom na vlastní prospěch, ale i na prospěch druhých. Mějte v sobě to smýšlení, jaké měl Kristus Ježíš: ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

EVANGELIUM – MT 21,28-32

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl velekněžím a starším lidu: „Co soudíte o tomto případě: Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl mu: ‘Synu, jdi dnes pracovat na vinici.’ On odpověděl: ‘Mně se nechce,’ ale potom toho litoval, a přece šel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. Ten odpověděl: ‘Ano, pane,’ ale nešel. Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?“ Odpověděli mu: „Ten první.“ Ježíš jim řekl: „Amen, pravím vám: Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Přišel k vám Jan, aby vám ukázal správnou cestu, ale neuvěřili jste mu. Celníci však a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, a přece ani potom jste se nezměnili a neuvěřili jste mu.“

MENTALITA

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Jeden řeholník šel k ekonomovi svého domu, aby si od něho vyžádal peníze na cestu, kterou měl podniknout. „Kolik potřebujete?“ ptal se ho ekonom. Dotázaný váhal, nebyl si jist. Ekonom to vzal humoristicky a dal mu naučení. Toto zde, je mezinárodní dům, s tím musíš počítat, když jdeš pro peníze. Je-li ekonom Němec, musíš nejdříve dopodrobna sepsat všechny možné a nemožné výdaje, které se vyskytnou, a udělat součet. Bude velký nebo

malý, na tom nezáleží, hlavně, aby byl přesný, Je-li ekonom Francouz, nezačínej s penězi, mluv o surrealismu a potom jakoby mimochodem řekni, aby ti dal tolik a tolik. Když se tě Španěl zeptá, kolik ti má dát, mávní rukou a řekni, že to záleží na jeho velkodušnosti. Před Italem zaplač, že při cestování velice trpíš. Mně se ptali, jak by se mělo jít na českého ekonoma. Nevěděl jsem, ale pak mi napadlo, že by snad bylo nejlépe říci: Když mi dáš tolik a tolik, nebudeš mít potíže ani ty ani já.

Kolik podobných historek se vypráví v mezinárodním prostředí. Při takových příležitostech si uvědomujeme, jak je nutné počítat s různými mentalitami lidí, s kterými máme společně žít. Při dnešním míšení obyvatelstva naší planety, je ten problém den ze dne vážnější. Pozoroval jsem jednou v Kalifornii jakéhosi Filipínce, který měl službu u benzinové pumpy. Jeho znalost angličtiny se omezovala převážně na číslovky, na spočtení peněz, které má požadovat od klientů. Může být rád, že našel místo. Ale když uvážíme, že jeho styk se omezuje na tuto oblast, je nám smutno. Je dospělým sirotkem. A je to pro něho i problém náboženský. Jde v neděli do kostela, je od mládí katolík, ale při americké liturgii nerozumí ničemu. Nakonec zajde k jakési neznámé sektě, protože tam hrají na kytaru.

Je obvyklým zjevem, že emigranti, kteří se nedovedou zařadit do prostředí, do kterého se dostali, velmi tvrdě posuzují mentalitu a zvyky domorodců, ale zapomenou na to, aby

uvažovali o své vlastní mentalitě, o svých vlastních překážkách při jednání s druhými a o svých vlastních pozitivních vlastnostech, kterých by mohli v tomto případě využít. Při svém dlouholetém pobytu v cizině, jsem měl dost a dost možnosti uvažovat o tom problému. Co to vlastně znamená pro mne, že se chovám v jádře stále česky?

Moje rodiče a moji první vychovatelé pocházeli z prostředí rakousko-uherského. Tam se tento problém soustředil skoro výlučně na rozumné soužití Čechů s Němci. Stačí číst Masarykovy úvahy v jeho knížce Česká otázka. Museli jsme ji i za první československé republiky povinně číst na střední škole. Vzpomněl jsem si na její obsah, když mně nedávno padl do ruky článek o témž problému, psaný v dnešním aktuálním prostředí a ze strany opačné. Základní myšlenka je tam tato. Německého inženýra poslala jeho firma na nějakou dobu do Prahy. Trochu se obával, nechtěl nikde zbytečně narazit a vyvolat konflikty. Aby tomu předešel, rozhodl se přesně vypsát, jaké tam bude mít posláná a dopodrobna vypočítat, co k tomu bude potřebovat, aby zbytečně nenarazil nečekanými požadavky. Ale byl dost inteligentní k tomu, aby pochopil, že nepochodil. Reakce byla nepříznivá: Němec, sotva přišel, ještě nic neudělal a už má tolik požadavků, je arogantní. Polkl tu nepříjemnou pilulku a pozoroval pak, jak se zachová Čech, který přišel se stejným posláním do Německa. Když se ho ptali, co bude potřebovat, dušoval se, že je obyčejný člověk, že se umí uskrovnit. Tam to vzali doslova a nestarali se o něho. On se dopálil, že se nedovtípí a oni ho zas podezřívají, že chce pořád něco nečekaného vydobývat. Jinými slovy, vzniká nedorozumění a podezřívání i tam, kde mají dobrou vůli si vyhovět. Ale neumějí pochopit různost mentality. Trochu jinou historii, ale se stejným naučením popisuje Masaryk v České otázce vypravováním o dvou správcích statků a historií s kočkami. Jakoby tím chtěl ironizovat smutnou skutečnost, že často rostou konflikty z „kočičích problémů“.

Je pravda, že předmět otázky je možná směšný, ale přístup k němu bývá vážný. V duchu německé tradice je pokoj možný jenom když se věci hne na počátku jasně a přesně povědí. Češi mají sice po staletí německé školení, ale v hloubce srdce zůstala stará slovanská mentalita. V jejím duchu je pravda něco živého. Staroslověnské slovo pro pravdu je *istina*, něco co dýchá. Je tu stejný kořen jako v sanskritském *astmi*, dýchat. Z toho plynou dva možné závěry, pozitivní a negativní. Ten pozitivní je skromnost a úcta k pravdě. Nemysleme si, že už známe všechno, když jsme to jasně pověděli. Skutečnost je nekonečná a totožná s Božím tajemstvím. To vede ovšem k postoji náboženskému a k modlitbě. V profánním myšlení vzniká však z toho stejného postoje důsledek negativní. Čech se pak stává tím, koho lidově představují jako „Pana Ale“. Řekněte mu, že je dnes pěné počasí a uslyšíte: „Ale zítra bude pršet.“ Pochvalte si, že dnešní déšť dobrý pro pole a zahrady, hned se dozvíte: „Ale to nevydrží.“ Mají-li se všichni na něčem společně dohodnout, je jenom to „ale“, co stále zaznívá. Souhrn debaty pak je: „Nic jsme sice nestanovili, ale dohodli jsme se, že se dohodneme. Napijme se na to a zazpívejme si Aby nás Pán Bůh miloval.“

Ale k čemu máme dojít z naší úvahy o mentalitách? Starý princip moudrosti je bez „ale“: Poznej sám sebe. To znamená poznávat své pozitivní schopnosti a umět jich využít k dobrému. Na první státní československé vlajce byl nápis: Pravda vítězí. Ale zamlčovalo se, že to heslo pochází z husitských dob, kde jeho forma byla nekrácená: „Pravda Páně vítězí.“ K té pak se musíme skutečně přibližovat s úctou, postupně a skromně. To může být poselstvím, které bychom měli z naší nezprofanované mentality přinést i světu.

*Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 25. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 25. ZÁŘÍ 2023

Ježíš řekl zástupům: „Nikdo nerozsvítí svítilnu a nepřikryje ji nádobou ani ji nedá pod postel, ale postaví ji na podstavec, aby ti, kdo vcházejí, dobře viděli. Nic totiž není skryto, co nebude zjeveno, a nic není utajeno, co by se nepoznalo a nevyšlo najevo. Dávejte tedy pozor, ať dobře posloucháte! Neboť kdo má, tomu bude dáno, ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co myslí, že má.“ (Lukáš 8,16-18)

Světlo se postaví na svícen. Je požehnáním pro národ, když má na vládnoucích místech dobré a schopné lidi. A jejich úspěch zase je podmíněn tím, když si dovedou vybrat schopné pracovníky a dát jim důležitá místa. Špatná společnost naopak schopné lidi vylučuje, talenty ubíjí. Jak je tomu ve společnosti Boží? Věříme, že svět řídí Prozřetelnost. Je možné, aby Bůh nedal lidem, kteří se k němu obracejí jako k Otci, možnost uplatnit se a dosáhnout místa, které jim patří? Vždyť Bůh sám každého vyvolá k nějakému poslání, proto mu také dá to místo, které mu patří. Ovšem jeho plány jsou v tajemství a nedají se porovnávat s tím, čemu se v profánní společnosti říká kariéra. Prohlédneme je až ve světle věčnosti. Ale už nyní se najednou zjeví. Životopis sv. Sergeje Radoněžského líčí jeho osamělý a zapomenutý osud v severních lesích. Ale najednou dodává: Nemůže se skrýt světlo postavené na svícnu. Přicházejí k němu skupiny učedníků a stává se zakladatelem velkého náboženského a kulturního hnutí.

Nic není skryto, co by se jednou neprojevil. Kdysi jeden známý německý žurnalista kritizoval církev, že bere do svých služeb lidi schopné, že jim dává velkou přípravu, ale že nedovede jejich činnost propagovat, že se nestará o to, aby se o jejich práci ve světě vědělo. Těžko říci, nakolik je ta námitka oprávněná i z čistě světského pohledu. Jisté však je, že se na opravdu duchovní hodnoty nehodí jenom pravidla žurnalistiky. Světské schopnosti se vidí přirozenýma očima. K tomu, abychom viděli to, co je duchovní, potřebujeme zjevení. Tedy i duchovní velikost člověka zahlédnou jenom ti, kterým to Bůh zjevil, které Duch svatý osvětil. Tak se stává, že světce objeví lidé duchovní. Vidíme to často v dějinách církve. Velká a dobře připravená propaganda zklame a lidé se najednou

hrnou za někým, kdo byl neznámý. Co udělal velkého? Opatroval svěřené světlo, a to se nemohlo ve tmě skrýt.

Tomu, kdo má, bude dáno, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má! Jaká nespravedlnost! Pomyslí si ten, kdo slyší tento výrok bez souvislosti a nezamyslí se. Kdyby šlo o rozdělování státních peněz, sotva bychom to ovšem mohli ospravedlnit. Ale dary Boží jsou docela jiné. Říkáme jim milost, ta pak znamená život v Bohu. Život má však svá pravidla, odlišná od mrtvých věcí. Rostliny, živočichové tím víc a lépe rostou, čím jsou zdravější, čím víc života v sobě mají. Naopak to, co je slabé, nakažené, dříve nebo později odumírá, ztrácí i to málo života, co má v sobě. Kdo dostane peníze, zbohatne, ale dříve nebo později se takový dar ztratí, dostal-li ho člověk nemocný, neschopný života. Jak lépe je na tom ten, kdo dostal zdraví a chuť k práci. Podobně je tomu, ovšem v daleko větší míře, i v životě nadpřirozeném. Bůh dal někomu milost, ta se stává semínkem, hořčičným zrnkem, které vyrostе ve velký keř (srv. Mt 13,21). Proto se světci rádi modlili: „Vezmi si, Pane, všechno... Dej mně jenom tvou milost, to mně stačí!“

Nejednou se stává, že se jinak chováme před lidmi na veřejnosti, jinak ve svém soukromí mezi nejbližšími. Pán Ježíš nám dnes připomíná, že nemáme být lidmi dvou tváří, ale usilovat o pravdivou jednotu svého života.

Dlouhá léta byli židé v babylónském zajetí. teprve až za vlády perského krále Kýra se mohou vrátit do Judska a znovu vystavět jeruzalémský chrám. Dostávají, po níž toužili. Podobně bychom mohli i my říci, že jsme po létech dostali před 33 lety svobodu. Církev se osvobodila od státního dozoru, začalo se hojně se stavbou kostelů, opravou starších a zdevastovaných chrámů, také věřících na chvíli přibylo. Netrvalo to však dlouho a nastal jakýsi odliv věřících - lidí v kostele ubývá, o výuku náboženství rodiče nemají zájem - dají přednost nějakému kroužku, a tak se pomalu ale jistě vytlačuje Bůh ze života lidí, a nemůžeme se divit, jak naše společnost upadá. V jednom klášteře byl obraz, na kterém byl namalován sud, jehož rezavé obruče byly popraskané a víno vytékalo ven. Pod obrazem pak byl nápis: Protože měl svobodu, zahynul. Čím jsou obruče pro sud, tím jsou pro člověka přikázání Desatera. Udržují v nás to dobré, a tak se stáváme oním světlem, o kterém mluví Pán Ježíš. Držmě se Boha, jeho přikázání - to je jediná cesta k smysluplnému a plnohodnotnému životu zde na zemi a také záruka šťastné věčnosti.

ÚTERÝ 25. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 26. ZÁŘÍ 2023

Za Ježíšem přišla jeho matka a příbuzní, ale pro množství lidí se k němu nemohli dostat. Oznámili mu: „Tvoje matka a příbuzní stojí venku a rádi by tě viděli.“ Ale on jim odpověděl: „Moje matka a moji příbuzní jsou ti, kdo slyší a plní Boží slovo.“ (Lukáš 8,19-21)

Matka a příbuzní, rádi by tě viděli. Evangelisté nám zapsali Ježíšovo

kázání a jeho veřejnou činnost. O rodině a příbuzných se skoro vůbec nezmiňují. Je to v duchu ostatních knih Písma? Všeobecně se dá říci, že se tu setkáváme s dvojím protichůdným postojem. Z jedné strany se u všech osobností označuje jejich původ, vypočítává se rodokmen. Ale sotva dostali povolání od Boha, např. prorocké, opouštějí rodinu a přerušují styk s příbuznými. Bůh jako by žádal člověka celého, nerozděleného. Povolání k Boží službě se přirovnává k eucharistickému chlebu. Ve staré době přinášeli lidé k bohoslužbě chléb a víno a kladli je na stůl před oltářem. To pak sloužilo k hostině po liturgii. Ale předtím z těch darů kněz vybral kousky, které se nesly na oltář při obětování, aby se proměnily v tělo

Páně. Ty tedy znamenají i osoby, které si Bůh vybral ke své zvláštní službě jako kněze, řeholníky nebo i laiky se zvláštním posláním. Je to privilegium. Příbuzní to mají pochopit a toto povolání jim umožnit, i když to stojí oběti. Z druhé strany pak ti, co jsou povoláni, zůstávají své rodině vděční, ale přesto ji opouští, aby sloužili celé rodině Božího lidu.

Moje matka a příbuzní jsou ti, kdo slovo Boží slyší a plní. Jako Bohočlověk má Kristus dvojí původ. Otcem je mu Bůh, matkou Maria. Ale v tomto výroku jako by se své lidské rodiny zříkal. Je to však zdánlivé. Tajemství Mariino se tím nezmenšuje, ale rozšiřuje. Maria se stala Bohorodičkou tím, že přijala Ducha svatého a celá se mu dala k dispozici. Dala Bohu lidské tělo, aby se narodil na této zemi. I k nám však přichází Bůh různými způsoby, především však slovem. Uslyšíme je při čtení evangelia, v poselství církve, ve zvláštní inspiraci. Rozhodneme-li se, že uskutečníme to, co jsme slyšeli, stává se toto Boží slovo tělem, skutkem ve světě. My jsme mu prokázali funkci, která se podobá poslání Marie. Proto už Órigenés a jiní Otcové církve říkali, že každý křesťan je povolán k tomu, aby rodil Boha, aby mu dával existenci v tomto světě. Jeden kazatel to vyjádřil takto: „Já tu na kazatelně půjčuji Bohu svá ústa, aby jeho poselství lásky zaznělo lidským hlasem. Půjčte mu vy své ruce, aby se ta láska stala skutkem, tělem v tomto světě.“

Duchovní mateřství Mariino. Od doby reformace se často dělá toto srovnání: Maria zrodila Krista v těle, je jeho matkou ve smyslu tělesném, křesťan má však poslání ještě vyšší, má zrodit Krista přijetím víry. Tento protiklad se někdy užíval i k tomu, aby se umenšila mariánská úcta. Ve skutečnosti však slouží jenom k tomu, aby se objasnil dvojí způsob lidské spolupráce s Bohem, vnitřní i vnější. I Maria se totiž přijetím víry stává Matkou Boží. Evangelium ji nazývá „blahoslavenou, která uvěřila“ (Lk 1,45). Na počátku Starého zákona je Abrahám, o kterém píše sv. Pavel, že „uvěřil Bohu“, a tím se stal spravedlivým zakladatelem Božího lidu staré smlouvy (srv. Řím 4,3). Na počátku Nového zákona stojí Maria a její víra v Boží slovo. Stala se tedy Matkou nového Božího lidu, tj. církve. Ona sama si toho je vědoma: „Od této chvíle mě budou blahoslavovat všechna pokolení“ (Lk 1,48).

Z velkého hříšníka se stává světec. Ta slova platila třeba o sv. Augustinovi, ale také i o dnešním světci, sv. Matoušovi. Jako celník totiž patřil k té nejhorší sortě lidí, která se vyznačovala touhou po penězích a vůbec zbohatnutí, a to na úkor svých nejbližších. Výběrčí daní, poplatků a cel nebyl jistě nikde nikdy v oblibě, zvláště když se tyto peníze odevzdávali utlačovatelům židů, tedy Římanům. Díky

tomuto povolání jistě ztratil Matouš vážnost mezi slušnými lidmi a jistě ho to mrzelo, možná ani nevěděl, jak se z této situace dostat. A tu přichází Ježíš. Ve vhodnou chvíli, správným slovem získává Matouše, přivádí ho na správnou cestu a on se stává nejen horlivým apoštolem, ale i evangelistou, který napíše nejbojažnější a nejpodrobnější evangelium, z něhož čteme pravidelně při bohoslužbách. Přistupujme i my k jeho naslouchání nebo při četbě doma s takovým postojem, že je to sám Ježíš před námi, který k nám mluví. nebo, jak píše bl. Charles Foucauld: "Pro každého je v Písmu svatém věta, kterou Duch svatý nechal napsat zvláště pro něho". Jediná věta "pojď za mnou" učinila z Matouše světce! Tak mocní je Boží slovo. Kéž i my k němu takto přistupujeme.

STŘEDA 25. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 27. ZÁŘÍ 2023

Ježíš svolal svých Dvanáct (apoštolů), dal jim sílu a moc (vyhánět) všechny zlé duchy a léčit nemoci. Poslal je hlásat Boží království a uzdravovat nemocné. A řekl jim: „Nic si neberte na cestu, ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani peníze, ani dvoje šaty. Když přijdete do některého domu, zůstaňte tam a odtamtud se vydávejte na cestu. A když vás někde nepřijmou, při odchodu z toho města si vytřeste prach ze svých nohou na svědectví proti nim.“

Vydali se tedy na cesty a procházeli vesnice, všude hlásali radostnou zvěst a uzdravovali. (Lk 9,1-6)

Nic neberte na cestu. Příprava na cestu obyčejně není příjemná. Je s ní mnoho starostí. Znervózňuje nás myšlenka, že můžeme na něco důležitého zapomenout. Je možné vzít doslova napomenutí evangelia, abychom šli bez přípravy? Jisté je, že to světci často dělali. Sv. František z Assisi často přiměl své druhy, aby šli někam kázat a nic si nebrali. Chleba si měli vyžebrot a myšlenky, které měli lidem říci, jim vnukne Duch svatý. Sluší se, aby ti, kdo hlásají evangelium blahoslaveným chudým, sami dali příklad, že je uskutečnitelné to, co se káže. Ale přesto je takové radikální uskutečnění evangelia zvláštností a rozhodně je nedoporučujeme každému. Evangelium zdůrazňuje především chudobu duchem (Mt 5,3), tj. vnitřní postoj. Je to vědomí, že náš život a naše práce nejsou závislé jenom na nás a na naší přípravě. I když jsme udělali všechno, co je potřeba, nejsme si ničím jisti. Jediné, co nás sílí, je důvěra, že jsme na Boží cestě, že děláme to, k čemu nás Bůh posílá.

Když najdete v nějakém domě přístřeší, zůstaňte tam. Vytrvalí lidé mívají úspěch, protože zůstanou u práce, i když se jim nedaří. Naopak lidé povrchní přeletují od činnosti k činnosti a nepokročí k dalšímu. Nenabádá nás snad evangelium k něčemu podobnému? Mají zůstat kazatelé evangelia jenom tam, kde je přijmou nebo mají mít odvahu hledat i ty, kteří z počátku odporují? Odpovíme na tu námitku zase upozorněním, že se evangelium nemůže brát mechanicky, ale máme pochopit ducha, který je inspiruje. Pracujeme ovšem podle plánů, které jsme si nachystali. Jsme věrní svým předsevzetím i s jistou vytrvalostí, neoblomností. Ale nakonec uznáme, že je nade vším Boží Prozřetelnost, která se projeví ve faktech. To, co je opravdu Boží vůle, se nakonec vždycky uskuteční. My uznáme tato fakta jako

zjevení a podřídíme se jim, zůstaneme u nich.

A když vás nepřijmou, při odchodu si otřeste prach od chůze na svědectví proti nim..
Je to zvláštní rada. Ale je vyjádřena mluvou své doby. Prach hodit proti někomu znamenalo tehdy někoho se zříci, prohlásit, že s ním nemáme nic společného. Ve Skutcích apoštolů čteme, že Židé házeli prach proti sv. Pavlu, když řekl, že je poslán hlásat Krista: „Pryč ze země s takovým člověkem!“ (Sk 22,22). Apoštolové mají udělat něco podobného, ovšem bez proklínání, s těmi, kdo je nepřijmou. Vypadá to nesnášenlivě, ale může to být i projev občanské snášenlivosti. Je to jako by řekli: „My nikoho nechceme nutit, aby myslel jako my, aby Krista přijal nebo odmítl. Když však ho odmítá, my máme právo hledat společenství těch, kdo ho přijímají. Svět je velký a smíšený. Proto tu každý hledá sobě podobné.“ Křesťané nikým nepohrdají, ale mají právo se navzájem sdružovat, aby se ve víře posilovali.

ČTVRTEK - 28. ZÁŘÍ 2023 – SV. VÁCLAV

Ježíš řekl svým učedníkům: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mne ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši? Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání." (Mt 16,24-27)

PÁTEK 29. ZÁŘÍ – SV. MICHAEL, GABRIEL A RAFAEL

Ježíš uviděl Natanaela, jak k němu přichází, a řekl o něm: „To je pravý Izraelita, v kterém není lsti.“ Natanael se ho zeptal: „Odkud mě znáš?“ Ježíš mu odpověděl: „Viděl jsem tě dříve, než tě Filip zavolal, když jsi byl pod fíkovníkem.“ Natanael mu na to řekl: „Mistře, ty jsi Boží syn, ty jsi král Izraele!“ Ježíš mu odpověděl: „Proto věříš, že jsem ti řekl: ‘Viděl jsem tě pod fíkovníkem’? Uvidíš ještě větší věci.“ A dodal: „Amen, amen, pravím vám: Uvidíte nebe otevřené a Boží anděly vystupovat a sestupovat na Syna člověka.“ (Jan 1,47-51)

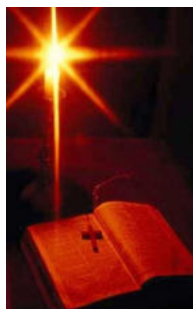
Věříš, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkovníkem. Mít košatý fíkovník u domu byl starobyklý palestinský zvyk. Nese ovoce, ale široké listy dávají stín. Pod stromem se v horku lépe odpočívá než v dusné světnici. Není na tom tedy nic zvláštního, že byl pod fíkovníkem i Natanael. Ale udivilo ho, že o tom mluvil Ježíš, který ho tam neviděl. Jsme vždycky překvapeni, když objevíme, že nás někdo zná víc, než by se dalo očekávat. Může to být ve špatném nebo v dobrém smyslu. Dobré vlastnosti však objeví jenom ten, kdo

má druhého rád. Mistrovsky to umějí zamilovaní. Jeden o druhém ví najednou víc, než sami znali o sobě. Bůh, který je láska, nás zná nejlíp a chce, abychom v jeho službě uplatnili své vlohy, své možnosti. Pro Natanaela se stala jasnou známkou povolání okolnost, že ho Ježíš zná. Do jisté míry se tento prvek vyskytuje při každém volání Božím k vyšší dokonalosti. V takových okamžicích si uvědomíme, že od nás Bůh žádá něco, co je v jeho plánu, ale že počítá s námi. Natanaela to udivilo, překvapí to tedy i nás. Ale je to výzva k následování Krista.

Uvidíte nebe otevřené a boží anděly vystupovat a sstupovat na Syna člověka. Je to zřejmá narážka na vidění Jakubovo v knize Genesis (Gn 28,12). Bůh ho v tomto prorockém snu ujistil, že bude s ním na všech jeho cestách a že mu pomůže při všem, co podnikne. Tento zážitek se opakuje v celých dějinách Starého zákona. Židé prožili mnoho těžkých chvil, ale vždycky zakusili, že je Bůh s nimi, že jsou pro ně otevřená nebesa. Tím víc bude zřejmý tento styk s nebem v činnosti Mesiáše. Tento zážitek pak zůstane charakteristický pro všechny, kdo půjdou za Kristem. Denně zakusí, že do jejich života vstupují andělé, tj. že se setkávají s těmi, které jim Bůh posílá. Nebe je jim otevřené. Mluví s Bohem a slyší jeho hlas. Je to opak hříchu. Ten nebe uzavírá, působí zapomenutí Boha. Člověk tedy zůstane osamocen ve stínu svého fíkovníku, svého malého životního prostoru, který dusí a bere chuť k životu. Dnešní člověk má lék, jak tomu osamocení uniknout: cestuje, mění bydliště, chce rozšířit horizonty. Ale neuspokojí se, dokud se mu neotevřou horizonty nebe.

Slovo "anděl" pochází z řeckého slova "angelos", což je v překladu *posel*. Andělé jsou Boží poslové, služebníci, kteří sdělují lidem Boží záměry. Početem je jich mnoho, rozdělují se do různých "kúrů" a na nejvyšším stupni jsou archandělé, které dnes uctíváme. Známe je z Písma svatého celkem tři: *Michael* - věrný Boží anděl, který neodmítl poslušnost Bohu a sám bojoval s odpadlým andělem, ďáblem a svrhl ho na zem. Jeho jméno znamená "Kdo jako Bůh". Vzájme proto tohoto anděla zvláště v pokušeních těla, světa, ďábla, známou modlitbou "*Svatý Michaeli...*". *Gabriel* - "muž Boží", sdělil Zachariášovi a Alžbětě, kteří nemohli mít dlouho děti, že se jim narodí syn a dokonce bude předchůdcem, očekávaného Mesiáše, Božího Syna. Byl jím samozřejmě sv. Jan Křtitel. O něco později tento anděl sděluje nejkrásnější událost v dějinách lidstva mladičké dívce v Nazaretě, Panně Marii, že se stane Matkou Božího Syna. Tento anděl je ochráncem všech, kteří předávají lidem nejrůznější zprávy. Dodnes je patronem poštovních úředníků a novinářů. *Rafael* - "Bůh uzdravuje", je patronem cestujících a nemocných. Známe ho ze Starého zákona. Zbožný muž jménem Tobit oslepl a poslal svého syna Tobiáše, aby obešel všechny jeho příbuzné, přinesl mu od nich peníze a on si mohl zaplatit nejlepšího lékaře. Aby se cestou synovi nic nestalo, měl si vzít sebou společníka. Tím se stal mladý neznámý průvodce Azarjáš. Když se jednou Azarjáš koupal v řece, uchopila ho velká ryba. Azarjáš ho zachránil, rybu zabil a její žluč schoval. Pak přikázal Tobiášovi, aby tou žlučí potřel oči svému otci. Ten skutečně prohlédl. Neznámý průvodce Azarjáš se však dal všem poznat a řekl, že je Rafael. Pak jim zmizel z očí a nikdo ho víc nespatriil. Kromě těchto andělů má každý z nás svého anděla strážce. Chrání nás od zla na těle i na duši, nabádá k dobrému. Modleme se k nim ve chvílích pokušení, ale také když se máme rozhodovat, abychom vždy jednali moudře ve shodě s vůlí Boží.

SOBOTA 25. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 30. ZÁŘÍ 2023

Když se všichni divili tomu, co Ježíš konal, řekl svým učedníkům: „Vy si dobře povšimněte těchto mých slov: Syn člověka bude vydán lidem do rukou.“ Oni však té řeči nerozuměli; (její smysl) zůstal pro ně zahalen, takže to nepochopili. Báli se ho však na to zeptat (Lk 9,43-45)

Vy si dobře povšimněte těchto mých slov: Syn člověka bude vydán lidem do rukou. Proč jsou ve spořádaných státech zákony? Staří Řekové si toho byli dobře vědomi. Věděli, že u barbarských národů vládne ten, kdo je silnější, že tam panuje tzv. pěstní právo. V takové situaci se slabší stává bezmocným. Je prostě vydán do rukou lidem.

Právní řád nás naopak osvobozuje od násilí. V textu evangelia předpovídá o sobě Ježíš, že bude vydán lidem do rukou. Skutečně se to pak stalo, a to jak proti Mojžíšovu zákonu, který byl Boží, tak i proti římskému právu, které bylo lidsky nejdokonalejší. Být vydán na milost a nemilost člověka by samo nemuselo být zlé. Vždyť i lidé dokáží být rozumnými a dobrotivými. Ale to jen v těch okamžicích, kdy je neovládá vášnivost, vztek, nenávisť. Ježíš však upadl do rukou lidí, když byli právě v tomto stavu. V tom úplném bezpráví se tedy mohl odvolat jenom na právo Boží a dát se do rukou jedině svého Otce, který je nad tím vším.

Bylo to právě, když všichni projevovali obdiv nad vším, co vykonal. Tato poznámka ukazuje, jak evangelista Lukáš dobře porozuměl Kristovu upozornění, aby si jeho předpovědi o utrpení dobře všimli. Ježíš už v jistém slova smyslu v rukách lidí byl. Mnoho se o něm mluvilo, zástupy se k němu hrnuly. V době úspěchu se zdá snadné spolehnout se na lidi. Kolik velkých politiků počítalo se sympatiemi a oblibou v národě. Při prvním neúspěchu ho pak začali všichni kritizovat, při dalším už o něho nikdo nestál a nakonec musel být rád, že ho neobžalovali ze zločinů. Stará moudrost říká: „Lidský obdiv je slunce, které se schová za mraky hned, když se někdo na něm chce vyhřívat.“ Co tedy máme dělat? Nemáme se o úspěch a sympatie u lidí snažit? Moudří lidé radí, abychom to použili jako povzbuzení, ale neviděli v tom cíl. Duchovní rada je hlubší. Úspěchy jsou dary Otce v nebesích slabým dětem. Kdo se je naučí vidět v tomto světle, přijme později i dary hořké, ale se stejnou důvěrou.

Oni však tomu výroku nerozuměli. Zdravý obyčejně nechápe nemocného, bohatý neví, o čem mluví chudý. Komu se vede dobře, nemyslí na změny. Je to podle osobních dispozic. Ty dávají směr našemu hodnocení skutečnosti. Ale žijeme také v prostředí a ono také udává tón, učí nás něčeho si vážit a něčím pohrdat. Tak vznikají různé mentality doby a národů. Je těžké pro nás vžít se např. do mentality asijských národů, i o Američanech, ba i o blízkých sousedech často říkáme, že myslí jinak, že nám nerozumějí. To však jsou jenom maličkosti proti tomu rozdílu, který je mezi myšlením Krista a mentalitou světa. Ani apoštolové, kteří už s ním chodili, mu v mnoha případech nerozuměli. Pokud pak jde o nutnost kříže a utrpení ke spáse, to mohli pochopit až později, až po seslání Ducha svatého. Jeden francouzský spisovatel píše: „I dnes všichni říkají: Chvála Bohu, vede se mi dobře. Kdyby někdo řekl: Chvála Bohu, trpím, nerozuměli bychom tomu, co říká, anebo bychom vytušili, že jsme v blízkosti světce.“

PONDĚLÍ 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 2. ŘÍJNA 2023

Ježíšovi učedníci začali uvažovat, kdo z nich je největší. Ježíš věděl, o čem v srdci uvažují. Vzal dítě, postavil ho vedle sebe a řekl jim: „Kdo přijme takové dítě kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, přijímá toho, který mě poslal. Neboť kdo je mezi vámi všemi nejmenší, ten je největší.“ Jan se ujal slova a řekl: „Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu a bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem jako my.“ Ježíš mu však řekl: „Nebráňte! Neboť kdo není proti vám, je s vámi.“ Ježíšovi učedníci začali uvažovat, kdo z nich je největší. Ježíš věděl, o čem v srdci uvažují. Vzal dítě, postavil ho vedle sebe a řekl jim: „Kdo přijme takové dítě kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, přijímá toho, který mě poslal. Neboť kdo je mezi vámi všemi nejmenší, ten je největší.“ Jan se ujal slova a řekl: „Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu a bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem jako my.“ Ježíš mu však řekl: „Nebráňte! Neboť kdo není proti vám, je s vámi.“

(Lk 9,46-50)

Kdo přijme takové dítě kvůli mně, mne přijímá. Výraz „jménem“, „ve jménu“ známe i z naší mluvy. Úředníci vystupují jménem státu, ve jménu zákona. Tento způsob mluvy je vlastně zbytkem starého pojetí. V dnešní společnosti nemá jméno tak velký význam, nahrazuje se někdy i číslem. Pro Židy však bylo ještě jméno výrazem poslání, jaké kdo má ve světě. V této souvislosti pochopíme vypravování Genese, že Bůh „nazval den, noc, nebe, zemi, moře“ (Gn 1,3-10) a jmenování zvířat svěřil Adamovi (Gn 2,20). Tím totiž dostává stvoření smysl. I později dávají lidé jména místům, kde něco prožili nebo která jsou k něčemu určena. Zvláštní jména dával Bůh prorokům a někteří muži Boží měli tzv. jména jahvistická, která naznačovala zvláštní spojení s Bohem, zvláště Emanu-El, tj. Bůh s námi (Iz 7,14; Mt 1,23). Kristus od nás žádá, abychom jednali se všemi lidmi v souvislosti s Bohem a přijímali je v jeho jménu, protože se se všemi ztotožňuje.

Kdo mne přijme, přijímá toho, který mě poslal. Není snadné ztotožnit jednu osobu s druhou. Obyčejně to bývá omylem, vnější podobností. Bible to naopak vyjadřuje typickým výrazem: poslání. Židé si byli dobře vědomi, že jediný, komu patří čest a sláva, koho musí ve všem respektovat, je Bůh sám. Má-li se vzdávat úcta člověku, má-li se přijmout to, co říká, může to být jenom proto, že ho Bůh poslal. Takoví byli starozákonní proroci. Tak představuje sám sebe i Ježíš. Je ten, kterého posílá Otec. Tito „poslaní Bohem“ byli ve Starém zákoně přesto zjevem jakoby výjimečným. Jejich poslání se vztahovalo na nějaký určitý úkol. Vlastností Nového zákona je jeho všeobecnost, duchovní šířka. Proto všichni lidé, s kterými se v životě setkáme, jsou jistým způsobem poslání od Boha. Boží Prozřetelnost nám je přivedla. Tím, že je přijímáme jako Boží posly, se změnil náš postoj k nim a k celému světu. Setkání s lidmi se stává bohoslužbou.

Viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu. Křesťan tedy přijímá jiné lidi jako ty, které mu Bůh sám posílá v jeho jménu. Ale pak z toho plyne i druhý závěr. My sami máme přicházet k jiným ve jménu Kristově. Apoštolům to bylo svěřeno jako funkce, úřad. Ale v jistém stupni je apoštolem každý z nás a máme si toho být vědomi. Toto poslání pak dává člověku zvláštní autoritu a zvláštní moc. Sami apoštolové se tomu divili, když někdo, koho neznali, jménem Ježíšovým i zlé duchy vyháněl. Druhý vatikánský

koncil mluví o prorocké a kněžské funkci Božího lidu. Nemíní se tím umenšovat hierarchická moc biskupů a kněží, ale spíš se chce ukázat, z čeho vyrůstá, tj. ze sjednocení křesťanů s Kristem. To pak má různé stupně. Jako si musíme uvědomit svou moc, tak také i její ohraničenost. Kdo může říci, že se už s Kristem plně ztotožnil? Usilujme o to podle svých sil a možností!

ÚTERÝ 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 3. ŘÍJNA 2023

Když se přibližovala doba, kdy Ježíš měl být vzat (vzhůru), pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma. Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samaršské vesnice, aby tam připravili nocleh. Ale (Samaritáni) ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“ On se však obrátil a přísně je pokáral. Pak šli do jiné vesnice. Když se přibližovala doba, kdy Ježíš měl být vzat (vzhůru), pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma. Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samaršské vesnice, aby tam připravili nocleh. Ale (Samaritáni) ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“ On se však obrátil a přísně je pokáral. Pak šli do jiné vesnice. (Lk 9,51-56)

Samařané je nepřijali na nocleh. Antipatie národnostní nejsou zvláštností naší doby. Vždycky byly. Tam pak, kde se motivují nábožensky nebo ideologicky, ospravedlňují se jako čestné jednání. Jistě to není náhoda, že dal Ježíš v podobenství tak čestné místo „milosrdnému Samaritánu“ (Lk 10,31-37). Je to odpověď na otázku, kdo je náš bližní. Je to každý, v kom vidíme na prvním místě člověka a u kterého si všimneme hned toho nejdůležitějšího: V čem mu můžeme pomoci? Kristus nezvolil postavu Samaritána proto, že všichni takoví byli. I u nich byl šovinismus silný, jak vidíme ze zprávy, že nenechali ani přespat ty, co šli do Jeruzaléma. Ale právě proto ukázal, že jsme schopni se od takové národnostní fanatičnosti osvobodit, že dokážeme přemoci davové sympatie a antipatie, s kterými se často setkáváme. Mísením národů a ras v poslední době se stanou tyto problémy víc a víc naléhavější.

Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil? Kdo by čekal tak divokou reakci u apoštolů? Prozrazuje, že byli velmi rozčilení. Rozčilený člověk se chce hned pomstít. A rád by do své pomsty zapojil i vyšší síly, celou přírodu i Boha. Vyjadřují to staré výrazy, jako např. „Ať se pod tebou země propadne! Ať do tebe blesk udeří! Ať tě Bůh potrestá!“ Jak je máme hodnotit? Zaklínání magickými silami bylo pohanské. Izraelité svolávali naopak pomstu Boží. To je ovšem daleko lepší v tom smyslu, že Bůh není slepá síla, ale dobrá bytost, ta pak se k ničemu zlému nepropůjčí. Ale Bůh je také spravedlivý a spravedlnost zjedná. Odvolat se k Božím soudu, když jsme rozčilení a když nás hněv popouzí, abychom se pomstili, je tedy v duchu Písma. I v Žalmech se svolává Boží hněv na nepřátele, na ty, kteří by nám chtěli uškodit. Ale nesmíme zapomenout, že

jako křesťané máme docela jinou ideu o trestajícím Bohu, než je „Perun, který smete“ toho, kdo je proti nám.

Přísně je pokáral. Pak šli do jiné vesnice. Je přirozené, že se uražený člověk rozčílí. Ale je lidské, že se vzápětí snaží ovládnout svůj hněv. Pro některé charaktery je to snazší, pro jiné těžší, zvláště pro tzv. choleryky. Ale příklady světců ukazují, že je to vždycky možné. Po psychologické stránce byl např. choleryk sv. Ignác z Loyoly; tak se ovládal, že ho považovali někteří za flegmatika. Když mu pak žertem dali dotaz, jestli by se rozčilil, kdyby mu papež nařídil spálit pravidla řádu, která dlouho a s velkým duchovním úsilím psal, odpověděl upřímně, že ano. Dodal však, že by mu s Boží pomocí stačilo čtvrt hodiny, aby se znovu uklidnil. Pro nás pro všechny platí to, co je vyjádřeno v malé poznámce evangelia: „Šli do jiné vesnice.“ To, co nás rozčilí, se opustí a začne se jinde, obrátí se pozornost jinam, vždyť je svět velký.

"Neznalost Písma svatého je neznalost Krista". To jsou slova svatého jeronýma, učitele církve. Jistě je dobré Boží slovo číst, rozjímat, ale nejtěžší je podle něho žít. Dnešní Boží slovo nám ukazuje Ježíše, který se rozhodl jít do Jeruzaléma přes Samařsko, tedy přes "nepřátelské území". Dalo se jistě čekat, že jim neumožní přespát v samařské vesnici. Jakub a Jan - synové hromu - pro svou prudkou povahu, chtějí všechno řešit ohněm a mečem. Ježíš je však přísně kárá. Duch evangelia je totiž duchem odpuštění, smíření, ne pomsty a trestu. I církve s tím má neblahé zkušenosti - žádné exkomunikace či kacířské hranice nepomohly zlo vymýtit. Zlo je nutné přemáhat ještě větším dobrem.

STŘEDA 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 4. ŘÍJNA 2023

Když Ježíš a jeho učedníci šli (do Jeruzaléma), cestou mu někdo řekl: „Půjdu za tebou všude, kam půjdeš.“ Ježíš mu však odpověděl: „Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil.“ Jiného zase vybídl: „Pojď za mnou!“ On však řekl: „Pane, dovol mi, abych napřed šel pochovat svého otce.“ Odpověděl mu: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a zvěstuj Boží království!“ A ještě jiný řekl: „Půjdu za tebou, Pane, jen mi dovol, abych se napřed rozloučil doma s rodinou.“ Ježíš mu však odpověděl: „Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království.“ (Mt 11,25-30)

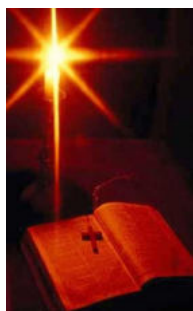
Budu tě následovat. Staré římské přísloví říká: „Dlouhá je cesta nařízenými, krátká a účinná je příkladem.“ Schopnost napodobit mají zvláště děti a mladí. Pro ně je hlavní škola to, co vidí. Tak vznikla i církev. Apoštolové se setkali s Ježíšem. To na ně tak zapůsobilo, že za ním prostě šli, následovali ho, napodobili ho. Když se pak za pár let rozešli do celého světa, neměli s sebou knihy, neznali nějaký dogmatický a morální systém. Učili prostě to, co slyšeli a viděli u Ježíše. Evangelium sv. Marka je záznam kázání sv. Petra. Je stručné, ale je tak konkrétní, že vidíme Kristovu osobu jakoby před

sebou. I dnes je důležité, abychom neznali křesťanství jenom jako katechismus, jako mravouku, ale abychom si dovedli představit osobu Ježíšovu, abychom se dovedli vžít do jeho myšlení a jednání. Když čteme úryvky evangelia a dovedeme si živě představit událost, je to pro nás užitečnější než dlouhé úvahy o smyslu slov.

Žádný, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království. Moudrý člověk prý se pozná podle toho, že dovede změnit své mínění, své názory, když pozná, že pravda je jiná než ta, kterou sledoval. Ovšem i tato moudrost má své meze. Kdo často své mínění mění, stává se nedůsledným a nespolehlivým. Daleko horší je, když měníme postoj k lidem, kterým máme zůstat věrní. Křesťané vyznávají jistý světový názor, souhrn pravd. Je pochopitelné, že jim postupně líp a líp rozumíme, že tedy i měníme částečně své mínění. Ale podstata křesťanství je ve věrnosti k osobě Kristově. Věrnost pak nepřipouští pochybnosti, váhání. Je známe, že lékaři odmítají léčit pacienty, kteří užívají současně jiné léky než ty, které jim dávají oni, zvláště když by měly opačný účinek. Výsledek dvojího léčení by znamenal oslabení organismu. Bohužel takovou dvojí opačnou léčbu dělá mnoho křesťanů. Částečně sledují rady Kristovy a částečně se ohlížejí po opačných názorech. Oslabený křesťanský život nedává dobrý příklad a netěší toho, kdo jej vede.

Nech, at' mrtví pochovávají své mrtvé. Někteří ten výrok berou doslova, jako např. řeholnice, které nevycházejí z klauzury ani na pohřeb rodičů. Z druhé strany víme, jak nerozumné důsledky by vzešly z toho, kdyby se obrazná rčení Bible nebrala symbolicky. V kolika různých smyslech se musí vzít i slova umírat. Umřeme jednou, a přece máme denně „odumírat světu“, mají v nás podle sv. Pavla umírat skutky těla (Řím 8,13), mají umřít tělesné údy s jejich vášněmi (Kol 3,5) apod. Smrt je opak života. Ale život nepulzuje nikdy plně. Něco v nás vždycky odumírá a je jakoby mrtvé. Psychologicky se neliší mnoho od zemřelých lidí, na které jsme dávno zapomněli. Zapomnění je skutečně předzvěst smrti a její obraz. Ale je to také, ačkoli to zní paradoxně, nutná podmínka života. Kdybychom měli nosit v hlavě, myslet stále na všechno, co jsme viděli a slyšeli, co máme na práci, vedlo by to k pomatenosti nebo úplnému vyčerpání. Kdo si chce zachovat svěžest, vybere si to, nač má myslet, a ostatní pro něho jakoby nežilo. Svěžest života v Kristu vyžaduje, abychom zapomínali na mnoho zbytečných starostí, aby mnoho záležitostí umřelo proto, aby v nás žily zájmy opravdové.

ČTVRTEK 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 5. ŘÍJNA 2023

Pán ustanovil ještě jiných dvaasedmdesát (učedníků), poslal je před sebou po dvou do všech měst a míst, kam chtěl sám přijít, a řekl jim: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň. Jděte! Posílám vás jako ovce mezi vlky. Nenoste měšec, ani mošnu, ani opánky. S nikým se cestou nepozdravujte. Když někde vejdete do domu, napřed řekněte: 'Pokoj tomuto domu!' Bude-li tam člověk hodný pokoje, spočine na něm váš pokoj, jinak se vrátí k vám. V tom domě zůstaňte a jezte a pijte, co vám dají, protože dělník má právo na svou mzdu. Nepřecházejte z domu do domu! Když

přijdete do některého města a přijmou vás tam, jezte, co vám předloží, uzdravujte tamější nemocné a říkejte jim: 'Přiblížilo se k vám Boží království!' Když přijdete do některého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: 'I ten prach, který se nám ve vašem městě přichytil na nohou, vám tu strásáme. To si však pamatujte: Přiblížilo se Boží království!' Říkám vám: Sodomě bude v onen den lehčeji než takovému městu.“ (Lk 10,1-12)

Málo dělníků ke žni. K lepšímu pochopení podobenství se musíme vžít do tehdejšího rolnictví. Nesešlo se obilí, ale sbíraly se jenom klasy. Ostatně pole nebyla pěkně obdělána. Obilní stébla stála řídce mezi bodláčím a jiným plevelem. Sběr klasů se mohl dělat jenom ručně. Kristus sám aplikuje podobenství na získávání lidí do Božího království. Proto se i v církvi čte tento text při příležitostech, kdy se mluví o kněžském a misijním povolání. Poukazuje se na to, jaké jsou na světě miliardy dobrých lidí, kteří neznají Krista. Spasí se? Dnes o ně nemáme tolik obav, jako měli dříve. Jisté je, že Bůh chce spasit všechny lidi (1 Tim 2,4), najde si tedy cestu, aby k nim v nějakém tajemném způsobu přišel. Proč je tedy potřeba misionářů v úzkém nebo širším slova smyslu? Sv. Jan Zlatoústý to vysvětluje trochu jinak, než bychom si to představovali my. To, že Bůh dává někomu milost být apoštolem druhých, je privilegium především pro něho samého. Spasit spolu s Kristem alespoň jednu duši bližního je největší skutek našeho života. Stáváme se obrazem Spasitele světa a tato podoba Boží spasí na prvním místě nás samotné. Každý křesťan má tedy na svém místě apoštolské a misijní poslání.

Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. I když apoštolské poslání patří všem křesťanům, zvláštním způsobem je uskutečňují ti, kteří si je zvolili jako osobní povolání: kněží, kazatelé, misionáři. Často slyšíme náрек, že jich je málo a že jich stále ubývá. Proto je aktuální výzva Kristova: „Proste Pána žně!“ V církvi se konají zvláštní pobožnosti za kněžská povolání. Ale i tyto modlitby nesmíme chápat tuze úzce a představovat si je tímto zjednodušeným způsobem: My se modlíme za kněze, kněží pak působí apoštolsky ke spáse duší. Ve skutečnosti i modlitba sama už je apoštolská. Spása světa se i dnes děje tak, jak nám ji ukázal sám Ježíš. On dvě nebo tři léta kázal, ale předtím se třicet let modlil a pracoval. I těch třicet let bylo apoštolských. Tedy i ti křesťané, kteří pracují a modlí se, jsou v pravém slova smyslu misionáři. A modlí-li se za kněze, mohou si být jisti, že v kněžských slovech je i síla jejich modlitby k Pánu žni.

Lány se bělají ke žni. Podobenství Kristovo se vztahuje na lidi, kteří se mají spasit. Ale zvláštní vysvětlení textu podává Origenés. Rozšiřuje parabolou do kosmické šířky. Do Božího království je potřeba posbírat celý svět. I ten se má stát duchovním, aby byl Bůh všechno a ve všem (1Kor 15,28). Stane se to skrze člověka, který posbírá ve světě všechno to, co je tu stvořeno k Boží slávě. Lány se bělají ke žni. Ve všech věcech, které vidíme kolem sebe, je skryto Boží slovo, kterým svět vznikl, Boží moudrost, která se tu zjevuje. Objevit tento skrytý smysl světa je umění, kterému říkali Otcové církve „kontemplace přírody“, řecky *theória fysiké*, duchovní fyzika. Fyzikové, přírodopisci objevují, že je svět krásný, protože je harmonické dílo jednoty, účelnosti, přírodních zákonů, jakýsi obrovský orloj. Duchovní lidé jdou dál. Za tou harmonií světa slyší hlas komponisty, který ji složil a

hraje, obrovské hodiny světa jim ukazují čas určený k setkání. Přírodovědcům, jak prohlásil jeden z nich, a to světoznámý – Linné, nebesa vypravují slávu Boží (Žl 19,1). Duše, která rozjímá, vidí samého Boha, který tu kraluje, oděný slávou (Žl 93,1)

věřících.

Boží slovo je nadčasové. Oslovuje lidi v kterékoli době. Pán Ježíš toto slovo pronesl před 2000 lety a jsou aktuální i dnes. Vždyť v naší arcidiecézi, která pokrývá zhruba třetinu Moravy a tvoří ji 418 farností, má pouze 201 farností svého kněze, z toho 70 kněží jsou cizinci (z Polska 47 kněží, ze Slovenska 20 kněží, 1 kněz z Rumunska, 1 kněz z Uzbekistánu a 1 kněz z Vietnamu), přičemž průměrný věk kněží v naší olomoucké arcidiecézi je 53 let (jen na okraj poznámka: muži v ČR se v současnosti dožívají průměrně 76 let). Ve všech pěti ročnících se na kněžství připravuje pouze 18 bohoslovců! Proto "proste Pána žně". Nést radostnou zvěst lidem dobré vůle ale není jen věcí biskupů a kněží, ale také každého z vás

PÁTEK 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 6. ŘÍJNA 2023

Ježíš řekl: „Běda tobě, Chorazine, běda tobě, Betsaido! Kdyby se staly v Tyru a Sidónu takové zázraky jako u vás, už dávno by se obrátili k pokání v žínici a v popelu. Ale Tyru a Sidónu se povede na soudu lehčeji než vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do pekla klesneš! Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, kdo pohrdá vámi, pohrdá mnou; kdo však pohrdá mnou, pohrdá tím, který mě poslal.“ (Lk 10,13-16)

Běda tobě, Chorazine, běda tobě, Betsaido! Český výraz „Běda ti!“ je už oslabený, neznamená mnoho. Nejsme už zvyklí zlořečit, svolávat „bídu“ na někoho. Hebrejský slovník je naopak v tomto smyslu velmi bohatý. Východní národy zlořečily často, tj. svolávali vyšší síly, především démonické, aby zasáhly proti někomu nebo něčemu živému. Jak si to vysvětlit psychologicky? Je tu celkem stejný postup, jako když děti žalují na své společníky u velkých lidí. Nestačí jim se bránit, zavolají si tedy na pomoc velké. I Židé svolávali trest Boží na své nepřátele. Ale ponenáhlu tu vystupuje do popředí jiný prvek, méně magický, ale víc prorocký. Je to vědomí, že to nejsme my, kteří chceme svolávat trest na zlé, ale naopak jsou to oni sami, kteří jdou svými zlými skutky do neštěstí. Zlořečení Kristovo je tohoto druhu. Je to prorocké varování: Nevzdorujte Boží milosti, nebo vás stihne „bída“.

A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do pekla klesneš! Poutníci a turisté, kteří dnes navštíví zříceniny Kafarna, si ovšem povzdychnou: Nejsou tu snad nejposvátnější místa na světě? Zde přece Ježíš učil, zde si vybral apoštoly. Tu by měla stát svatopetrská bazilika, a ne zříceniny staré synagogy! A přece právě ty zříceniny jsou

výmluvným znamením. Jsou obraz duše, která dostala od Boha mnoho poučení, ale nesledovala je. Je takových málo? Už pohanský filosof Platón se vážně pozastavil nad tím, že se celými dějinami lidstva táhne obrovský protiklad mezi tím, co myslíme, co se nám líbí, když to zůstane jako krásná idea, a skutečností, která tomu ve světě neodpovídá. Platón považuje ten rozpor za neřešitelný. Myšlenky budou podle něho tím krásnější, čím víc utečou od denního života. Křesťanství vidí stejný rozpor, ale vybízí nás stále, abychom jej překonávali. Kristus je Boží myšlenka a vtělil se na zemi. Také nás vede k tomu, abychom jeho myšlenky a slova stále vtělovali. Jsou k tomu, aby svět stavěly, ne aby po nich zůstaly zříceniny.

Kdyby se staly v Tyru a Sidónu takové zázraky, už dávno by se obrátily. Je to stará zkušenost, že lidé, kteří nikdy nebyli v kostele, bývají dojata, když slyší poprvé pěkné kázání. Pravidelní návštěvníci si naopak na slova navykli a neberou je vážně. Zvyk je naprosto nutný k životu, zmechanizuje to, co musíme často dělat, ale nač nemůžeme stále myslet. Zvyk chrání to, co se nemá měnit a co má zůstat. I to je nutné pro život, aby tu byla jistá stálost. Ale vidíme okamžitě, že právě tyto dva prvky se stávají problematickými v náboženském životě. Evangelium od nás žádá úsilí o stálé obrácení, stálý pokrok. Obrátit se však musíme dobrovolně a vědomě, ne zvykově. Jak se tedy zachovat? Navykli jsme si chodit do kostela, zvykově recitujeme jisté modlitby. Křesťané se však vybízejí, aby o těch věcech „rozjímali“, tj. aby se uměli častěji zastavit a znovu si uvědomili, co dělají, proč to dělají, kam chtějí dospět. Tak se Boží slova, která slyšíme, stávají znovu živými a účinnými.

Slavíme první pátek v měsíci říjnu, který je zasvěcen Panně Marii Růžencové. Růženec je modlitba, kterou nám doporučuje církev, Svätý otec i Panna Maria ve svých zjeveních vybízí k této modlitbě. Díky ní totiž můžeme rozjímat o životě Pána Ježíše. Je to vlastně evangelium v malém. Modleme se ji nejen zde v kostele, ale také doma nebo i soukromě. Modleme se za sebe, ale pamatujme i na druhé. Přejdeme k dnešnímu evangeliu: sedmero hlavních hříchů asi všichni známe. Hned na prvním místě je jmenována pýcha - vychloubání se, nadutost, nadřazování se nad druhé. Pán Ježíš vyslovuje své běda na adresu měst, kde vykonal snad nejvíce svých zázraků, pronesl hodně kázání, ale stejně to nic nepomohlo, lidé zůstali stejní, k Bohu se neobrátili. Navíc se ještě chlubil, že asi jsou lepší než obyvatelé pohanských měst Tyru a Sidónu. Pán Ježíš však je přísně napomíná, aby nepovažovali druhé za horší než jsou oni sami, i když jsou třeba nevěřící. Myslím, že i pro nás je to potřebná lekce. Taky se nás někdy zmocní tento pocit jakési nadřazenosti nad ostatními, kteří třeba nejsou pokřtěni, do kostela nechodí. To ovšem, bratři a sestry, není záminkou, že by byli špatní. Právě to, že jsme pokřtěni, v Boha věříme, do kostela chodíme, žijeme s Pánem, to nás ještě více zavazuje, abychom vynikali láskou nad ostatní a druhé k víře přiváděli.

SOBOTA 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 7. ŘÍJNA 2023

Dvaasedmdesát (učedníků) se vrátilo a s radostí řekli: „Pane, dokonce i zlí duchové se nám podrobují ve tvém jménu!“ Odpověděl jim: „Viděl jsem satana padnout jako blesk z nebe. Dal jsem vám moc šlapat na hady, štíry a (přemáhat) všechnu nepřítelovu sílu a vůbec nic vám nebude moci uškodit. Ale radujte se ani ne tak z toho, že se vám podrobují duchové, spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebi.“ V té chvíli zajásal v Duchu svatém a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci ukryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo! Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo neví, kdo je Syn, jen Otec, ani kdo je Otec, jen Syn a ten, komu to chce Syn zjevit.“ Když byli sami, obrátil se k svým učedníkům těmito slovy: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte! Říkám vám: Mnoho proroků a králů toužilo vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli.“ (Lk 10,17-24)

I zlí duchové se nám podrobují, když vyslovíme tvé jméno. V našem prostředí už znamenají jména velmi málo. Stala se něčím náhodným, jakýmsi rozpoznávacím číslem. Pro děti je ještě jméno vážné. Když se jim jméno překrucuje, považují to za urážku, zlobí se, pláčou. I pro staré Semity, jako dodnes ještě pro některé východní národy, je jméno ještě úzce spojeno s osobou. V Indonésii byl ještě donedávna zvyk měnit si jméno při změně povolání, při dosažení dospělosti apod. Moderní registrace občanů si ovšem s takovou svobodou neví rady, proto ji omezuje a ruší. V našich zemích si měnili jméno řeholníci při vstupu do kláštera, ale mají pak potíže s řidičským průkazem, s poštou a s jinými dokumenty. V Bibli se ovšem setkáváme s ohlasy staré mentality. Znat jméno znamená znát osobu. Proto své vlastní jméno Bůh nikomu nezjevil, všichni znali jméno syna Marie-Ježíše z Nazareta. Tedy těm, kdo uvěřili v jeho Božství, Bůh zjevil své jméno. A proto se ukázala i jeho zvláštní moc.

Pobožnost k Ježíšovu jménu. I když evropské národy už necítí tak úzký vztah mezi jménem a osobou, přesto je i v křesťanském prostředí pobožnost k Ježíšovu jménu. Modlívali se i zvláštní litanie. Často se setkáváme se symbolem IHS na dveřích kaplí, na modlitebních knihách a jinde. Je to zkrácené jméno Ježíš, psáno písmeny řecké abecedy, která tu omylem vypadá jako naše latinská. Pobožnost k Ježíšovu jménu propagoval pověstný františkánský kazatel sv. Bernardin ze Sieny. Na křesťanském Východě pak najdeme mnoho rozjímání o síle Ježíšova jména tam, kde autoři vysvětlují tzv. „Ježíšovu modlitbu“, která se má často opakovat: „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným!“ Ruský jezuita I. Kologrivof přirovnává vyslovení jména k malování obrazu. Vyslovené jméno je tedy jakoby „zvukovou ikonou“, akustickým obrazem osoby. Vyslovovat často Ježíšovo jméno znamená tedy stále mít před očima jeho obraz a jeho přítomnost, tedy i moc.

Spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebi. I dnes se zapisují jména. V tomto případě si dokonce zachovalo jméno svou starodávnou důležitost. Kdo je zapsán na úřadě, má domovská a státní práva. Do škol i do spolků se vstupuje zápisem. I staří Židé vedli svědomitě zápisy jmen a rodokmeny. Tím se totiž mohlo dokázat, že někdo patří k

vyvolenému národu, k Božímu lidu. Církev vede od dávných dob tzv. matriky, kde se zaznamenává křest a svátosti, které jmenovaný přijal. Je to zápis na zemi, ale platí i v nebi, dává právo na občanství nebeského Jeruzaléma ve věčném městě Božím. Stačí obyčejný zápis k tomu, aby se někdo stal členem národa? Stává se to, ale cítíme, že je to jen výjimečné. Národy vznikají spojením krve, pokrevním příbuzenstvím. Proto píše sv. Pavel pokřtěným pohanům: „Jste teď spojeni s Kristem Ježíšem, vy, kteří jste byli vzdáleni, stali jste se blízkými Kristovou krví“ (Ef 2,13).

Poslední léta jsou poznamenána prudkým rozvojem vědy a techniky. Zvláště vy starší to můžete posoudit. Takové vymoženosti, které máte dnes byly možná ve vašem mládí jenom snem nebo vám vůbec nepřišly ani na mysl a dnes je to skutečnost. Paradoxem však je, že s rozvojem techniky nejde ruku v ruce rozvoj osobnosti člověka. Lidé jsou totiž pořád stejní. Stále se někde bojuje, vraždí, lidé se podvádějí, kradou, roste kriminalita mládeže a vlastně všechny druhy neřestí se páchají v každé době. Proč tomu tak je nám jasné: evangelium člověk nepřijímá do svého nitra. Semeno Božího slova dopadá stále na okraj našeho srdce, ale nepadne do nitra. Jak je to se mnou? V evangeliu máme 4 skupiny posluchačů. Naším cíle má být, abychom patřili do té skupiny poslední - úrodná půda - slovo slyší a zachovávají. Tedy nenechat se odradit svými slabostmi, hmotnými starostmi či nepochopením ze strany bližních, ale trpělivě jít dopředu. Kromě toho, že jsme posluchači Božího slova, máme být i jeho hlasateli. Setkáváme se však na každém kroku s lidskou lhostejností, lidé pohrdají duchovními věcmi a tedy i Božím slovem. Připadá nám to jako házení hrachu na stěnu, ale nepodléhejme malomyslnosti. I když se nám jeví srdce lidí ne jako úrodná půda, ale spíše se jedná o tvrdou betonovou dlažbu, přece jen i mezi dlaždicemi či ve škvírách betonových panelů se objeví nějaká tráva či květina. Nic tedy není marné!

PASTÝŘSKÝ LIST ADMINISTRÁTORA OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZE, MONS. JOSEFA NUZÍKA K 100. VÝROČÍ ÚMRTÍ ARCIBISKUPA A. C. STOJANA

Milé sestry a bratři,

obracím se na Vás tímto slovem krátce před stým výročím úmrtí ctihodného Božího služebníka Antonína Cyrila Stojana. **Ten** už za svého života získal přezdívku «**tatíček**». Oslovení rodičů „tatíčku a maměnko“ se užívalo ještě v nedávné minulosti v některých oblastech naší vlasti a citově zabarvené zdobněliny dávají tušit, že je mluvčí volil, když se obracel na osobu mu velmi blízkou, k níž choval respekt, na toho, kdo má milující srdce. A takovým opravdu Stojan z Boží milosti byl a zůstává. Přestože se často věnuje větší

prostor jeho zásluhám o život v jednotě mezi křesťany, vyzdvihuje se jeho pomoc farnostem při stavbě kostelů a far nebo se rozebírá jeho vliv na život politiků a společnosti, spolků a potřebných, k nám – současníkům promlouvá především jeho příkladný život, jehož projevy se můžeme inspirovat.

Mezi celou řadou vlastností, kterými se znalci snažili vystihnout charakter této osobnosti, najdeme třeba tuto: **Získávající své odpůrce odpuštěním a pomocí.** Všichni jsme se někdy při jednání setkali s nevraživostí, zřejmě každý jsme někdy pocítili palčivý pocit křivdy či ublížení. Jak se v takových situacích zachovat? Boží slovo dnešní neděle nás ústy starozákonního Sirachovce vyzývá k postoji odpuštění a smilování: „**Odpusť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit. Vzpomeň na konec a přestaň nenávidět, vzpomeň na hnilobu a smrt a dbej přikázání.**“

A Ježíš v podobenství o králi, který se pustil do účtování se svými služebníky, klade na závěr otázku, která směřuje i k nám: „**Neměl ses tedy i ty smilovat nad svým druhem, jako jsem se smiloval já nad tebou?**“

V analýzách zkoumajících vztahy mezi lidmi v rodinách či společnosti obecně vypočítávají odborníci jevy, které mají negativní vliv na jejich pevnost a soudržnost, jako nedosažitelnost bydlení, problém nalézt odpovídající zaměstnání či omezenou příležitost ke vzdělání. Sami bychom asi bez dlouhého přemýšlení doplnili některé další. Občas však bývá opomíjena potřeba vzájemného odpuštění. **Svatá Matka Tereza z Kalkaty říkala: „Lidé se mě ptají, mám-li nějakou radu pro vzájemné vztahy? Mám: modli se a odpouštěj!“**

A podobnou cestu nám ukazuje také život **Božího služebníka Antonína Cyrila Stojana, který byl srdečný v jednání, vycházel vstříc druhým, spojoval protiklady, pracoval s lehkostí, a ne bolestíinstvím a miloval konkrétního člověka.** Možná mezi zmíněnými postoji nalezneme i jeden pro sebe, s nímž bychom mohli začít vylepšovat svůj život a vztahy. Prosím, pokusme se o to.

Na závěr bych Vás, bratři a sestry, rád pozval na Velehrad, kde si od pátku 29. září do neděle 1. října budeme toto výročí společně připomínat bohatým programem, více podrobností najdete na plakátku na vývěsce. Osobnost a život arcibiskupa Stojana nám pomůže přiblížit nověna, kterou se lze modlit v kostele nebo doma od středy 20. září.

Kéž se s důvěrou obrácíme na přímluvce Antonína Cyrila Stojana stejně jako mnozí velehradští poutníci, kteří od roku 1990 popsali celých 13 knih, v nichž mu předkládali své životní situace a prosby. Společně se modleme, aby nás oslava tohoto jubilea přiblížila zázraku podmiňujícímu jeho blahořečení a přinesla užitek do našeho osobního i společného života.

S požehnáním

+Josef Nuzík

Smrt spravedlivého

PROF. DR. JOSEF OLŠR S. J.

Když na Bílou neděli 3. dubna 1921 Stojan byl vysvěcen na arcibiskupa olomouckého, bylo mu bez dvou měsíců už sedmdesát let. Neúnavná činnost kněžská, lidumilná a poslanecká, podryla jeho železné zdraví. Stojan všechna onemocnění zdolával houževnatostí své vůle a léčil se zpravidla jen po domácku. Když byl ještě farářem v Dražovicích, upadl jednou ve Vídni přes koleje tramvaje a velmi si poranil nohu. Nejel domů, ale s pohmožděnou nohou tři dny jezdil a hledal knížete Lichtenštejna, aby od něho vymohl podporu na stavbu kostela v Trnavě na Slovensku. Z rousínovského nádraží s opuchlou nohou se dovlekl pěšky domů. Domáci ho silou uložili do postele a zavolali lékaře. Když lékař vstoupil, Stojan ho hned oslovil se svým obvyklým humorem: »Pane doktore, byl jste v Lurdech?« — »Nebyl.« »Tak po vás nic není. Máte léčit takto: Vstaň, vezmi lože a chod'.«

Sedmdesátiletý Stojan sám cítil, že jeho života a sil je namále. Když se jednou stavil na břeclovské faře, posteskl si děkanovi: »Lidé čekají od Stojana divy, ale mé síly docházejí. Cítím to na sobě.« To ovšem neznamenalo, že se jako arcibiskup šetřil. Naopak, pracoval jako vždy s vypětím všech sil. Cítil, že nebude dlouho žít, a proto chtěl ve svém zápalu vykonat pro věc Boží co nejvíce, pokud ještě mohl. Je známo, že v Československu po převratě byly náboženské poměry velmi těžké, a proto se Stojan snažil zachraňovat, co se dalo.

Nemám v úmyslu v této stati probírat podrobně Stojanovu činnost na olomouckém arcibiskupském stolci: správa diecéze, visitace a biřmování, nespočetné cesty na poutní místa, k svěcení kostelů, na náboženské a lidové slavnosti, na schůze kulturních a náboženských organizací atd. Všude je přítomen, všude káže a promlouvá, zpovídá a slouží mši svátou. A k tomu ještě práce v pražském senátě, kde nevynechal žádné důležité zasedání. Nesčíslné byly jeho intervence u úřadů ve prospěch obcí i jednotlivců.

Všechny tyto vysilující práce nakonec podlomily i houževnatý Stojanův organismus. Na podzim roku 1922 se projevoval těžký otrěs jeho fyzických sil tak povážlivě, že to sám Stojan už nemohl ani zastřít, ani žertem zamluvit. Při biřmování na Staré Bělé vysílením omdlel. A na Hostýně při pohřbu neznámého vojína přicházela chvílemi na něho taková slabost, že se zdálo, že u oltáře zemře. Ale ani teď Stojan se nedal přinutit, aby změnil svůj způsob života. Nemohl žít bez práce. Upustil jen od apoštolských cest po diecézi, ale neustal v pracích pro obnovu náboženského života. Píše listy a výzvy, svolává do své pracovny schůze a porady kněží i laiků. Slabost se občas zvětšuje. Musí ulehnout. Ale i k posteli si dává přistavit psací stůl a píše sedě v posteli. V posteli přijímá návštěvy kněží, pracovníků a prosebníků. Nesnese, aby někdo nebyl k němu připuštěn. Všichni návštěvníci ho prosí, aby se šetřil, a zároveň mu to znemožňují svými žádostmi. V prosinci 1922 se nenechá přemluvit a jde do semináře, aby tam promluvil k mládeži, která tam koná duchovní cvičení. Nemůže dojít po schodech do kaple, musejí ho podpírat.

Přesto v lednu 1923 uděluje biskupské svěcení svému novému světícímu biskupu dr. J. Schinzlovi a v semináři nižší svěcení bohoslovcům. Je krajně vysílen. Lékař mu zakazuje jakékoliv proslovy. Podrobuje se s bolestným srdcem. Vynahrazuje si to tím, že více píše.

Na Hromnice napsal svou závěť, v které se zrcadlí jeho prostá, hluboce zbožná, pokorná, nezištná duše: *»Ve jménu Nejsvětější Trojice Boží, Boha Otce, Boha Syna i Boha Duchu Svatého! Pána Boha, Tvůrce svého, prosím o smilování a milosrdenství. Jemu poroučím duši svou. Svě arcidiecése a známé prosím, aby na mne pamatovali na modlitbách svých. Zároveň je prosím, aby mně odpustili, jestli jsem je urazil, aneb jakýmkoliv způsobem pohoršení dal. Prosím, aby na posv. Velehradě, na posv. Hostýně, na Staré Vodě, na Burkberku u Krnova a v kostelích, které budovati aneb při nich duchovní správu zřizovati jsem pomáhal, po smrti mé se mně vyzváněly hrany, by takto věřící se upozornili a mně zbožnou vzpomínku věnovali. Spoluzáky kněze prosím o mši svátou podle úmluvy o posledním obědě při odchodu ze semináře. Za universální dědice ustanovuji Matici svatohostýnskou, Apoštolát sv. Cyrila a Metoda, Cyrilo metodějské družstvo Velehrad a německý chlapecký seminář, který postaviti hodláme, rovným dílem, co po mně zůstane. Dejž, ó Bože, by vše požehnáno bylo.«*

Na Popeleční středu uděloval na dómě popelec. Po skončení obřadu zpozoroval, že ještě jeden čiperný chlapec čeká na popelec. Ač unaven, přerušuje umývání rukou a s otcovským úsměvem volá na hochu : *»Pojď, synku, i ty musíš jednou u mřít!«* A hlas mu přitom zjhl pohnutím.

Ve Svatém týdnu se mu přitížilo. Dostavily se srdeční obtíže. Přesto na Zelený čtvrtek si nedal vzít pohostění chudých starců po obřadu umývání nohou.

Koncem dubna se Stojan vydal, přes všechny obtíže, na cestu do Prahy. Při té příležitosti se dal na prosby svých domácích prohlédnout odborným lékařem. Po návratu z Prahy se jeho stav zdánlivě zlepšoval. Avšak v pátek 11. května časně ráno Stojan byl stížen výronem krve do mozku a byl zaopatřen svátými svátostmi. V neděli se zdálo, že se již blíží poslední chvíle. Nemocný se trhaně modlil a žádal přítomné, aby mu modlitby předříkávali. Avšak odolný Stojanův organismus přečkal první záchvat mozkové mrtvice a vzdoroval velmi houževnatě ještě celých pět měsíců, ačkoliv výron krve do mozku se několikrát opakoval. Stojan po tu dobu žil ve stálém nebezpečí života. Občas byl při dobrém vědomí, třebas mu paměť selhávala, jindy jen v polovědomí nebo vůbec v bezvědomí a blouznil. Veliký dělník Boží, neúnavný muž činu, který z každé nemoci rychle povstával k práci, musel vypít do dna hořký kalich dlouhé, bolestné nemoci a pozvolného umírání. Všechny bolesti snášel s příkladnou odevzdaností do vůle Boží.

Když se občas probíral z úplné nebo částečné mrákoty, pod polozbořeným Stánkem těla vždy promlouvala ryzí Stojanová duše, třebas jen kuse a úryvkovitě. V takových chvílích se živým zájmem sledoval náboženský život ve své diecézi. Když v červenci dr. Cinek odjížděl na bohoslovecký sjezd na Velehrad, zastavil se u Stojana, který byl právě při dosti jasném vědomí. Když mu řekl, kam jede, Stojanovi, který byl po celá desetiletí duší bohosloveckých sjezdů, vytryskly slzy a trhanými slovy pravil: *»Já už Velehradu nevidím. Řekněte bohoslovcům, že jich prosím, jak to řekl svatý Cyril svému bratru, když umíral, ... aby neopouštěli dobrého ... našeho lidu.«*

Po dobu nemoci Stojanová mysl často zalétala i na Hostýn. Obraz Panny Marie hostýnské chtěl mít stále na očích a občas vroucně opakoval : *» Pomož, pom oz! Matičko Boží, ještě nebylo slýcháno, abys koho byla opustila. Pomož i m ně! «* Nejednou i v horečném blouznění naléhavě žádal, aby jej i s postelí zavezli na Hostýn, že i on musí Matičku Boží pozdravit. Jednou, když byl zase při dobrém vědomí, zvolal ukazuje svou

ochrnutou ruku : » Až budu zdrav, pojedu na Svatý Hostýn. Tam mrtvou svou ruku přivážu ke kříži a budu žehnat celou Moravu.«

Začátkem září se stav chorého arcibiskupa stále zhoršoval. Častěji ztrácel vědomí, dostavil se slabý zánět plic a nemocný den ze dne víc a více slábl. Sám Stojan ve chvílích, kdy se mu vracelo vědomí, cítil, že se mu nebezpečně přitížilo. Žádal hned, aby mu zase bylo poslouženo svátými svátostmi, které s vroucí zbožností přijal. Velmi ho potěšil vřelý telegram svátého Otce, který mu 22. září došel z pražské nunciatury. Svatý Otec mu uděloval apoštolské požehnání s přáním, aby se uzdravil a opět ujal svého arcibiskupského úřadu.

Chorý Stojan byl vděčný za každou, i nejmenší službu, a všem děkoval svým boдрým způsobem. Když byl při vědomí, loučival se s odcházejícími lékaři srdečným » Zaplat' Pán Bůh « a vždy nařizoval, aby byli řádně pohoštěni. Často sliboval, že vystrojí, uzdraví-li se, hostinu pro všechny, kteří ho v nemoci ošetřovali nebo navštěvovali. Když se 22. září probрал z bezvědomí a viděl obětavou péči svých domácích, řekl dobrosrdečné komorníkům : » Kdybych měl věrtel jablek, dal bych vám j e !«

Od 23. září nemocný už nepromluvil, jen někdy otevřel hasnoucí oči. Trpěl velice, ale tiše a s odevzdaností do vůle Boží. V úterý 26. září se jeho stav zhoršil tím, že bylo ztíženo přijímání potravy. Lékaři upozornili, že se blíží konec. V sobotu 29. září po poledni se dostavila agónie. U smrtelného lože Stojanová dleli v té chvíli příbuzní, domácí se sekretářem mons. Karlíkem a místopředsedou poslanecké sněmovny dr. Mořicem Hrubanem, který své věrné přátelství k arcibiskupu Stojanovi po celou nemoc zvlášť vroucně projevoval. Krátce po jedné hodině odpolední Stojan tiše dokonal.

Nikdy nechtěl, aby jeho osobě byla věnována nějaká pozornost. Jak jen mohl, všude přijížděl i odjížděl vždy skromně a nenápadně. Tak i z tohoto světa odešel tiše, skromně, nenápadně, bez pathosu.

Žalostná zvěst o smrti Stojanově se rozlétna bleskem celou republikou a všude zanechala hluboký dojem. Nesčetné projevy soustrasti a zprávy v tisku ukázaly, jak si Stojana vážil každý, kdo měl příležitost ho poznat, i lidé nábožensky vlažní, ba i vyslovení nepřátelé katolické Církve.

President Masaryk ve svém telegramu pravil: »Poznal jsem záhy jeho upřímnou lidumilnost, zejména také v době společného poslancování. Vážil jsem si vždy, že si i ve své vysoké hodnosti zachoval svou lidovou bodrost a srdečnou laskavost k moravskému lidu.«

»Slovák«, orgán slovenské l'udové strany, takto charakterizoval Stojanovo životní dílo: » Padol na něho ťažký úkol vodcu Mojžiša, ktorý Bohom bol poslaný k tomu, aby previedol svoj národ cez Červené more sociálneho revolučného vlnenia. A on išiel so svojim l'udom. Išiel rovno, bez váhania a bez kolísania sa vpravo alebo vl'avo. Zástavu katolicizmu niesol silnou mužskou rukou.«

Lidové noviny : »Pomáhal ochotně, kdekoliv viděl tíseň. Mohl-li pomoci nebo alespoň prokázat úsluhu nějakému, pohanskému pokrokáři', jak říkával rozmarně svým politickým odpůrcům, byl stejně šťasten, jako prospěl-li svému stoupenci..... Každý český člověk, ať jakéhokoliv světového názoru, může říci: byl to náš biskup. Této všeobecné úcty si získal bohatstvím svého srdce.« Přerovský nekatolický »Obzor« : »Stojan nemohl míti nepřátel,

ježto v jeho čisté duši nebylo stínu a záludnosti.....Nad jeho rakví sklání se dnes v hluboké úctě celý český národ. Splácí jenom lásku za lásku.«

»Role« psala: »Ač přísný katolík, i v politických odpůrcích viděl především jen své bližní.«

Protestantský superintendent Císař napsal v měsíčníku »Hus«: »Stojan byl veliký altruista, a jestliže Zacheus, hejtman nad celnými, dával polovic statku svého chudým, Stojan někdy rozdál více, nežli měl sámDoufejme, že tato »anima candida« sama přijme již, co nelze vyjádřiti žádnou číslicí a žádnou valutou.«

Stojan, nenáročný ve všem, co se týkalo jeho osoby, neurčil ve své závěti, kde má býti pohřben. Bylo tedy rozhodnuto, že bude uložen k věčnému odpočinku na svém milovaném Velehradě. Pohřeb se konal v olomoucké katedrále v úterý 2. října za přítomnosti vysokých hodnostářů církevních i státních a za účasti nesčíslného zástupu lidu všech stavů. Smuteční mši svátou sloužil pražský světící biskup dr. Jan Sedlák, který zastupoval pražského arcibiskupa Františka Kordače. Po mši svaté promluvil strahovský opat Zavoral. Hluboce dojala přítomné slova, kterými charakterizoval Stojanovu lásku k lidem : »Dej dobrotivý Bůh, abychom před jeho soudem ze svých chyb a vad tak lehce odpovídali, jako před ním už odpovídal Stojan z toho, že sepjatým rukám nikdy neodolal, slzy ve všech očích usušiti hleděl, a jako to slunce Boží teplem lásky své zahříval hodné i nehodné.«

Po kázání papežský nuncius msgr Marmaggi vykonal pohřební obřady. Pak byla rakev vyzdvižena z katafalku a varhany tlumeně hrály velehradskou píseň »Bože, cos ráčil«. Celý kostel štkal. Kněží hlasitě plakali. Obrovské zástupy lidu na náměstí a v ulicích se loučily se svým arcipastýřem, dobrodincem, tatíčkem Stojanem. Doprovázely ho cestou na nádraží, po které tolikrát a tak rád chodíval ve dne i v noci, kdykoliv jej volala povinnost kněze nebo poslance ve službě Boží a bližních. Před nádražím vzali rakev železniční úředníci a zřízení. »Navozili jsme se chudáka ve dne v noci dost,« prohlásili rozhodně, »tedy i my si ho do vozu odneseme.« K večeru »dělnický vlak« přivezl Stojana do Uherského Hradiště. Za tichého podzimního večera Stojanová rakev v pochodňovém průvodu byla převezena do velehradského chrámu, kam Stojan téměř půl století vodíval nesčetné poutníky.

Ve středu od časného rána zněly velehradské zvony, které Stojan za války zachránil. Na všech cestách k Velehradu se pestřily korouhve a prapory, hrály hudby a procesí v malebných krojích zpívala velehradskou píseň »Bože, cos ráčil«. Všechno právě tak, jak to bývalo o poutích cyrilometodějských, když se Stojanův hlas velitelsky a přece laskavě a bodře rozléhal mezi tisíci poutníky, když je řadil, pořádal hudbu, oznamoval pořádek bohoslužeb a kdy všichni ho poslouchali ochotně a s úsměvem, potěšení a dojati jeho horlivostí a starostlivostí.

Po smutečních bohoslužbách byly Stojanovy tělesné pozůstatky uloženy k věčnému odpočinku v »Královské kapli« na levé straně velehradské baziliky. Tu se naposled rozloučili se Stojanem představitelé hlavních organizací a institucí, o něž se zesnulý zasloužil. Msgr Hlinka mu vřele poděkoval za vše, co vykonal pro Slováky. Dr. Vašica se rozloučil za olomouckou bohosloveckou fakultu, poslanec Šamalík za Národní svaz zemědělců, dr. Daněk za Orelstvo, P. Litomyšlský za vídeňské Čechy, pan Brejda za terciáře, pan Sochorec za studenty, pan Smýkal za Omladinu českou a M. Lysoňková z Medunic za Omladinu slovenskou a Matuš Novák ze St. Města za moravské Slovácko, které Stojan po léta zastupoval jako poslanec.

V Královské kapli jsou pohřbeni význační dobrodinci velehradského klášteře: sám zakladatel moravský markrabí Přemyslovec Vladislav Jindřich (+1222), pražští biskupové Daniel (+1215) a Ondřej (+1224) a jiní. Tam vedle slavných Přemyslovců očekává den vzkříšení Stojan, synek chudého domkáře, ale »skutečný pán a král moravského lidu«, jak se vyjádřil v Národních listech jeden návštěvník z Čech. Na zakončení této

vzpomínky na Stojanovu smrt nejlépe se hodí slova, která napsal pražský nuncius Marmaggi ve svém listu Stojanovu nástupci arcibiskupu Leopoldu Prečanovi: »Antonín Cyril Stojan, tento velkolepý duch, který již přijal nebeskou odměnu a nesmrtelnou korunu za své práce, stůj milostivě jako nerozlučný pomocník při Tobě a při vás všech.«

Arcibiskup Antonín Cyril Stojan

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J., ČESTNÝ OBČAN PUSTIMĚŘE
U PŘÍLEŽITOSTI VÝROČÍ STOJANOVA ÚMRTÍ

Všichni jsme si uvědomovali už dávno, že bychom měli něco udělat, aby Stojanovo jméno proniklo do mezinárodní veřejnosti. Příležitostné zmínky v papežských listech nás k tomu povzbuzovaly. Naše vlastní možnosti se nám však zdály malé. Odkládáním se však nic nezíská. Mons. Ludvík Němec, známý svými anglickými studii o našich náboženských dějinách, se dal sám odvážně do díla s velkou pílí a stejně velkou finanční obětavostí. Konečně tu máme pěkně upravenou knihu: *Antonín Cyril Stojan. Apostel of Church Unity* (New Rochelle, 1983). Ludvík Němec se narodil blízko Velehradu. Jeho otec byl přítel a spolupracovník Stojanův. Když přišel na studia do Prahy na Karlovu universitu, uváděl ho do vědecké práce Fr. Dvorník, Stojanův chránělec. Stojan to totiž byl, který poslal Dvorníka r. 1920 na Sorbonu, aby se specializoval v byzantských studiích. Dvorník pak často mluvil o tom, že by se měl napsat anglicky Stojanův životopis. Němec to udělal s poctivostí, jakou se vždycky vyznačuje při sbírání fakt, dat, jmen, okolností. Nemůžeme tu ovšem na pár řádcích shrnout bohatost Stojanovy osoby, ale zopakujeme alespoň několik motivů, které v knize vynikají.

Stojanovo jméno je ovšem nejvíc spojeno s cyrilometodějským programem a s velehradskými unionistickými kongresy. Pokračovaly i po jeho smrti. Nejsou dosud doceněny, šlo tu o uvědomění vlastního národního poslání. Je také nesporné, že jsme se tu jako katolíci objevili na mezinárodním fóru jako nositelé myšlenky, kterou dnes vzala za svou univerzální církev.

Jednoduchými, ale výstižnými slovy formuloval r. 1910 Stojan program unionistických kongresů »Přirovnávám schisma k rozvodu nebo rozluce manželského páru. Dokud rozvedení manželé nezačnou jeden s druhým mluvit, všechna snaha o smír je nadarmo. Jinak je tomu, když začnou spolu mluvit; i když se navzájem obviňují, je tu přece naděje, že se zase spojí, že si uvědomí, že k sobě navzájem patří. Rozvedli jsme se se svými nejbližšími přáteli. Musíme začít s nimi mluvit v našich publikacích. Možná to povede k boji, ale je tu naděje, že začne rozhovor a potom jednání.«

Zní to moderně, ale byla to shoda okolností, že se proměnil Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v podpůrnou organizaci pro vysídlené a přesídlené lidi. Bylo to v době první světové války, kdy se na Moravě, tj. ve vnitrozemí, objevilo mnoho přemístěného obyvatelstva z front: z Haliče, ze severní Itálie, ze Slovinska a Chorvatska. Stojan dosáhl u vlády dovolení pro zřízení slovinské a chorvatské školy v Kroměříži. Apoštolát vydržoval svými vlastními prostředky »Slovanský seminář«.

Bída druhých otevře často oči, že vidíme totéž i u sebe. Stojan si uvědomil, v jaké situaci jsou Češi, kteří chodí na práci do světa. Apoštolát začíná tedy posílat misionáře kněze mezi české dělníky v Münsteru, v Osnabrückeru, v Hamburku. Mnoho Čechů bylo ovšem ve Vídni, a přesto měl český kostel v Rennwegu 200.000 korun dluhů. Dělníci, tovaryši, služební si jej nestačili udržet. Stojan se tedy obrátil na velké dobrodince. Jemu bylo těžko odepřít a tak české bohoslužby zachránil hrabě Harrach.

Kněží politici nemají obvykle nejlepší pověst. Stojan se stal poslancem nejdříve v říšském sněmu, pak v prvních letech nové republiky. Nelitovali toho, kdo jej prosadili a

ocenili ho i političtí odpůrci. Dokázal totiž spojit to, co se tak těžko dává dohromady. Katolická strana byla nutná. Kdo by jinak hájil jejich práva, když se strany Palackého a Riegrovy zmocnilo vedení protiklerikální? Ale dovést hájit svá práva a nebořit nutnou národní jednotu, to není jen umění, to předpokládá duchovní velikost: »Láska Ježíše Krista je nejlepší politika«, říkával Stojan. Proto ho už vídeňský tisk jmenoval »dobrým duchem parlamentu«.

Když byl za války obžalován ze zrady, protože mluvil lidsky k raněným vojákům, obžalobu nenápadně odvolali. Když byl po válce nemocný, Švehla si přišel sednout na jeho postel a řekl: »Stojane, nesmíte umřít, my Vás potřebujeme.« Masaryk nepřijímal příliš církevní osobnosti. Ale se Stojanem diskutoval dlouho o církevních poměrech. Věděl, že mluví s někým, kdo upřímně své mínění hájí, ale kdo nechce nikomu ublížit.

Obsazení biskupských míst našimi lidmi v nové republice nebylo jenom otázkou politické adaptace. Bylo především potřeba zachytit kněze, dezorientované změnami a novými proudy. To, že si Stojan jako olomoucký arcibiskup vysloužil titul »tatíček«, ukazuje, jak pochopil svou funkci. Léta po první světové válce byla i pro kněze dobou krize. Na Moravě bylo odpadlíků velmi málo. Na všech stranách se sice hlásalo »Pryč od Říma«, ale stalo se to prázdnou frází, když byl zástupcem Říma Stojan.

Velký exerciční dům na Velehradě dostal jméno Stojanovo. Není to jen pouhá pietní vzpomínka. Stojan sám totiž začal organizovat to, co v tehdejší době bylo u nás neznámé: duchovní cvičení pro laiky. První kurs se zahájil na Velehradě r. 1892 pro moravské a české učitele. Stojan sám se ujímal technického vedení. Protože účastníci spali v klášteře a na přednášky chodili do baziliky, zpíval Stojan s nimi cestou nějakou píseň. Zvyk zpívat před každou exerciční přednáškou se pak na Stojanově udržel mnoho let.

Jako pravý Moravan měl Stojan rád Hostýn. Ve službě »Družstva svatohostýnského« rozeslal na 80 000 dopisů. Sbíral fondy na postavení domu pro jezuity, kteří tam přišli r. 1887, a domu pro poutníky. Organizoval pouti, zval význačné osobnosti na hostýnské slavnosti, mezi nimi císaře a papežského nuncia. Ty pak vyvrcholily r. 1912 korunovací sochy Panny Marie draho-cennou korunou posvěcenou papežem Piem X.

»Blaženější je dáti než bráti,« je vytesáno na Stojanově hrobu v Královské kapli velehradské baziliky. Jsou dobře volena. Jako seminaristu vybízeli Stojana, aby psal, že má k tomu vlohy. Něco napsal, ale málo. Byl přesvědčen, že jeho povoláním je, aby psal do knihy života ne perem, ale dobrými skutky.

„SĚ NYNĚ“

PRVNÍ STAROSLOVĚNSKÁ LEGENDA O SVATÉM VÁCLAVI

V 28. den měsíce září
zabití svatého Václava, knížete
českého.
Pane, požehnej, Otče.

Hle, nyní se naplnilo prorocké slovo, které řekl sám náš Pán Ježíš Kristus: Přihoď se zajisté v posledních dnech, a ty, jak se domníváme, jsou právě nyní, povstane bratr proti bratru svému a syn proti otci svému, a člověku budou jeho domácí nepřáteli. Neboť lidé budou k sobě nemilosrdní, ale Bůh odplatí jim podle skutků jejich.

Byl jeden kníže v Čechách jménem Vratislav a jeho žena se zvala Drahomíra.¹ I narodil se jim prvorozený syn a na křtu dali mu jméno Václav. Když povyrosl a bylo třeba mu udělit postřižiny, otec jeho Vratislav pozval k nim jednoho biskupa s jeho notářem i s jeho duchovenstvem. V chrámě svaté Marie byla proň odzpívána mše, a potom biskup vzal hocha a postavil jej na rohu stupně před oltářem a požehnal jej slovy: „Pane Ježíši Kriste, požehnej tohoto hochu, jakos požehnal všechny své spravedlivé“.² A tak s požehnáním byl postřižen. Proto se domníváme, že hoch požehnáním tohoto biskupa a jeho zbožnými modlitbami počal růst chráněn milostí Boží. Jeho bába Ludmila dala jej vyučit v knihách slovanských pod vedením kněze, a on si dobře osvojil jejich smysl. Vratislav pak jej poslal do Budče, tam se hoch počal učit knihám latinským a osvojil si je dobře.³

Když otec jeho Vratislav zemřel, dosadili Češi na dědičný trůn jeho syna, knížete Václava. Jeho bratr Boleslav vyrůstal pod ním, neboť oba byli ještě malí. Ale matka jejich Drahomíra zajistila zemi a spravovala lid, dokud Václav nedospěl, a když dospěl, sám se jal spravovat svůj lid.⁴ Měl čtyři sestry, ty provdali a vybavili do různých knížectví.

¹ O křtu Vratislava ani Drahomíry se nemluví. Předpokládá se zcela automaticky, že byli oba křesťané. Proto také dávají Václava s naprostou samozřejmostí pokřtít hned po narození, jak se slušelo.

² Postřižiny se udělovaly chlapcům v sedmi letech věku. Severoruská redakce legendy (text Minejní) se v tom od charvátské významně liší ve znění biskupova požehnání, uvádí jej v celé nezkrácené podobě: "A požehnal jej biskup takto rka: „Pán Bůh Ježíš Kristus požehnej pachole toto, jakož jsi požehnal všechny spravedlivé své: Abrahama, Izáka, Jakoba, a [jakož] jsi korunoval pravověrné císaře, rovné apoštolům, Konstantina a Helenu“.

³ Jestliže Ludmila dala vyučit Václava v knihách slovanských pod vedením kněze (a on si dobře osvojil jejich smysl) a pak byl otcem poslán do Budče (patrně dodatek podle legendy X), aby se vyučil v knihách latinských (zde ho učil kněz, zvaný Učen, jak praví *Crescente* a II. stsl. legenda, podle Kosmových anagramů totožný s moravským biskupem Gorazdem), potom logicky v sídle Vratislavově (což zřejmě nebyla Praha, kde vládl Spytihněv) by musel tehdy působit pouze slovanský kněz, latiny neznalý. Je ovšem možné, pokud Ludmila sídlila na Budči (D. Třeštík 1997, s. 364-366), že knihám slovanským i latinským Václava učil tentýž kněz – biskup Gorazd-Učen.

⁴ Po smrti knížete Vratislava (†921) dosadili Václava na trůn a „Boleslav vyrůstal pod ním“. Ale „oba byli ještě malí“, a tak vládla Drahomíra. Z této nelogické změti informací má racionální jádro asi jen zpráva o Drahomířině regentské vládě, o níž *Crescente* vůbec nemluví. Proč k ní vůbec došlo? Vždyť Václav už nebyl žádný mladíček, v roce 921 měl asi 26 roků, jak vyplývá z antropologicko lékařského průzkumu jeho kosterních pozůstatků, který provedl E. Vlček (1997, s. 112, 126, 134-32

Milostí Boží vskutku kníže Václav nejen se dobře naučil knihám, ale i ve víře byl dokonalý. Všem nuzným prokazoval dobrodiní, nahé odíval, lačné krmil, pocestné přijímal podle slov evangelia, vdovám nedával ukřivdit, všechny lidi chudé i bohaté miloval, přísluhoval služebníkům Božím, kostely zlatem zdobil. Ježto věřil celým srdcem v Boha, konal za svého života všechny dobré skutky, jaké jen mohl.

I zpychli mužové čeští, vždyť kníže jejich byl ještě mlád, a ďábel vnukl jim do srdce dřív jako do srdce Jidášovi, zrádci Páně, aby povstali proti svému pánu Václavovi jako Židé proti Kristu. Neboť je psáno, že každý, kdo povstává proti svému pánu, podoben je Jidáši. Ti tedy namluvili Boleslavovi: Bratr Václav tě chce zabít a dohodl se o tom se svou matkou a se svými muži.

Ti zlí psi i Václava před tím navedli, aby vyhnal svou matku bez viny. Ale Václav byl si vědom, co je to bázeň Boží, a ulekl se slova, jež dí: Cti otce svého i matku svou a milovat budeš svého bližního jako sebe samého. Aby splnil všelikou spravedlnost Boží, přivedl svou matku nazpět a velmi se kál a s pláčem pravil: Pane Bože, nepokládej mi to za hřích. A připomínal si též slova proroka Davida, jenž řekl: Hříchů mé mladosti a mých nevědomostí nevzpomínej, Pane.⁵

Kál se tedy a ctil svou matku, ona pak se radovala z jeho víry a z dobroty, kterou konal. Neboť nejenže chudým a ubohým a pocestným a mnohým jiným prokazoval dobrodiní, jakož jsme shora řekli, nýbrž vykupoval i ty, kteří byli prodáni do otroctví. Na všech hradech vystavěl kostely velmi krásně a v nich se postaral velkolepě o služebníky Boží z mnohých národů, kteří tam konali bohoslužby dnem i nocí podle ustanovení Božího a jeho služebníka Václava. A jak mu Bůh vložil do srdce, vystavěl kostel svatého Víta.⁶

Boleslavovi však, bratru jeho, který byl proti němu naveden, zasel ďábel zlobu do srdce, aby jej zabil, a tak nebyla spasena jeho duše na věky. Když se přiblížil den svatého Jimrama, jemuž byl svatý Václav zbožně oddán a veselíval se v tento den, ti zlí psi pozvali Boleslava a konali s ním ďábelskou poradu o jeho bratru Václavovi jako kdysi Židé o našem Pánu Ježíši Kristu.

Kdykoli se někde slavilo posvěcení chrámu, jezdíval Václav do všech chrámů. I vešel do hradu Boleslavova v neděli na svátek Kosmy a Damiana. Když vyslechl mši, chystal se vrátit domů do Prahy. Ale Boleslav jej zadržel s podlým úmyslem a řekl mu: Proč

135, 137), čili ve Václavově věku příčina v žádném případě nebyla. Svůj lid tedy nezačal spravovat „až dospěl“, když dospělý byl již v roce otcova úmrtí, ale zřejmě až po Arnulfově zásahu v Čechách v roce 922, kdy Drahomíra byla donucena odstoupit, či spíše byla vyhnána. Tehdy měl Václav 27 let a Boleslav asi patnáct (nebo méně), a jak uvádí I. stsl. legenda „rostl pod ním“ (charv.), resp. „počal mu býti poddán“ (Vost., Min.). Jeho skutečný věk ovšem legendista uvést nemohl, protože pak by Václav vypadal jako slaboch, který si svoje právo na stolec nedokázal vůči „matce“ prosadit. Proto se také v žádné václavské legendě nemluví o Václavově dožitém věku!

⁵ Legendista se vůbec nezmiňuje o Ludmilině vraždě, proto může mluvit „o matce bez viny“, chybí mu pak motiv pro Václavovo vyhnání Drahomíry. K tomu stejně mohlo dojít až po Arnulfově zásahu (922), tedy až poté, co se Václav ujal vlády. Je proto možné, že v době, kdy tato legenda vznikla, se kult sv. Ludmily buď ještě neprosadil, anebo naopak legendista nechtěl opakovat to, co v té době již bylo zaznamenáno ve staroslověnské legendě ludmilské – dnes ztracené. Ta musela vzniknout ještě za života knížete Václava, když se v ní mluvilo jen o Václavově matce jako o vražedkyni a Boleslav I. tu vůbec nebyl jmenován. Co bylo jejím obsahem můžeme dnes usuzovat jen ze staroslověnského Prologu o sv. Ludmile nebo z latinské *Fuit*.

⁶ Na všech (»přemyslovských«) hradech nechal postavit kostely“, nad tím se asi pozastavovat nebudeme. Proč však na Pražském hradě staví právě rotundu? Stavbu podle velkomoravských vzorů. Stál zde již kostel P. Marie, kde byl pohřbený jeho strýc Spytihněv, a bazilika sv. Jiří, v níž nalezl spočinutí jeho otec Vratislav. Pro svoji bábu Ludmilu dává postavit nad hrobem svého děda Bořivoje. Byl to přece právě Bořivoj, kdo přenesl moravské křesťanství do Čech (Kristián, kap. 2). Kromě toho Václav zřejmě usiloval o to, aby staroslověnská liturgie zazněla i na Pražském hradě, nejen v rotundách v jeho blízkém či vzdálenějším okolí – rotunda (?) sv. Klimenta na Levém Hradci, rotunda sv. Petra na Budči, rotunda sv. Kosmy a Damiana v Boleslavi.

odcházíš, bratře? Vždyť máme i zdravý nápoj. On tedy neodřekl bratru, ale vsedl na kůň a zahájil hru se svou družinou na hradě Boleslavově.⁷

A tu se domníváme, že mu pověděli: Bratr Boleslav tě chce zabít. Ale on tomu neuvěřil a poručil to Bohu. Když nastala noc, shromáždili se ti zlí psi na dvorci jednoho z vrahů Hněvsy, zavolali Boleslava a s ním se usnesli na onom ďábelském záměru proti jeho bratru. Neboť jako se kdysi Židé shromáždili a kuli pikle proti Kristu, tak se tito zlí psi sešli a radili, jak by svého pána knížete Václava zavraždili. I řekli: Až půjde na jitřní, tehdy si naň počíháme.

Časně zrána zvonili na jitřní. Jakmile Václav uslyšel zvon, řekl: Díky tobě, Pane, že ses mi dal dočkat tohoto jitra. I vstal a šel na jitřní. Hned v bráně jej dostihl Boleslav. Václav se naň ohlédl a řekl: Bratře, včeras nám dobře posloužil. K uchu Boleslava se naklonil ďábel a zkazil jeho srdce, že mu odpověděl: Nyní ti chci lépe posloužit. Po těch slovech udeřil jej mečem po hlavě. Václav se obrátil a řekl: Co ti to napadlo, bratře? A po těch slovech jej uchopil a srazil na zem. Tu přispěchal jakýsi Tuža a ťal Václava do ruky. Ten poraněn na ruce pustil bratra a běžel do chrámu. Tu dva ďábli řečení Tira a Česta ubili jej v bráně chrámové. Hněvsa pak přiskočil a probodl mu bok mečem. Václav ihned vypustil svou duši se slovy: V ruce tvé, Pane, poroučím ducha svého (Luk. 23, 46).

V tom hradě zabili i jakéhos Mstinu, urozeného muže Václavova, ostatní pak hnali do Prahy, některé povraždili a jiní se rozprchli po zemi. I nemluvňátka kvůli němu povraždili. Mnohé ženy provdali za jiné muže, služebníky Boží vyhnali a kdejakou ďábelskost napáchali.

Tira pak řekl Boleslavovi: Pojďme a zabijeme též i vaši matku, tak nejednou oželiš bratra i matku. Boleslav však řekl: Nemá, kam by se poděla, dokud nebudeme hotovi s jinými. A odešli a nechali Václava rozsekaného a neuklizeného.⁸

Tu kněz jeden Krastěj vzal a položil jej před chrámem a přikryl jej plachtou. Jakmile uslyšela matka, že její syn byl zavražděn, přišla a hledala jej. A když ho spatřila, s pláčem padla na jeho srdce a posbírala všechny údy jeho těla, neodvážila se však je odnést k sobě domů, ale umyla je a oblékla v příbytku kněžově, a pak jej zanesla a položila do chrámu. A poněvadž se bála, že bude zavražděna, utekla do Charvat, takže Boleslav ji tu už nezastihl. I povolal jednoho kněze jménem Pavla, aby vykonal modlitbu nad tělem Václavovým.

Pohřbili potom úctyhodné tělo Václava, dobrého a spravedlivého ctitele Božího a milovníka Kristova, duše pak jeho odešla k Bohu, jemuž sloužil s nábožností a kázní. Krev jeho však po tři dny nechtěla vsáknout do země. Až třetí den, jak všichni viděli, krev jeho se ztratila a vzešla v chrámě nad ním, takže se všichni divili. Doufáme však v Boha, že se na přímluvy zbožného a dobrého muže Václava ukáže ještě větší zázrak. Neboť jeho utrpení se vpravdě vyrovnalo utrpení Kristovu a svatých mučedníků. Vždyť i o něm konali poradu jako Židé o Kristu, rozsekali ho stejně jako Petra a nemluvňátka kvůli němu povraždili jako i kvůli Kristu.

⁷ Na všech „přemyslovských“ hradech tehdy asi stál kostel.

⁸ To vše ukazuje, že Václavova vražda nebyla spáchána „nešťastnou náhodou“, jak se domnívá D. Třeštík (1997, s. 434), ale že šlo o dlouho dopředu pečlivě připravovaný zločin. Jinak by se na místě vraždy nemohli „náhodou“ objevit jen oba hlavní protagonisté a čtyři spiklenci, ale nikdo z Václavovy družiny! První, co Boleslav po vraždě udělal bylo, že zlikvidoval nejen Václavovu družinu, ale i jeho přátele v Praze, a Boleslavovi družiníci dokonce i „nemluvňátka“. A když už byli v ráži, chystali se i na Boleslavovu matku Drahomíru. Pokud by šlo o „nechtěnou“ nešťastnou náhodu, jak chce D. Třeštík (1997, s. 434), nenechali by Václava „rozsekaného a neuklizeného“!

Byl pak zabit kníže Václav 28. dne měsíce září. Bůh udělil pokoj jeho duši na místě věčného odpočinutí se všemi spravedlivými, i s těmi, kteří kvůli němu byli pobiti, ač byli nevinni.

Bůh však nezanechal své vyvolené na posměch nevěřících, ale shlédl na ně svým milosrdenstvím a obrátil jejich kamenná srdce na pokání a doznání hříchů (Ezech. 11, 19; 36, 26). Tak i Boleslav se rozpomenul, jak veliký hřích spáchal, modlil se k Bohu a všem jeho svatým a přenesl tělo svého bratra, spravedlivého muže Václava, do Prahy a řekl: Zhřešil jsem a svého hříchu jsem si povědom (Ž 50, 5-6)⁹.

Uložili jej v kostele svatého Víta po pravé straně oltáře dvanácti apoštolů, kde sám řekl při stavbě chrámu. Bylo pak přeneseno tělo knížete Václava, milovníka Kristova, 4. den měsíce března. Ať Bůh umístí jeho duši v lůně Abrahámově, Izákově a Jakubově, kde odpočívají všichni spravedliví a čekají na vzkříšení svých těl v Kristu Ježíši, Pánu našem, jemuž sláva na věky. Amen.

CRESCENTE FIDE CHRISTIANA

ZÁKLADNÍ LATINSKÁ SVATOVÁCLAVSKÁ LEGENDA, X. STOLETÍ

Za vzrůstu křesťanské víry v oněch dnech odvrhl z Božího pokynu a podnětu mrzkou modloslužbu a dal se dobrovolně pokřtít vévoda český Spytihněv spolu s vojskem, jakož i veškerým svým lidem.¹⁰ Ten také vystavěl zděný kostel svaté Boží rodičky Marie a ještě jiný ke cti svatého Petra, knížete apoštolů. V obou se štědrostí Boží milosti dělo přemnoho zázraků.

A když svrchu řečený ctihodný muž vykročil z tohoto života, shromáždili se všichni jeho lidé a zvolili si místo něho za vévodu a knížete jeho mladšího bratra jménem Vratislav. Ten rovněž pilně setrval při křesťanském náboženství a zbudoval kostel zasvěcený blahoslavenému Jiřímu, velikému mučedníkovi.¹¹ Vratislavův starší syn, blahoslavený Václav, Božím vnuknutím již od útlého věku vždy toužil po vzdělání. Jeho otec, přeje si vyhovět touze synova srdce, poslal jej do města jménem Budeč, aby ho tam

⁹ To, co se u Boleslava dostavilo po vraždě, lze stěží nazvat „lítostí“ nebo „pokání“, ale spíš „chladná kalkulace“. K translaci Václavova těla nedošlo tři roky po vraždě, jak uvádějí některé legendy (*Crescente*, Gumpold, Kristián, II. stsl. legenda), ale podle D. Třeštíka (2000, I., s. 11) až v šedesátých letech 10. století v souvislosti s přípravami na založení pražského biskupství, tzn. až 30 let po vraždě, a to by byla opravdu velmi pozdní lítost. Podle Vavřincovy legendy k tomu došlo dokonce až „za času pana Vojtěcha, vznešeného vyznavače a biskupa“ (Vojtěch byl zvolen biskupem v roce 982 na Levém Hradci). Protože Boleslav I. zemřel v roce 972, šlo by pak o lítost až jeho syna Boleslava II. (972-999).

¹⁰ V legendách je vždy zdůrazněn křest prvního knížete dosud pohanského národa. Fakt, že křesťanství přenesl z Moravy do Čech již Spytihněvův otec Bořivoj, tato legenda velkoryse přehlízí. Nepovažuje ho za českého knížete. Bere na vědomí až Spytihněva, který, na rozdíl od svého otce Bořivoje, se v Čechách již narodil. Kromě toho to byl právě Spytihněv, jenž se roku 895, tj. rok po Svatoplukově smrti (†894), poddal v Řezně východofranskému králi Arnulfovi.

¹¹ Mezi vladařské povinnosti každého křesťanského panovníka patřilo další šíření křesťanství. Stavěli proto kostely a shromažďovali kněze a kleriky. Pokud *Crescente* zdůrazňuje, že Spytihněv postavil zděný kostel P. Marie, je docela dobře možné, že Bořivojův kostel stejného zasvěcení, který dal podle Kristiána postavit na hradě pražském, byl pouze dřevěný. Na možnost existence dřevěných církevních staveb (*ecclesia lignea*) v míře větší než se dosud předpokládalo upozorňuje P. Sommer (2001, s. 76-85).

cvičil v žaltáři jistý kněz, zvaný Učen.¹² Tehdy se blahoslavený Václav s chápavou myslí rád pustil do učení a den ode dne se stále více zdokonaloval.

Potom se však jeho otec rozloučil s tímto světem. Tehdy sešel se veškeren lid oné země, zvolil blahoslaveného Václava za vévodu na místě otcově a dosadil ho na jeho stolec. Tenkrát svrchu řečený mladíček,¹³ i když již byl v hodnosti knížecí, nijak nezapřel svého dobrého vychování. Byl totiž věrný a moudrý, v řeči pravdivý, na soudu spravedlivý. A když chtěli jeho soudcové někoho odsoudit k smrti, hned si bral nějakou záminku a odcházel ze soudu, jsa pamětliv toho, co je řečeno v evangeliu (Luk. 6, 37): „Nesud'te, a nebudete souzeni“. Rovněž boural vězení a pozutínal všechny šibenice. Měl také mnoho soucitu k sirotkům a byl otcem naříkajících a vdov i utěšitelem raněných; hladovějící krmil, žíznícím poskytoval nápoj, nahé odíval svými šaty; nemocné navštěvoval, mrtvé pohřbíval, hosty a cizince vlídně přijímal jako své příbuzné; kněžím a klerikům uctivě posluhoval, zbloudilým ukazoval cestu pravdy. Nadto osvědčoval také pokoru, trpělivost, mírnost a především lásku. Násilím a lstí nikomu na světě nic neodňal. Své vojsko vybavoval nejenom zbraněmi, ale i nejlepším oděvem.

Takové a jim podobné vlastnosti osvědčoval již od útlého věku, duchovně napodobuje činný život církevní. A také v postním čase putoval do kostelů od města k městu po strmých stezkách pěšky a bos, takže se dokonce v jeho šlépějích objevovala krev. Na těle oblečen drsnou žíněnou košilí a přes ni ozdoben královským rouchem bez ustání vzdával díky jedinému Bohu.

Proto v době žní, vstávaje ještě za noci, tajně vycházel do polí, požínal pšenici, nosil ji na ramenou do svého domu, zde mlátil, v mlýncích smílal a mouku přesíval. Podobně ještě za hluboké noci brával s jediným panošem vědro a chodil pro vodu, při jejím čerpání říkal slova: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“, nosil ji domů a z ní i z připomenuté mouky pekl oplatky. Stejně tak s věrným služebníkem chvátal za nočního ticha na svou vinici, zde česali hrozny, hustě je nakladli do putny, skrytě nosili do jeho světničky, tam lisovali víno v lisu a nalávali do džbánu. A to vše dělal proto, aby tak mohli kněží přinášet Pánu obět' spásy.¹⁴

¹² Byl-li Václav poslán právě na Budeč, kde již v té době nejspíš stála rotunda postavená Spythněvem (podle moravských vzorů), lze předpokládat, že kněz, zvaný Učen, ho učil knihám latinským, jak víme z I. stsl. legendy. Podle Kosmových anagramů by tento kněz Učen měl být totožný s moravským biskupem Gorazdem. V sídle knížete Vratislava (kterým až do roku 915 asi nebyla Praha) tedy v té době museli působit pouze slovanštíkněží. I v místě, na němž žila Václavova bába Ludmila, které nemuselo být nutně totožné se sídlem Vratislavovým, působil slovanský kněz, který Václava učil knihám slovanským. Podle D. Třeštika (1997, s. 364-366) žila právě na Budči. Nasvědčovalo by tomu i zdejší pohřebiště velkomoravského typu (J. Frolík-Z. Smetánka 1997, s. 34n). Pak je ovšem na místě předpokládat, že onen učený kněz vzdělával Václava v knihách slovanských i latinských. Víme, že arcibiskup Metoděj učinil svým nástupcem právě Gorazda, jednoho ze svých spolehlivých učedníků: „*Je to muž svobodný a z vaší země, dobře obeznalý v latinských knihách a zbožný. To budíž Boží vůle a vaše láska, jakož i má*“ (ŽM VII.). Kosmovo ztotožnění biskupa Gorazda s knězem Učenem je proto zcela na místě. Protože bezpečně víme, že do Bulharska se svými druhy neodešel, je předpoklad, že odešel do Čech, pochopitelný a zcela logický. Navíc, když nemůžeme zcela vyloučit předpoklad, že mohl být Bořivojův mladší bratr, jemuž Rostislav předurčil církevní dráhu.

¹³ Informaci, že – v rozporu se skutečností – byl Václav při ustanovení knížetem ještě mladíček, si autor nemohl vymyslet. Musel ji převzít z nějaké své předlohy. Za ni je považována ztracená „legenda X“ (D. Třeštík 1997, s. 248). Ta však žádné údaje o věku knížat neobsahovala, jak je patrné z *Crescente* i z Gumpolda. Obsahovat je však mohla nedochovaná staroslověnská ludmilská legenda – viz např. údaj „33 let“ ve *Fuit* a Proložní legendě. Za povšimnutí také stojí, že legendista nic neví o Drahomířině regentské vládě, nebo se mu do jeho koncepce legendy nehodila – Václav byl zvolen na stolec bezprostředně po Vratislavově smrti.

¹⁴ Václav samozřejmě nemohl „tajně“ sklízet, co nezasel. Jednalo by se o polní puch. Tuto pasáž asi nemůžeme brát úplně doslova, ale v jejím symbolickém významu. Sklizni nutně musí předcházet setba a setbě zase orba. Podobně Kristián říká o Metodějovi (kap. 1) i o Václavovi (kap. 6), že „mnoho snopků [úrody víry] do stodoly Krista Pána sklidili“. Předtím ovšem Konstantin s Metodějem coby souspřeží táhli jednu brázdou (resp. tlačili pluh do stejné brázdy). Konstantin-

Ale bylo by nevhodné, abychom mlčky pominuli také to, co jsme se doslechli z vypravování hodnověrných lidí, že totiž již tehdy z vnuknutí Božího předvídal budoucnost. Z množství jeho věštev připomenu aspoň jedinou: Jednoho dne, který nadešel v pravidelném toku času, vystoupil do hořejší části paláce a vyhlédnuv z okna řekl jednomu žákovi: „Tenhle příbytek staršího kněze Pavla mi připadá jakoby pustý“.¹⁵ Mezitím Václavova matka, která zůstala pohankou, vešla v radu s nejukrutnějšími muži a zde vznikla otázka: „Co uděláme? Vždyť měl být knížetem, ale dal se pokazit od kněží a je z něho mnich!“¹⁶ I poslala ony neblahé muže ze zášti k své tchyni, přeblažené stařeně jménem Ludmila, aby ji zavraždili. Ti vskutku vykonali, co jim bylo přikázáno; její duše oprostěná od těla, v slávě mučednické se odebrala k Pánu. Tehdy také oloupili mnoho kněží a kleriků o vše, co měli, a vyhnali je ze země. Tím se naplnilo Václavovo proroctví, které nedávno vyslovil.

A od onoho dne doráželi na přeblaženého Václava spoustou hrozeb požadující, aby vystřízlivěl z duchovního vzdělání, a hlídali ho. On však vytrvale s sebou nosil malou knížku, ukrýváje ji pod šatem, na každém příhodném místě pilně v ní čítal a těžce vzdychaje neobyčejně želel zaslepenosti jejich srdce. Když se pak všichni ti řečení zlovolníci ubírali, aby obětovali modlám berany a selata a pojídali z těchto ohavných žertev, sám se od nich pod vhodnou záminkou vzdaloval a nikdy se nepotřísnil jejich hodováním; ani nápojů, které ku poctě model popíjeli, nikdy neokusil.

Když však dospěl v muže, svolal všechny své muže i matku a vytýkal jim jejich nevěru i zatvrzelost srdce, řka: „Proč jste mi bránili učit se zákonu mého Pána Boha a sloužit jemu jedinému? Ale byl-li jsem dosud ve vaší moci, od této chvíle vypovídám vám poslušnost a chci sloužit Bohu“.¹⁷ I povolal zpět z vyhnanství kněze a kleriky k velikému veselí; též kostely byly otevřeny, křesťanské náboženství počalo vzkvétati a ďábel utrpěl přemnohou újmu.

Tou dobou mnoho kněží ze země Bavorské a Švábské, k nimž došla pověst o něm, proudilo k němu se svatými ostatky a knihami. Těm všem daroval v hojnosti zlata, stříbra, krzen, služebnictva i šatstva, jak kdo právě potřeboval. Také se všichni tito mistři podívovali jeho učenosti. Mohl totiž být napodobitelem žalmisty, který z vnuknutí Ducha svatého řekl (Ž. 118, 99): „Nade všechny své učitele rozumnější jsem učiněn, neboť svědectví tvá jsou má přemýšlování“.

Těž v jeho mysli třpytil se jas vzácné perly a Pán ráčil mu udělit tak významnou milost, že i z bitev vycházel vítězně. Byl urostlé postavy a těla tak cudného, že si vroucně přál prožít život neženat. Mírné lidi oslovoval vlídně; o kterých se však dozvěděl, že jsou

Cyril také „pečoval všude, kamkoli přišel, o setbu semen z proroků a evangelií“. Řeč je tedy o šíření křesťanství a zajištění nezbytných potřeb kněží pro posvátný obřad proměnění chleba a vína v tělo a krev Kristovu.

¹⁵ Tento motiv s Václavovým viděním a proroctvím „o jakoby pustém příbytku kněze Pavla“ najdeme pak u Gumpolda (kap. 9), Kristiána (kap. 3) a ve II. stsl. legendě (kap. 9)

¹⁶ Protože se Václav dal pokazit od kněží, zamýšlí Drahomíra, která tu vystupuje bezejmenná, zavraždit Ludmilu. To postrádá logiku, motiv vraždy byl nepochybně jiný. Srovnej I. stsl. legendu, kde se Drahomíra naopak „radovala z víry jeho“. Tehdy také oloupili a vyhnali ze země mnoho kleriků a kněží. Tedy ne všechny! Má to snad znamenat, že vyhnali jen ty, co kazili Václava? Nebo ty, kteří přišli z Bavorska?

¹⁷ Václav vytýká svým mužům a matce, že mu bránili sloužit Bohu (hrozili mu a hlídali ho), nikoliv, že mu bránili vládnout! Legendista vynechává Drahomířinu regentskou vládu. Nezmiňuje se o jejím vyhnání ani o přenesení Ludmilina těla. Musel tedy náměty vybírat a upravovat nějaký rozsáhlejší text, který tyto náměty obsahoval – viz např. I. stsl. legenda. Drahomíra také sotva mohla zůstat pohankou, autor tu zřejmě podlehl legendistické šabloně – pohanská vražedkyně a křesťanská světice jako její oběť.

surovci nebo bezdůvodně se toulají, popíjejí v krčmách a odpadají od křesťanství, hned je dával přivazovat břichem ke stolu a přísně mrskat mnoha biči.

Ani ve dne ani v noci neustával v modlitbách. Proti starému nepříteli lidského pokolení, ďáblu, vždycky pozvedal štít víry a neviditelný meč Ducha svatého, jímž je slovo Boží.¹⁸ Byl totiž bez reptání pravý ctitel Boží a podle předpisů apoštolových poučováním, zapřísaháním a káráním zval mnohé k hostině Hospodářově; vyrvav je z moci ďáblu a posadiv na klín svaté matky církve, vytrvale je živil nebeskými krměmi.

Tehdy však jeho mladší a horší bratr jménem Boleslav dal se ošálit ďáblou lští a s bezbožníky pojal proti řečenému blahoslavenému muži zločinný záměr, že ho zahubí. Václav o tom věděl, a jako muž v úpalu dne trávu kosící žízni po vodě, tak sám nepochybně toužil dojít smrti mučednické; nepřál si však, aby se to stalo rukou vlastního bratra, protože ho měl rád, a protože věděl, že by bratr pro takovýto čin nešel věčnému peklu.

Tou dobou zamýšlel vystavět chrám Hospodinovi. I obrátil se po poslech na zbožného biskupa města Řezna, jménem Tuto, s tímto vzkazem: „Můj otec vystavěl chrám Pánu Bohu, já pak zamýšlím založit s Tvým svolením¹⁹ kostel Pánu Bohu ke cti svatého Víta, mučedníka Kristova“. Biskup Tuto tehdy rozpjal ruce s díkůvzdáním Hospodinovi a s jásotem řekl: „Toto vyřídíte mému synovi, blahoslavenému Václavovi: Tvůj kostel již stojí před tváří Pána Boha co nejpůvabněji zbudován“. A když to poslové podle biskupova rozkazu vyřídili, velice se Václav zaradoval a svolav všechny, sám s pomocí Boží položil základní kámen²⁰ k podivuhodné stavbě kostela zasvěceného svatému Vítu.

Tou dobou chtěl jít do Říma, aby ho papež oděl rouchem mnišským;²¹ hodlal se totiž pro lásku k Bohu vzdát svého knížectví a postoupit je bratrovi. Nemohl však tak učinit pro shora jmenovaný kostel, protože nebyl ještě dostavěn.

Tehdy jeho svrchu řečený bratr, stejně jako kdysi, uradil se s bezbožníky a poslal k němu posla, aby jej lživě pozval do jeho domu²² jakoby na hostinu, ve skutečnosti však na smrt. Ani toto nebylo Václavovi tajemstvím. A když nadešla doba k odchodu, naposled pozdravil všechny své přátele, hned se vydal na cestu a toho dne pobyl na hostině s těmito zarputilými nepřáteli. Tenkrát se kdosi nahnul k jeho uchu a pošeptal mu: „Prchni, můj

¹⁸ „Štít víry a meč (resp. kopí) Ducha svatého, jímž je slovo Boží“ jsou zbraně víry (Ef 6, 16-17; Kristián, kap. 6), součást Boží zbroje

¹⁹ Ke stavbě kostela Václav žádné biskupovo povolení nepotřeboval. Odráží se tu zřejmě pozdější svolení řezenského biskupa Wolfganga ke zřízení pražského biskupství (D. Třeštík 1997, s. 258). Václavovi ale nejspíš nešlo jen o stavbu nějakého konkrétního kostela (ecclesia), ale výstavbu samostatné české církve (ecclesia) po Rostislavově vzoru. S tím nepochybně souvisí i Václavův záměr „jít do Říma“ a vše dohodnout s papežem.

²⁰ P. Sommer (2001, s. 38) připouští používání „základního kamene“ (*lapis primarius*) při zakládání církevních staveb v zemích s rozvinutým křesťanským rituálem snad v 10. století, s jistotou v 11. století. „*Je vyloučeno, aby církevní kultura Čech, která ideu základního kamene zjevně převzala, užívala tento kámen již ve století devátém*“. Autor zde naráží na nález základního kamene uvnitř levohradecké rotundy sv. Klimenta, stavby, připisované dosud Bořivojovi. Navíc tu prý byl, vzhledem ke své poloze, prokazatelně použit druhotně (kříž vyrytý do kamene není ve svislé, ale ve vodorovné poloze). Z toho autor vyvozuje, že Bořivoj stavebníkem této rotundy být nemohl. Není dokonce vyloučeno, že první kostel v Čechách, o němž mluví Kristián, byl pouze dřevěný. Na druhou stranu nelze pouštět ze zřetele, že „*církevní kultura Čech*“ sem byla Bořivojem přenesena z Moravy již »hotová«. Pokud se týká kříže vyrytého „ve vodorovné poloze“, nelze ani vyloučit, že byl vyryt dodatečně. Podobný kříž vyrytý „ve vodorovné poloze“ můžeme najít i na jednom z kamenů velkomoravského kostelíka v západoslovenských Kopčanoch. Je tomu tak nejspíš proto, že ve zdivu žádný kámen ve svislé poloze není. Z toho však nelze vyvozovat, že kámen s vodorovně vyrytým křížem tu byl použit „druhotně“, že by se nutně muselo jednat o „základní kámen“, který byl v nějaké „původní“ stavbě orientován svisle. Takovou jistotu rozhodně nemáme.

²¹ Je spíše pravděpodobnější, že to byl již Václav, kdo usiloval o založení pražského biskupství (ne-li přímo arcibiskupství), ne až jeho vrah.

²² *Crescente* místo Václavovy vraždy ještě neuvádí, autor jej buď neznal, nebo lokalizaci vraždy nepovažoval za důležitou.

pane, co nejrychleji, protože tihle lidé tě chtějí co nevidět zabít!“ On však nechtěl utéci, znovu vešel mezi hodovníky a chopiv se číše, přede všemi nebojácně pravil zvýšeným hlasem: „Ve jménu blahoslaveného archanděla Michala vypijeme tuto číši s prosbou, aby nyní uvedl naši duši k pokoji věčného radování, amen.“

Oné noci, ještě před úsvitem následujícího dne, jak mívával často v svém obyčeji, šel do kostela na jitřní pobožnost. Na cestě se potkal se svým bratrem a řekl mu: „Včera jsi nám pěkně posloužil, Bůh ti to odplatí!“ On však vytasil z pochvy meč a udeřil jím svatého muže do hlavy se slovy: „A dnes ti chci takhle posloužit!“ Svou ranou způsobil jen lehké škrábnutí, protože ho opustila síla pro strašlivou bázeň. Blahoslavený Václav byl by ho mohl snadno přemoci, protože se mu podařilo vychvátit mu meč z ruky, ale nechtěl se sám poskvřnit. Ale bratr se dal do křiku: „Hola, kde jste? Pomozte mi!“ Tu přiběhli všichni oni zlovolníci ze skrýší a drásající Václava mnoha ranami mečů i kopí jej zabili. Na tomto tedy zápasisti jeho duše vysvobozena z vězení pozemského života a ověncena krvavým vavřínem odebrala se k Pánu dne osmadvacátého září.²³

Jeho bezduché tělo chvatně uložili do hrobu a jeho nevinnou krev, která postříkala zemi i prkna, smyli vodou. Když však vstali druhého dne ráno, spatřili na témž místě prolitou krev a znovu ji vodou smyli. A když vstali třetího dne, opět spatřili na řečeném místě prolitou krev a musili ji vodou smývat po třetí. Tenkrát snad hned se chvatně rozběhli do města Prahy, povraždili všechny jeho přátele²⁴ a pronásledovali jeho kleriky, jakož psáno jest (Zach. 13, 7; Mat. 26, 31; Mar. 14, 27): „Bíti budu pastýře, a rozprchnou se ovce.“ Ale oni vrazi sami, kteří jej udolali, štvání jsouce zlými duchy uprchli a víc se neobjevili; jedni z nich pomřeli štěkající jako psi a skřípějící zuby, druzí zase setrvali až do smrti vychrtlí a ohluchlí.

Jeho tělo odpočívalo na témž místě po tři roky. Tu měli kteřísi lidé vidění ve snách, že by je měli přenést do kostela, který on sám vystavěl. I vstali o půlnoci, vyzvedli jeho tělo z hrobu,²⁵ naložili na vůz a přijeli s ním k bystřině, jejíž vzduté vody se přelily přes břehy a nedovolovaly přechod. Tu sklíčení nesmírným žalem vydali se hledat dříví, aby vystavěli most. Při návratu však shledali, že vůz se svatým tělem stojí na druhé straně bystřiny beze známek smočení. Co máme o tom poznamenat, než že jej tam přepravil zásah všemohoucího Boha? I vozkové vidouce tento zázrak velice se divili. A tak s ním přijeli k řečenému kostelu. Tehdy rozžehli světlo, prohlédli tělo a shledali, že je neporušené a všechny jeho rány zacelené; jenom jediná rána mokvala krví, ta, kterou mu na začátku zasadil bratr. Světcovo přenesení se slaví čtvrtého března.

²³ Šlo tedy nepochybně o předem připravený a promyšlený čin (srovnej D. Třeštík 1997, s. 434, který z přízně věnované Boleslavovi I., zakladateli starého českého státu, akt úkladné vraždy překvalifikoval na neúmyslné zabití). Z údajů autora *Crescente* rok Václavovy smrti žádným způsobem nevyčteme.

²⁴ V obavách z možné pomsty Václavových přátel v Praze, pro jistotu povraždili i je. Dokonce i nemluvnátka, jak uvádí I. staroslověnská legenda.

²⁵ Podle D. Třeštíka (2000, I., s. 11) k přenesení Václavova těla nedošlo 3 roky po vraždě, jak uvádí *Crescente*, ale až 30 let po ní. Translaci dává do souvislosti se snahou Boleslava I. o založení pražského biskupství. Viz list papeže Jana XIII. Boleslavovi. Z tohoto důvodu se jeví, že i další „přesné“ časové údaje v legendách, např. o dožitém věku knížat (Kristián, *Fuit*), jsou pouze domněnky a odhady legendistů, vzdálených od popisovaných událostí padesát a více let. D. Třeštík (1997, s. 449n) však na nich staví jako na „historických faktech“. Podle Vavřincovy legendy (část 12.) došlo k přenesení Václavova těla z Boleslavi do Prahy až „za času pana Vojtěcha, vznešeného vyznavače a biskupa“ (Vojtěch byl biskupem zvolen roku 982 na Levém Hradci), tzn. až za vlády Boleslava II. (972-999).

PALÁDIUM ZEMĚ ČESKÉ

Stará Boleslav není jen srdcem národní tradice svatováclavské. Na tomto nejstarším poutním místě mariánském je uctívána Panna Maria s Ježíškem, zpodobněná na starobylé kovové ikoně (19 x 13,5 cm). Tradice uvádí, že tento obrázek, či spíše reliéf, vytvořený v korintské mědi (tato směs snad vznikla, když Římané dobyli bohaté a krásné řecké město Korint a zapálili je) Při tomto požáru teklo roztavené zlato, stříbro a mnoho dalších kovů potůčkem do blízkého moře, kde ztuhlo. Později tuto směs z moře vybírali a nad zlato si jí vážili, jak udává například Plinius v knize *Libros Naturalis Historiae*.) a pozlacený, daroval sv. Metoděj ke křtu sv. Ludmily. Ludmila si tento reliéf odnesla na svůj hrad Tetín, kde jej vroucně uctívala.

Po její mučednické smrti zdědil tento reliéf její vnuk Václav, kterého vychovala v mariánské úctě. Václav měl tento reliéf takřka ustavičně u sebe a zbožně jej uctíval. Měl jej u sebe také při válečném tažení proti vévodovi Radslavovi, který zastrašen zázrakem, když viděl kolem svatého Václava dva anděly, podrobil se pražskému knížeti bez boje.

V dramatických chvílích po jeho zavraždění Václavův věrný sluha Podiven obrázek v obavě před zneuctěním zahrabal do země dál od hradiště, a pak i jeho vražové dostihli a oběsili, v místech, kde stojí kaple blahoslavenému Podivenu zasvěcená. Reliéf, který ležel v zemi nejméně dvě staletí, vyoral rolník na poli, tam, kde dnes stojí mariánský chrám, snad někdy v polovině století dvanáctého. Kanovníci staroboleslavské kapituly na místě nálezu postavili kapli a reliéf do ní umístili. Začal přitahovat poutníky z okolí i z Prahy a zrodila se nová, mariánská poutní tradice, která vyrostla z hloubky svatováclavské legendy.

Když byl svatý Václav 28. září, snad roku 929, úkladně zavražděn svým bratrem Boleslavem, byl s ním i bl. Podiven – pobočník svatého Václava, který jej provázel téměř na každém kroku. Podiven, který znal duchovní hodnotu Václavova mariánského reliéfu pro svého pána, nechtěl reliéf nechat vrahy potupit, sejmul jej z hrudi

mrtvého knížete a utíkal pryč z města. Vrazi svatého Václava se báli, že nepohodný svědek unikne, a dali se tedy do jeho pronásledování. Podiven, protože viděl, že před nimi neuteče, schoval reliéf na vršku za Boleslaví a utíkal dále k lesu. Na pokraji lesa jej však vrazi dostihli a na jednom ze stromů oběsili. Od této doby byl mariánský reliéf téměř po dvě a půl století ztracen.

Další dochovaná legenda nám vypráví o jeho nalezení. Kolem roku 1160, za doby panování Vladislava I., jakýsi rolník orál na svém poli. Najednou se však jeho koně zastavili a nechtěli jít dál. Několikrát musel koně mocně pobídnout, aby se hnuli, a když se dali opět do kroku, pluh se zaryl hlouběji a v brázdě se objevil lesklý kovový obrázek Panny Marie s Ježíškem v náručí. Protože netušil, o jaký obrázek jde, vzal si jej domů. Užasl však, když druhý den ráno zjistil, že je obrázek pryč. Ještě více se ale podivil, když kovový obrázek našel na místě, odkud ho předešlý den vzal. Když se toto opakovalo i další dva dny, pln zmatku vzal obrázek, donesl ho kanovníkům do kostela sv. Václava a vyprávěl jim, co se mu přihodilo. Oni ihned reliéf umístili ve svatyni. Opakovalo se však to, co se dělo oráčovi. Ráno byl vždy reliéf na původním místě nálezu. To přimělo kanovníky o celé věci více přemýšlet, a tak dospěli k názoru, že Panna

Maria si dle všeho přeje být uctívána na místě nálezu svého obrázku. Proto byla na tomto místě zbudována malá svatyně a na jejím oltáři obraz vystaven.

Pravost této legendy je předmětem mnoha sporů. Jelikož neexistují přímé prameny potvrzující legendu, musíme se spolehnout pouze na souhrn souvislostí a fakt, že reliéf, který se dnes nachází ve Staré Boleslavi, je skutečně dle expertíz zhotoven z takzvané korintské mědi, která je známá ze středomoří, z míst, odkud přišel sv. Metoděj s bratrem Cyrilem. Vzezření reliéfu však odpovídá spíše století patnáctému, kdy byl pravděpodobně původní reliéf pro velké poškození (vlivem času a husitských válek, které od svého počátku silně ovlivnily Starou Boleslav) opraven a nabyl dnešní podoby. Lze předpokládat, že dnešní podoba je velmi blízká obrázku, který nosil svatý Václav na své hrudi. Po celá staletí přicházely do Staré Boleslavi proudy poutníků, kteří navštěvovali místo mučednické smrti svatého Václava a zároveň prostřednictvím tohoto vzácného reliéfu přednášeli skrze Bohorodičku své prosby našemu Pánu.

Počátkem 17. století, když byl již císař Rudolf II. slabým, neduživým starcem, využili této situace čeští stavové a vyvinuli na něj nátlak. On, jelikož je nutně potřeboval, podlehl jejich tlaku a 9. července roku 1609 vydal královský majestát, který protestantům v Čechách zajišťoval úplnou svobodu a četné výsady. V této pro katolíky pohnuté době však svítla naděje – reliéf Bohorodičky s Ježíšem. Toho se ujali dva horliví jezuité P. Colens a

P. Cristecius, kteří zorganizovali velkolepé procesí od Staré Boleslavi. Dne 18. srpna 1609 byl tento reliéf prohlášen Palladiem země české.

Po prohlášení boleslavského reliéfu Palladiem stoupá rok od roku počet poutníků přicházejících se mu poklonit. Množí se také zprávy o zázračných vyslyšeních proseb.

S příchodem Matyáše II. na český trůn význam Staré Boleslavi ještě pokročil. Jeho manželka Anna Tyrolská byla velkou mariánskou ctitelkou a neobyčejně se zajímala o Starou Boleslav. Z její strany také vzniká první popud ke stavbě důstojného stánku – dnešního chrámu Nanebevzetí Panny Marie. Na tento projekt také okamžitě věnovala několik tisíc dukátů. Byly založeny sbírky mezi lidem a v roce 1617 začala stavba nové mariánské svatyně. Stavitelem byl Ital Jakub de Vaccani. I přes to, že 15. prosince 1618 zemřela císařovna Anna a 20. března 1619 císař Matyáš, byla stavba roku 1623 dokončena. Takto velkolepá stavba za pouhých šest let. To samo o sobě hovoří o tom, s jakou láskou a nasazením byla budována.

14. února 1632 vtrhli do Staré Boleslavi dva saští důstojníci s vojáky a mimo jiných cenností uloupili i posvátné Palladium, které věnovali plukovníku Vavřinci Hoffkirkovi, jenž nenáviděl Rodičku Boží. Umínil si, že ji potupí zvláštním způsobem, a tak 29. března dal na Staroměstském náměstí přímo proti Týnskému kostelu postavit šibenici a na ní oběsit jakéhosi tesařského tovaryše. Proti této šibenici potom postavil dvě židle a na jednu z nich přibil Palladium hřebem. Dodnes je na Palladiu na to památka, a to díra na krku Panny Marie - dnes zakrytá šperkem. Palladium si jako válečnou kořist odvezl Hoffkirk do Lipska, kde jej dal bedlivě střežit v naději, že za něj dostane značné výkupné. Tak se také nakonec stalo. Za reliéf Rodičky Boží – Palladium - bylo vyplaceno na tu dobu neslýchané výkupné 100 tisíc zlatých. Je s podivem, že národ zdecimovaný válkami byl schopen tak vysoké výkupné zaplatit. I v tom můžeme shledat Boží vůli. Pro srovnání, o jakou hodnotu se jednalo, můžeme uvést, že menší panství se zámek, lesy a polnostmi se dalo v té době pořídit přibližně za 5000 zlatých.

Po vykoupení bylo Palladium slavnostně vráceno do Staré Boleslavi dne 12. září 1638. Slavnostního navrácení se zúčastnil mimo jiných významných osobností i sám císař Ferdinand III.

Po slavném návratu Palladia bylo ve Staré Boleslavi opět zaznamenáno mnoho zázračných vyslyšení a uzdravení.

Již roku 1639 však do Staré Boleslavi vtrhli Švédové. Přišel švédský vojevůdce Jan Banner a ve Staré Boleslavi nechal mnoho domů zbořit a zbudovat z nich opevnění. Chrámy byly z větší části ušetřeny, jen severní věž kostela sv. Václava byla ubourána, vysypána sutí a na ní instalována děla proti Brandýsu. 27. června byly však chrámy vyloupeny a oltáře zcela zničeny. Drahocenné Palladium společně s chrámovými klenoty bylo díky opatrnosti děkana Bílka včas přeneseno do Prahy. Bylo svěřeno paní Brigitě z Lobkovic, která jej vzala s sebou ke dvoru do Vídně císařovně Marii Anně, manželce Ferdinanda III. Tam se dostalo Matce Boží drahocenných perel a korunky, také byl zhotoven trůnek z ebenu, zlata, perel a velkých smaragdů. Všechn ten materiál byl přivezen až ze vzdálené Indie. Anna byla totiž dcerou krále Filipa III.–španělského a právě Španělsko mělo v Indii své kolonie, ze kterých bylo vše dovezeno.

Po odtažení švédských vojsk v roce 1640 bylo stále Palladium ve Vídni. To ale nevadilo poutníkům a do Staré Boleslavi přicházely velkolepé poutě jako například ta ze 7. na 8. září, kdy se celou noc střídala kázání, zpěvy a modlitby před osiřelým oltářem. Palladium

bylo ve Vídni celých osm let. Ovšem po korunovaci Ferdinanda IV. českým králem bylo Palladium na prosbu těžce nemocné císařovny Marie Anny předáno pražskému arcibiskupovi Arnoštu z Harrachu se žádostí o slavnostní vrácení zpět do Staré Boleslavi. K tomu byl 19. srpna 1646 opět sestaven velkolepý průvod z Prahy do Staré Boleslavi. Ze všech kostelů v Praze prý vycházel průvod, který se u chrámu sv. Víta spojoval a v čele s Palladiem země české směřoval do Staré Boleslavi.

Neměl to však být pro Palladium vysněný klid. Již roku 1648 se začali švédové opět nebezpečně blížit k české zemi, a proto bylo Palladium opět převezeno do Prahy a uloženo v chrámu sv. Víta. Spoléháno bylo na to, že tam nepadne tak lehko do rukou nepříteli. Švédský generál Wrangel se dostal se svým vojskem až k Plzni. Tam se k němu připojil jakýsi plukovník Arnošt z Ottowaldu a prohlásil, že za příslušnou odměnu mu prozradí, jak se snadno dostat do města Prahy. Generál přistoupil na jeho návrh a již 25. července byl 3 hodiny cesty od Prahy. Krátce po půlnoci se mu skutečně mezerou v hradbách podařilo vniknout do města. Švédové se tak zmocnili Hradčan a Malé Strany. Na Staré a Nové Město se jim však proniknout nepodařilo. O to se měl postarat kněz Jiří Plachý, který s jedním z druhů ihned po prvním poplachu zavřel staroměstskou mosteckou bránu. Švédové zde plenili po celé tři dny, neušetřili ani chrám sv. Víta a při tom se jim do rukou dostalo i Palladium.

Neměli ho však dlouho. Velkou zásluhu na tom měla opět paní Brigita z Lobkovic, která se společně s Annou Magdalénou dobře znala se švédským velitelem Karlem Gustavem. Obrátila se na něj a vyložila mu, jak velice by se zavděčil nové císařovně Marii Leopoldině, kdyby jí staroboleslavský obraz zaslal do Vídně. Jemu se tato rada zalíbila tím více, že zrovna jednal s císařem o míru. Tak se Palladium ocitlo opět ve Vídni. Císařští manželé přijali jej s velkou radostí a umístili ihned ve své kapli. Jelikož Praha byla stále obléhána švédskými vojáky, měli velkou obavu, že se Švédové zmocní i Starého a Nového města. Upřímně se proto před Palladiem modlili o záchranu Prahy. Jejich prosby byly vyslyšeny a Švédům se nepodařilo Prahu dobít. Nakonec švédové na svůj záměr zcela rezignovali. Brzy poté byl uzavřen takzvaný Vestfálský mír, kterým byla třicetiletá válka ukončena.

Začala ihned jednání o navrácení Palladia zpět do Staré Boleslavi. Na nátlak arcibiskupa a vlivných šlechticů se Ferdinand III. rozhodl Palladium vrátit, a to co nejslavněji. Uspořádána k tomu byla opět velkolepá pouť a 8. září stanulo Palladium opět na oltáři chrámu ve Staré Boleslavi. K této příležitosti složil český varhaník a skladatel Adam Michna z Otradovic také novou píseň oslavující Pannu Marii.

S potěšením můžeme říci, že od této doby Palladium neopustilo českou zemi.

V letech 1674-80 byla z Prahy do Staré Boleslavi vystavěna Svatá cesta, takzvaná Via Maria, čítající čtyřiačtyřicet výklenkových kaplí vzdálených od sebe přibližně 400 m, tj. na vzdálenost Karlova mostu, ozdobených mariánskými a svatováclavskými motivy.

Co význam Staré Boleslavi neobyčejně pozvedlo v očích prostého lidu, byl zájem českých panovníků a vládců o Starou Boleslav. O císaři Karlu IV. je známo, že přicházel často do těchto míst s pražským arcibiskupem Arnoštem. Boleslav navštívil i císař Zikmund a byl zde dokonce i Ladislav Pohrobek. Památný obraz dále uctili císařové Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II., Ferdinand II. a III., Leopold I. se přišel k Matce Boží do Staré Boleslavi poklonit jen v roce 1657 šestkrát. Staroboleslavské zápisy zaznamenávají k roku 1702 návštěvu Josefa I. s chotí Vilemínou. Dále poklekl před

Palladiem také Karel, král španělský, Karel VI., císařovna Marie Terezie, Josef II., František I., Ferdinand Dobrotivý a po delší dobu velmi často navštěvoval staroboleslavskou svatyni rakousko-uherský císař Karel I. se svojí chotí Zitou.

Od sedmnáctého století závodí se svými panovníky v úctě k Palladiu také zemská šlechta. Mnozí z nich si jako zvláštní výsadu vyprošují, aby po smrti byli pohřbeni u Palladia. Jejich počet potom dosahuje čísla téměř 200.

Jaký byl nával poutníků do Staré Boleslavi v první polovině 18. století, dovedeme posoudit z toho, že kolem roku 1740 bylo jen v mariánské svatyni a pouze v letních měsících rozdáno na 52 000 svatých přijímání. V roce 1772 potom v obou svatyních přes 110 000 svatých přijímání, z toho přes 55 000 v chrámu Nanebevzetí Panny Marie. Dobové záznamy také hovoří o tom, že přicházely poutě čítající až 20 000 poutníků, při kterých se zpovídalo nepřetržitě celý den, celou noc a další den, a ani tak se nedalo vyhovět všem kajícím.

Velmi silnou ranou pro poutníky směřující do Staré Boleslavi byla doba josefínská, a to především díky vydanému zákazu poutí. Jak si stěžuje kronikář v této době, počet procesí klesl k číslu 60 a svatých přijímání bylo podáno pouze 19 000.

22. ledna 1833 se zmocnilo veškerého obyvatelstva staroboleslavského velké vzrušení. Uprostřed noci vzplanul náhle chrám Panny Marie jakousi tajemnou září a tento jev trval asi dvě hodiny. Opakovalo se toto i 3. března 1834. Obyvatelstvo plno úžasu vstupovalo do chrámu ve snaze dopátrat se zdroje této záře, ale nic nenalezlo. Nebylo to ostatně ojedinělé. Nejznámější takové osvětlení bylo v noci ze 14. na 15. srpna 1639.

Období kolem roku 1900 bylo pro Starou Boleslav asi jedno z nejsmutnějších. Poutě k Palladiu velice poklesly, mnoho lidí o něm dokonce ani nikdy neslyšelo.

Obratem však byl rok 1918 a s ním národní uvědomění. Symboly českého národa získaly opět svůj význam a nejen díky P. Málkovi, který se později také stal kanovníkem ve Staré Boleslavi, byly významné poutě obnoveny. Především pout' a velkolepé slavnosti k příležitosti svatováclavského milénia v roce

1929 opět oživily kult Palladia, který se začal velmi rychle šířit mezi lidem. Dne 19. května 1929 přišli redemptoristé a začali se věnovat Staré Boleslavi. Již v roce 1930 byla mariánská svatyně opravena uvnitř i navenek nákladem 380 000 Kč. Do Staré Boleslavi opět začali chodit poutníci z celých Čech a jižní Moravy. Některá procesí čítala až 1000 poutníků.

Dalším velkým mezníkem Palladia byl rok 1938. Slavilo se 300leté výročí přenesení obrazu z Prahy do Staré Boleslavi. Navíc byla další světová válka takřkajíc „na spadnutí“ a mladý československý stát byl ohrožován Hitlerem. V této době bylo Palladium jako hvězda, ke které se mohl národ obrátit a žádat ochranu své země. Jen 2.-4. července přišlo asi 80 procesí ze všech stran Čech i Moravy. Největší z těchto procesí, čítající 1200 poutníků, bylo z vikariátu českobrodského. Mezi nejmohutnější patřila pouť 17. července z diecéze královéhradecké, která čítala 3000 věřících v čele se svým biskupem Mořicem Píchou. 14. srpen 1938 pak můžeme klidně prohlásit „Dnem Slovanů“. Sešli se zde Češi, Moravané, Slezané, Slováci, Rusíni a Poláci. Ti všichni byli spojeni jedinou prosbou směřující k Rodičce Boží a k svatému Václavovi: „Nedej zahynout nám, ni budoucím!“ Nutno podotknout, že to bylo opravdu zapotřebí.

Dne 7.-11. září byly hlavní jubilejní slavnosti Palladia. I Němci byli z této slavnosti rozpačití. O slavnostech, pokud je známo, psalo 91 novin a časopisů, z toho 66 českých, 5 slovenských, 15 německých, 4 americké, 1 polské a 1 vídeňské. Palladium bylo převezeno slavnostní kolonou do Prahy na Staroměstské náměstí. Svou velkolepostí překonávaly události všechny odhady. Prosit k Palladiu přišlo přes 150 000 lidí. Týnský chrám, do kterého se vejde 7000 lidí, nestačil, a tak vynesl kněz Palladium ven na náměstí a tam je podal k uctívání. Slavnost byla také přenášena československým rozhlasem. Celé toto velké uctívání a chvála Palladia byla zároveň velkou manifestací proti nacismu. 11. září po mši svaté v Týnském chrámu bylo Palladium kolonou 91 automobilů ověněných bílými květy, za účasti mnoha politiků a představitelů církve, převezeno zpět do Staré Boleslavi. Kostel i náměstí byly dokonale zaplněny věřícími a mezi nimi očekával Palladium i sám kardinál. Slavnostní zakončení této slavnosti bylo přenášeno nejen československým, ale i francouzským rozhlasem.

Když 15. března 1939 Němci zabrali i to, co po českém státu ještě zbylo, putovaly četné poutě do Staré Boleslavi, a to až do 1. září, kdy po vypuknutí německo-polské války přišla nařízení značně omezující národní i náboženskou svobodu. Do té doby však přicházely 2-3 poutě denně, více než polovina z nich čítala 500-1000 lidí.

Ve strachu před Němci bylo Palladium tajně zazděno a nahrazeno věrnou kopií. Z tohoto úkrytu bylo vyjmuto teprve 23. června 1945.

Po osvobození Československa se rychle rozšířila myšlenka na oslavy k poděkování Panně Marii za ochranu země. Byl stanoven termín od 24. června do 1. července 1945. První zastávkou byl kostel sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně, kde se již od čtvrté hodiny ranní kupili lidé očekávající Palladium. Lidí se zde sešlo kolem 10 000. Po uctívání pokračovalo Palladium svou cestou po Praze. Dalším místem zastávky byl vinohradský chrám Božského Srdce Páně, kde nové tisíce věřících vítali Ochránkyni a její posvátný obraz. Zde bylo Palladium až do druhého dne uctíváno davy věřících. K večeru bylo převezeno do kostela sv. Václava na Smíchově. Opakovaly se davy věřících, kteří uctívali Palladium až do poledne dalšího dne. Ve středu v poledne bylo převezeno k uctění ubohým ctitelům, kteří jej nemohli sami navštívit - do Vincentina, k slepcům, do

nemocnice apod. Chrám v Holešovicích byl Palladiu vyhrazen středeční večer a celý čtvrtek. Opět se opakovaly velké zástupy děkujících věřících. Vrcholem však mělo být uctívání u sv. Ignáce. Tato nejnavštěvovanější pražská svatyně takové davy věřících ještě nezažila. Pobožnosti zde trvaly až do půl třetí do rána, poté byla svatyně již od časných ranních hodin opět plná v očekávání svčení kněží před Palladiem, které začínalo o půl osmé. Jen za dva poslední dny zde bylo podáno na 8 000 svatých přijímání. V neděli 1. července se zde také uskutečnila závěrečná pobožnost a Palladium bylo převezeno zpět do Staré Boleslavi, kde jej již očekávaly nové davy lidí.

Dnes můžeme tyto události hodnotit s odstupem času. Můžeme také říci, že Matka Boží staroboleslavská vyslyšela prosby českého národa. Která z evropských zemí byla méně poničena II. světovou válkou? Může to být jen Boží ochranou, že je Praha i dnes tak krásnou evropskou metropolí, která zůstala téměř nedotčena. Přes všechny hrůzy této války byla česká i moravská města ušetřena absolutního zničení, jaké například postihlo polskou Varšavu a mnoho jiných evropských měst.

Po velkolepých oslavách na „poděkování Panně Marii staroboleslavské“ se však měla historie tohoto skvostu opakovat. Přišel duben roku 1950 a s ním internace redemptoristů, nejen ze Staré Boleslavi. Také se začala stupňovat represe komunistického režimu proti katolické církvi a svobodě vůbec. Na místo redemptoristů se ujímají Staré Boleslavi diecézní kněží – kanovníci staroboleslavské kapituly sv. Kosmy a Damiána. Ti však neměli žádné zkušenosti se šířením úcty k Matce Boží staroboleslavské a ani reálné možnosti, jak s tímto kultem nakládat. Proto význam poutního místa začíná, právě s rostoucí represí režimu, výrazně upadat. Následná „ateizace“ Československa ještě více tento úpadek prohlubuje. Dle mého názoru přichází asi nejtemnější období kultu Palladia. Jestli na přelomu 19. a 20. století byli lidé, kteří o Palladiu neslyšeli, tak v této době se jen těžko hledají lidé, kteří o něm alespoň zaslechli. Jen sporadicky se objevují věrní ctitelé, kteří se i přes hrozbu persekucí ze strany režimu odvažují přijít, poklonit se Palladiu a také navštívit místo mučednické smrti sv. Václava.

Teprve s pádem komunistického režimu v celé střední Evropě přichází uvolnění. Začínají vzrůstat počty poutníků a lidé ztrácejí strach z pořádání veřejných poutí. Jen velmi těžko se však daří hrstce příznivců – obdivovatelů Palladia - organizovat větší poutě do těchto míst. V roce 2003 však přichází do Staré Boleslavi na pozvání pana kardinála Miloslava Vlka řád kněží pallotinů, kteří se ujímají poutního místa kultu Palladia země české společně s kultem svatého Václava. Přijímají tak těžký úkol spočívající v obnově jednoho z nejzanedbanějších poutních míst v Čechách. Úkol, který je také výzvou všem věrným příznivcům Staré Boleslavi, aby se zapojili, každý svými možnostmi, do obnovy jednoho z nejhezčích duchovních míst a k šíření úcty Palladia země české – nenahraditelné záštity celé země. V roce 2009 putoval do Staré Boleslavi i papež Benedikt XVI.

Děkujeme Matce Boží za všechna dosud vyslyšená přání a za ochranu české země. Modleme se, aby i v dalších letech byla naší ochránkyní a aby i nadále láskyplně naslouchala našim snažným prosbám, směřujícím skrze ni k Pánu Bohu.

„Maria, Matko žádúcí, tys Královna všemohúci.

Prosiž za ny, za křest'any svého Syna, Hospodina: Kriste eleison!“

Ty jsi dědic české země

SVATOVÁCLAVSKÁ ZAMYŠLENÍ

Tomáš, kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře

ONTOLOGICKÁ SVATOST

«Jak to vlastně děláte v Římě s kanonizacemi svatých? Nemohu to pochopit!» Tuto otázku mě položil jeden Severan, kterému se zdálo, že je příliš mnoho svatých z jižních latinských zemí. Víím, jak je těžké dvěma slovy někomu povědět, jak dochází ke svatořečení, které prvky tu působí. Proto jsem ho celkem odbyl protiotázkou: «Koho vy vůbec považujete za svatého?» Odpověď měl hned pohotovou: «Kdo nelže, kdo je poctivý, kdo bere doslova příkazy

evangelia.» A kdo není svatý? «Ten, kdo jedná opačně.» Jinými slovy: svatost se ztotožňuje s morální dokonalostí?. Tento pojem, jak myslíme, docela odpovídá Písmu a dá se skutečně dokázat mnoha texty, jako např.: «Budete-li zachovávat přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já jsem zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce» (Jan 15,10). Podobenství o marnotratném synu se nám do této souvislosti už tolik nehodí, tím méně přirovnání k pastýři, který nechá devětadevadesát dobrých oveček, aby hledal jednu ztracenou (Lk 14,4 násl.). Pochopitelně nemáme úmysl nijak zmenšovat důležitost dokonalého zachování přikázání a mravnosti evangelia, ale přece jenom to není celý a úplný pojem křesťanské svatosti. Svatý je totiž jenom Bůh sám a mezi lidmi mohou být svatými jenom ti, kterým Bůh sám dává svého Ducha, tj, kdo mají Ducha svatého. Je jisté, že ho dává Bůh jenom těm, kteří jsou i po morální stránce naprosto dokonalí? To by odporovalo základnímu pojmu Písma o dobrovolném Božím povolání. Svatý Pavel, když uvažuje o Božích tajemstvích, stále žasne, ani ne tak nad Nejsvětější Trojicí, jako spíš nad tajemstvím vyvoleného národa. Jak to, že si Bůh vybral Židy? Jak to, že si vybral a posvětil svým Duchem právě jeho samého? Na tuto otázku nemá odpověď. Nezbyvá než přijmout tajemství a děkovat Bohu za jeho milost.

Pavel Evdokimov je toho názoru, že východní spiritualita zůstala věrnější této druhé myšlenky biblické, tj že považuje za svaté ty lidi, v nichž se nějakým zvláštním způsobem

projevila síla Ducha svatého. Nezkoumá proto tolik jejich život od počátku až do konce, nebylo-li tam snad něco, co by se jim dalo vytknout. Vždyť jsme všichni hříšní a Bůh má hříšníka někdy zvláštním způsobem rád. To prý, jak tvrdí týž teolog, Západ těžko chápe.

Když na to myslím, zdá se mně, že je tento rozdíl mezi Západem a Východem velice zřetelný mezi lidovou zbožností a tzv. uvědomělými katolíky v inteligenci. Máme málo svatých a málo je uctíváme. Bereme na ně totiž měřítko morální a na každém něco najdeme, co by se mu dalo vytknout. Jakýpak je to tedy svatý! Lidová zbožnost naopak vynesla z dějin na povrch sv. Václava, sv. Ludmilu, sv. Jana Nepomuckého, atd. Jsou to většinou mučedníci, o jejichž vnitřním životě máme celkem pramálo nebo žádné zprávy. Často jsem slyšel už tuto námitku od teologů jiné národnosti: Máte v dějinách českého katolicismu tolik zajímavých osobností, v době barokní jste měli velikou spoustu misionářů, kteří by v Itálii nebo ve Španělsku už byli dávno kanonizováni. Vy se o to nestaráte. Místo toho jste stavěli sochy světcům tak málo výrazným! Co na to odpovědět? Jsem ochoten vždycky se našich obyčejných nevýrazných světců zastat, protože jejich úcta odpovídá mentalitě lidu, která je slovanská, nebo chceme-li užít toho termínu «východní». Považuje za svatého toho, v kom se zvláštním způsobem projevila síla Ducha svatého. To pak se podle svědectví tradice staré církve děje především v mučednictví. Měl-li někdo sílu, že zemřel za Krista, neměl ji ze sebe, ale z Ducha svatého, je to tedy svatý člověk. Nač ještě cedit přes síto všechny jeho osobní skutky? Taková je v jádře mentalita našich prostých věřících. Inteligence se jí, mluvím tu za sebe a vyjadřuji své mínění, se této mentalitě v jádře slovanské odcizila přílišným moralizováním, které vede nutně k tvrdosti úsudku o druhých a k sektářské uzavřenosti. Není to náhodou, že se v našich krajinách tak těžko odpouští. Za svatost a dokonalost se vzala norma, ta je jasná a nesmlouvavá, dá se hájit po staletí. Tajemství Ducha svatého je ovšem odsunuto do pozadí. Encyklika papeže Jana Pavla II. o Duchu svatém má tedy i pro nás zvláštní význam. Často se ptají, co je v tom listu po stránce doktrinní nového. Vlastně nic. Ani tam nejsou nějaké plamenné výzvy morální. Ale v dlouhém textu se vlastně stále a stále vrací myšlenka: Nezapomínejme, že je jediná opravdová hodnota křesťana v tom, že má Ducha svatého. Jinými slovy: svatost je na prvním místě ontologická, jak to východní církve tolik zdůrazňovala.

Vrátíme-li se pak k otázce o naší národní mentalitě, myslím, že nás čeká ještě velká práce. Doposud nemáme ani jednu opravdovou knihu, která by studovala naši spiritualitu. Máme mnoho polemik proti omylům a zločinům těch, s kterými nesouhlasíme nebo kteří se nám nelíbí. Potřebujeme však dílo, které by sbíralo, jak se v našich dějinách projevovalo vanutí Ducha svatého, jak a kdy se jeho síla ukázal a podivuhodně. Teprve pak budeme moc mluvit o naší národní spiritualitě a dáme se jí inspirovat.

SVATOVÁCLAVSKÁ TRADICE

Boleslav a Václav, Romulus a Remus, Kain a Ábel. Zdá se, že začínají dějiny národů i samého lidstva rozepřemi dvou bratrů: mírného a hrubého, svatého a ukrutného. Taková bývá historie. Prehistorie se naopak ztrácí v pověstech a pohádkách. Tam je také boj mezi dobrými a zlými, ale nejsou mezi sebou bratry. Jsou si docela cizí. Kromě toho, dobrý vždycky zvítězí a zlý je zničen.

Také Čechy a Morava mají své pohádky a pověsti: o blanických rytířích, o králi Ječmínkovi, o Šemíkově skoku a o statečném Bivoji. Ale po pohádkách a pověstech přijde historie. Ta pak nerespektuje zbožné tužby a přání, ta se podívá skutečnosti přímo do očí. Nedává zvítězit dobrému, ale zlému. Ábela zabije Kain, na trůn knížete svatého Václava zasedne ten, kterému dala historie titul Ukrutný. Historie se pak liší od pohádek a pověstí také tím, že neodděluje dobré od zlých přehradou. Ten, kdo zabil, a ten, kdo byl zabit, jsou rodní bratři.

Freska sv. Václava a sv. Ludmily v presbytáři kostela sv. Cyrila a Metoděje v Podivčich.

A přece není historie bez spravedlnosti. Historie znamená vývoj a vývoj nemůže směřovat ke zlu, ale k dobru. Je to ostatně zajímavý dějinný zjev. Václav zahynul poměrně mladý. Boleslav se usadil na jeho trůnu pevně. Zajistil si korunu. A přece ta koruna nenese jméno jeho, ale nazývá se svatováclavskou. Svatováclavské léno je česká vlast, svatováclavská je tradice českého lidu, v jehož vypravování a písních se stal dědicem české země. Vítěze zapomněli a zavražděný žije. Dnes už nikdo nevěří, že by byly dějiny jenom snůškou náhodných událostí. Jako osoby, tak i národy mají svůj vlastní charakter. Psychologové rádi slyší od jednotlivců, jakou mají nejstarší vzpomínku. Není to zřídka, že se jednotlivci vtiskne do paměti právě ten rys, který pak udává tón celému životu. Kdosi, kdo se později stal knězem, vypravoval, že v jeho první vzpomínce zůstala dětská modlitbička. Jiný vypravuje o tom, jak se díval, sám neví proč, na obraz velké vody. Dnes žije za mořem, v Kanadě.

Je možné, že i tato prastará vzpomínka na vraždu na počátku našich dějin nám vtiskla nějaký nesmazatelný rys do charakteru, do mentality. Slované všeobecně, jak poznamenal Berd'jajev, silně prožívají pocit nespravedlnosti a křivdy, se kterým se v životě setkávají, a mají velkou lítost s těmi, kdo trpí. Může to být bolest tupá, nečinná, která vede k melancholii, k beznaději, k rozjímání o tom, jak všechno krásné a dobré stále mizí a zaniká. Ne nadarmo je K. H. Mácha jeden z našich největších básníků. Vyjádřil mistrovsky to, co všichni čas od času prožíváme při pohledu na »zemi krásnou, zemi

milovanou, kolébku svou i hrob svůj, matku svou«. Jako básník spleenu vidíme i my, jak krev synů neúčinně teče po zemi.

Ale pocit křivdy se v jiných okamžicích probudí k vášnivému touze vyskočit a zjednat konečně spravedlnost. Nejsme ohniví Francouzi, kteří by se rychle rozplameli pro světovou revoluci. Čechům to obvykle trvalo dlouho, ale nakonec byli schopni popadnout cepy a palcáty, bít se s odvahou těch, kdo se cítí »Boží bojovníci a zákona jeho«. V takových chvílích jsme pak vždycky snili o tom, »jak konečně i u nás pravda zvítězí«, jak dobří vystupují na trůn a zlí padnou. Pohádkoví blaničtí rytíři se zdají být skutečností. Ale toto nadšení trvá vždycky jenom nakrátko. Při pohledu na krev, která znovu nespravedlivě teče, nezbyvá sv. Václavu, než aby pokynul rytířům opravdu spravedlivým, aby zatím dále spali v zakletém Blaníku.

S kardinálem Špidlíkem v zahradách Kalistových katakomb, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, Řím, 12.6.2007.

Dědic české země, který velí spícím hrdinům, se zdá v okamžicích zápalu pro spravedlnost smutnou postavou. Jan Žižka z Trocnova »hrozný Husův mstitel«, by dal jistě jiné rozkazy. Kdyby ten stále žil, brány Blaníka by se neuzavřely. Hořely by jak svíce hrady pánů a cizí moci by utíkaly s hanbou za hranice země. Ale historie byla nakonec tvrdá i k němu. Pochod Božích bojovníků končí v Lipanech. Dějepisci mluví o bratrovražedné řeži. Jsme tu už skoro na konci našeho středověku a opakuje se tu ve velkém to, co začalo v malém — vyhlazovací boj dvou bratří, jenom s tím rozdílem, že už není tak snadné určit, kdo je tu Václav Svatý a kdo je tu Boleslav Ukrutný. Opravdová historie je vždycky smíšená. Vytvářejí ji lidé konkrétní, lid, masa. V té pak jsou čisté typy velmi řídkým zjevem. V každém člověku je Václav plný mystické touhy po nové zemi.

Ale ve stejném srdci se usídlí i Boleslav se svou ukrutnou touhou po moci země staré. »Ach, zwei Seelen wohnen in meiner Brust«, píše Goethe; „dvě duše mně bydlí v hrudi.“ Václav je silnější, ale Boleslav je bezohlednější! Vítězí často. Historie je však podivná. Dějepisci tvrdí, že Boleslav, který byl zločinný bratr, nebyl zrovna nejhorším panovníkem a že připravil cestu tomu, komu pak dali titul Boleslav Pobožný. Zdá se to divné, ale dynastie slavných Přemyslovců vyrostla ze dvou kořenů: z Václava, i z Boleslava. Z dobra i zla?

Staroslověnská svatováclavská legenda dává hlubší vysvětlení. Na prvním místě ví, že se Boží prozřetelnost zastane nevinně zabitého. Je to on, kterému se musí dát za pravdu: »Nedal Bůh věrných v posměch nevěrných, ale shlédl v milosti své ku pokání a ku poznání hříchů jejich.«

Boží bojovníci, kteří tenkrát povstali na obranu nevinně prolité krve, nebyli válečníci s cepy a palcáty, ale hlasy svědomí, které vedly k vnitřní přeměně. »I Boleslav rozpomenul se,« píše legenda, »jak velký hřích učinil a modlil se k Bohu, řka: ‚Zhřešil jsem a hříchu jsem si vědom.‘ I přeneseno bylo tělo sv. Václava, mučedníka Kristova...«

Jako byl obrazem Ježíšovy smrti, tak je i následovníkem jeho vzkříšení. Stává se věčným dědicem české země. Mrtvý začíná znovu žít a vládnout. A živý? Živý Boleslav umírá své ukrutnosti, své zlobě. Dělá pokání. Tím pak nabývá podobné životodárné síly k vytváření dějin spolu s mučedníky světců.

Říká se někdy, že dějiny vytvářejí obě síly: dobro i zlo. Není to úplné. Zlo samo nic nevytváří, zlo je drtivá síla, která vede k zániku a propasti. Typicky křesťanská pravda však hlásá, že se každé zlo dá odčinit pokáním.

Svatováclavská tradice se skutečně proplétá po tisíciletí našich národních dějin. Jsou tu vzlety k výšinám, jsou tu bratrovraždy. Tak těžké rány dějin pak hojivá jen balzám pokání. »Ale přes tvou zem / za těch tisíc let / vln jak mořem převalilo / všelikých se béd.« Dějiny jdou dál, když Boleslavové umírají. »Zhřešil jsem a hříchu jsem si vědom.« Tím vyznáním se otvírá zakletý Blaník srdce a svatý Václav vyjíždí, aby se stal dědicem své země.

BLANIČTÍ RYTÍŘI

Asi 10 km jižně od Vlašimě, mezi městečky Lounovicemi pod Blaníkem a Nečeradcem, vévodí širokému okolí dva zalesněné vrchy — Velký Blaník (638 m n.m.) a Malý Blaník (564 m n.m.); na vrcholu Malého Blaníku je zřícenina poutního kostela sv. Maří Magdaleny. Víme, že se k Velkému Blaníku váže zajímavá lidová tradice o blanických rytířích, spících ve skále a čekajících na den, kdy bude českému národu nejhůře, aby pod vedením sv. Václava vyjeli z hory a porazili a zahnali nepřitele Čechů.

Prvním šířitelem této pověsti je podle současného stavu bádání sedlák Mikuláš Vlášnický z Vlášenic u Pelhřimova, zakladatel utrakvistické sekty Mikulášenců (nazývaných též podle tvrže Pecínova na Benešovsku Pecínovští nebo Plačtíví bratři), který v druhé polovině 15. století prorokoval, že u vesnice Býkovic pod Blaníkem dojde k osudové bitvě Čechů s jejich nepřáteli, která bude trvat mnoho dní, až se býkovický rybník

naplní krví; pak, když bude Čechům nejhůře, že vyjedou z hory Blaník «divnou mocí Boží ukrytí tam bojovníci», kteří pěšky i koňmo budou nepřítele pronásledovat, až ho vypudí ze země. Pak, čtrnáctého dne po bitvě, se lidé, kteří přežili, budou radostně shledávat a objímat a uprostřed býkovického rybníka bude kněz na pařezu sloužit mši svatou a podávat pod obojí způsobou.

S jistotou víme, že se k Blaníku vázala již před Mikulášem Vlášnickým jakási eschatologická pověst. Roku 1404 nařídil arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hasenburku farářům v okolí, zřejmě na upozornění Mistra Jana Husa, aby zamezili putování lidu na Blaník, kde nějaký laik, bydlící blíže hradu Blaník, rozšířil pověst, že na vrchu byla pohřbena těla apoštolů sv. Petra a Pavla a že kdo toto místo navštíví a přinese dva až tři kameny ke stavbě kostela, získá větší zásluhy, než kdyby byl na dvou až třech mších svatých.

K Blaníku se rovněž váže neobyčejně zajímavé domnělé zjevení Oldřicha z Rožmberka z roku 1417. Rožmberkovi se ve snu zjeví právě na vrcholu Blaník veliký a hrozný muž, děsivého vzhledu, který tu zapálí velikou kupu slámy, z níž jiskry přeskakují do kraje. Nejstarší záznam zjevení však vzniká kolem roku 1660, pravděpodobně za účasti Balbínovy, který se později, roku 1664, zmiňuje o jakémsi prastarém rožmberském rukopise, v němž je vidění popsáno. Píše o tom např. R. Urbánek v knize *Žižka v památkách a úctě lidu českého* (Brno 1924).

Urbánkovi se zpráva o vidění jeví jako Balbínova «*pia fraus*» (zbožný podvod), především proto, že zná celou řadu starších proroctví, např. z roku 1605, zachovávajících starší podobu pověsti o vojsku božím v Blaníku, «mužích mocných a rytířských», kteří nakonec Čechy zachrání, a oprávněně je spojuje s krajovou tradicí, předpokládající, že po bitvě u Lipan Žižka s Táboři zmizeli ve skále a tvrdě zde usnuli. Urbánek proto viděl v domnělém Rožmberkově vidění prorocky anticipovaný ohlas husitské blanické tradice, již značně smazaný, aby bylo postupně možno «potupit a zastřít husitskou minulost a aby její postavy byly zaměněny sv. Václavem a jeho rytířstvem». Táboři bezesporu totiž Blaník a hrádek na jeho hřebeni v srpnu roku 1420 obsadili, ale byli odtud vytlačeni a «zmizeli, jako by se propadli do země».

Urbánkův názor není zřejmě vůči Balbínovi spravedlivý — v šedesátých letech 17. století neměla katolická tradice zapotřebí násilně vkládat do blanického vrchu svatováclavské rytíře; spíše je zajímavé, že uchovává, byť v kontextech prorocké předpovědi hrozného požáru, který zachvátí zemi, nezřetelný obraz Žižky, a to zrovna v souvislosti s blanickým vrcholem. Mezi prorockými vizemi Mikuláše Vlášnického a Rožmberkovým viděním je totiž vzájemná souvislost symbolické struktury, vážící se k duchovnímu symbolu Božího bojovníka. V prvním případě v klasické podobě, v druhém ve formě negativní transformace v bezbožného válečníka; pak je jen pochopitelné, že katolická tradice vyrovná tuto výchylku opět pozitivní transformací a s Blaníkem se spojí český Boží bojovník par excellence — svatý Václav. Jeho spící rytíři jsou sice ve svatováclavské tradici poněkud nezvyklí a dosvědčují původní husitskou podobu transformované pověsti, mohou ovšem být spojování se zemskou institucí «rytířů sv. Václava», kterými se od Zikmundovy korunovace roku 1420 (ne-li dříve) stávali muži, pasovaní osobně panovníkem v den jeho korunovace svatováclavským mečem.

Jak nato lidé vůbec přišli, že se může v dutině hory něco skrývat? Jde tu o jakýsi všelidský instinkt. Příroda, má totiž *horror vacui*, strach z prázdna. Je-li ve stromu dutina, někdo nebo něco ji brzy obsadí. V dutinách stromů bydlí podle mytologie skřítky, zlí

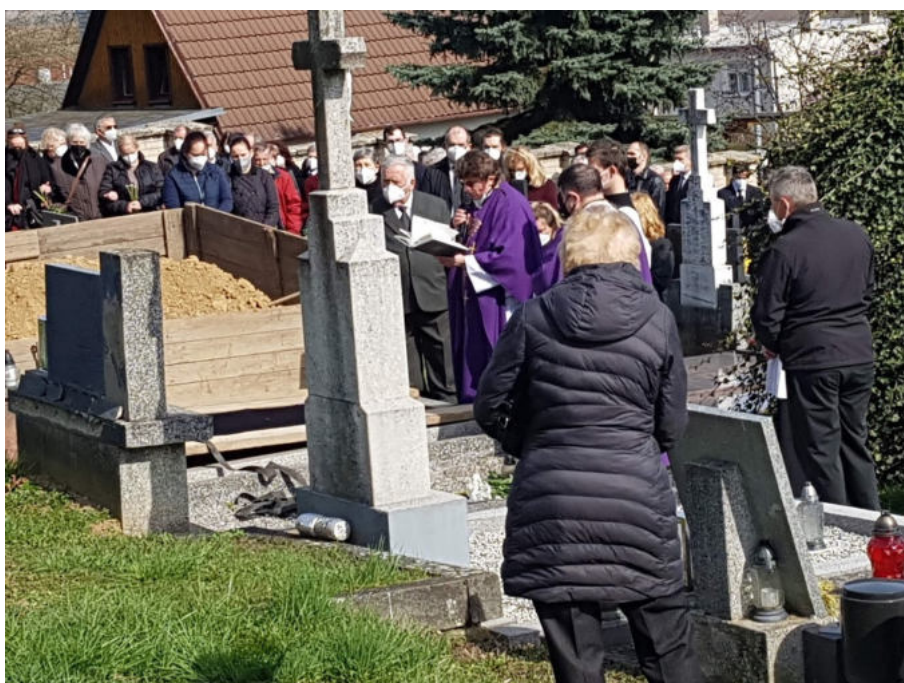
duchové. Je to totiž bydlíště temné, záludné, nevyzpytatelné. Na Východě jsou prázdné pouště. I tam se tedy prohánějí zlí duchové. Evangelium aplikuje krásně tuto myšlenku ve smyslu mystickém. «Prázdnou» duši obsadí zlé myšlenky a žádosti (viz Lk 12,26).

A kdo bydlí v prázdné hoře? V historii náboženství máme stopy jeskynního kultu. Podzemní nepřístupnou dutinu obsadí bytosti, které mají odstup od normálního života lidí. Bydlí tam, aby je nikdo nerušil, ale znají obyčejně tajné východy, takže mohou zasáhnout nečekaně do běhu světa. Jaká idea se skrývá v pověsti Blaníku? Uctívali staří Slované bohy v jeskyních? Je to snad zbytek předcházejících kultů? Zdá se mně, že je slovanská myšlenka trochu odlišná. Matka země byla pro ně vždycky živá bytost, její srdce bije kdesi v hlubinách. Ona sama totiž bdí nad svými podzemními skrýšemi a schovává v nich jako ve vlastních komorách to, co by zlí ukradli nebo zničili.

V hlubinách země se skrývají poklady. Matka země je střeží a otevře je jenom těm, kdo jich jsou hodni. Známe ten motiv např. z Erbenovy Kytice. Tam se však k tomu pojí i druhá idea. Země opatruje v podzemní skrýši i dítě, na které matka zapoměla. Za rok jí je neporušené vrátí. V hlubinách země tedy najdou útočiště i lidé. Ujala se jich syrá Matka, protože pod sluncem už neměli přítele. Všichni je pronásledovali a ohrožovali. Tato myšlenka už je docela blízká blanické pověsti. Knížeti Václavovi usiloval o život i jeho vlastní bratr. A přece se k jeho osobě pojí ideál obnovitele vlasti v duchu křesťanském. I jiní věřili, že jsou bojovníky za pravdu Páně, ale padli v boji se svými vlastními. Kdo se jich má ujmout, ne-li matka Země? Věří se, že jejich rány zahojí a uschová jejich sílu a svěžest až do doby, kdy uspějí a zvítězí.

Čeho jsou tyto staré mytologie výrazem? Skeptikovi to jsou ovšem staré bajky. Ale právě proto, že jsou to staré báje, vyjadřují věčnou touhu lidí po něčem, co by se mělo uskutečnit. Od touhy k realitě je ovšem daleká cesta a často je tam i propast. Člověk může bojovat a umřít. Pochovají ho do země. Ale on svou silou z ní nepovstane, ani země sama mu nenavrátí život. Má-li se to stát, musí tu zasáhnout někdo, kdo je dárce života zemi i člověku, tj. Kristus. Jeho vzkříšení z mrtvých tedy uskutečňuje to, po čem lidé od věků toužili. Jeho hrob ve skále byl opravdovým Blaníkem, z něhož vyšel ten, kdo má definitivně zvítězit. Svým návratem proměnil všechny lidské hroby v Blaníky. Hřbitov se jmenuje řecky a latinsky cemeterium (z čehož pochází slovenské cintorín), tj. doslova místo spánku, z kterého se mají probudit všichni, kdo bojovali za pravdu. Na staré moskevské ikoně posledního soudu jsou země a moře zobrazeny v podobě otevřených úst. Při příchodu Kristově vydá všechny ty, které pohltila.

Je tedy ve staré blanické pověsti naznačena základní křesťanská pravda a je tu, řekli bychom, ve

Pohřeb paní Ludmily Mikulkové.

vydání typicky slovanském život, který musí být věčný a který je ve spojení s celou zemí, protože i ona musí mít aktivní účast na obnově všeho v Kristu.

SVATOVÁCLAVSKÁ MEDITACE

Kdo hledí do budoucna, ať se podívá nejdřív do minulosti, aby tam našel znamení své cesty. Tento výrok platí o jednotlivcích, ale také i o celých národech. A o nich ještě víc, protože je tu zřejmější dějinná souvislost. I náš národ hledí po tolika převratech do budoucna. Jaké znamení z minulosti jej má osvítit? O jaké dědictví se má opřít? Mluvíme o dědictví svatováclavském. Našeho knížete mučedníka nazýváme vévodou české země. Jsme už na ten titul zvyklí, nevidíme v něm nic zvláštního. A přece je pozoruhodný.

Na počátku nových států bývají obyčejně boje o moc a často je to i mezi blízkými v rodině, mezi bratřími. I v Bibli Kain zabil Ábela. V dějinách světového impéria, starověkého Říma, se vypravuje o boji dvou sourozenců Romula a Rema. Ten, kdo zvítězil, upevní svůj trůn, založí dynastii a dá jí své jméno. V Čechách se však stalo něco pozoruhodného. I tu byl boj mezi bratry Václavem a Boleslavem. Boleslav vyhrál, bratra zabil. Ale přece se nejmenuje naše královská koruna Boleslavova, ale svatováclavská. Svatováclavské je i celé území: «Ty jsi dědic české země!», vyznává nejstarší národní hymna. Je to jistě pozoruhodné. Je to znamení. Jaké? Umíme je číst a vysvětlit?

Freska Ježíšova sestupu do pekel, s kardinálem Špidlíkem v kapli Redemptoris Mater, Papežský palác, Vatikán, Peregrinatio ad Limina Apostolorum, 13.6.2007.

I Židé v evangeliu žádali od Krista znamení. Dostali pak zvláštní odpověď: «Nedostanete jiné znamení než znamení proroka Jonáše» (Lk 11,20), tj. smrti a vzkříšení Krista. Svatováclavské znamení pak je jeho věrným odleskem. V Krédu vyznáváme: «Sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých». Není snadné vysvětlit dětem při katechismu, co ten výraz vlastně znamená. Někdy vzbudí pochybnosti i u dospělých. Slovo «pekel» má už dnes svůj vyhraněný smysl věčného zavržení. Při sestupu Ježíšově raději užíváme slovo «předpekli». Ale víme dobře, že to nemůže být nějaký geograficky ohraničený prostor. Je to stav smrti, konec života na zemi. Kristus tam sestoupil tak jako všichni, kteří umírají, do říše zániku, do údolí stínů a smrti. Ale na rozdíl od všech ostatních smrtelníků on tam nezůstal. Rozlomil brány pekel a vrátil se znovu do života.

Starokřesťanská apokryfní vypravování to líčí barvitě. Tradice syrských církevních otců má na to téma krásné homílie, slavnostní kázání. První, kdo se ocitl v říši mrtvých, byl náš společný praotec Adam. Kristus jako nový Adam duchovní sestupuje shůry a volá: «Adame, Adame, kde jsi?» (sr. Gn 3,9). Ten pak odpovídá: «Skryl jsem se před tvou tváří, protože nesnesu tvůj jasný pohled». «Kam jsi se skryl?» «Skryl jsem se tam, kde mne nikdo nenajde, do údolí stínů a smrti». Kristus pak odpovídá: «Najdu tě i tam». Sestupuje pak do údolí smrti, aby smrtí přemohl smrt. Líčí se pak setkání dvou Adamů, pozemského a nebeského. Kristus podává prvnímu člověku ruku, aby vstal z hrobu. A Eva, první rodička, zvolá: «Konečně jsem matkou živých! Doposud jsem rodila jen děti, které umíraly».

Toto krásné líčení je tedy symbol našeho života individuálního, ale i společného, a jak jsme řekli, i národního. Kolikrát už v dějinách náš národ sestupoval do údolí stínů a smrti ve válkách, morech, obsazeních cizími mocnostmi. Svatováclavská báseň to shrnuje: «Za těch tisíc let / se vln jako moře / převalilo v sled / všelikých to běd». Hned však dodává: «Ale tys je znal, / při svém lidu stál. / Tys své země nezapomněl, / kterous miloval.» Po pohromách následovalo vždycky vzkříšení. Říkají, že bylo obyvatelstvo Čech a Moravy po Třicetileté válce zmenšeno na desetinu. A přece vidíme za sto let už velké hnutí národního obrození. Staří vlastenci opakují o vlasti: «Neumřela, ale spí» (sr. Mk 5,40) a považují za svou povinnost ji probudit k novému životu.

Poražený tedy znovu povstává k životu. Nad kým vítězí? V dějinách národů bývají velké bitvy. Dějepisci pak nešetří chválou vlastních národů, když se jim podařilo zničit přesilu nepřátel, vyhnat je z vlastní země, vyhubit je. Jsou jisté vítězné bitvy i v našich dějinách, ale nejsou tak teatrálně slavné. Říká se i u nás, že sv. Václav vodil šiky a chránil je v bojích. Ale jeho vlastní vítězství je jiného druhu. Boleslav zahubil jeho, ale Václav nakonec přemohl Boleslava silou křesťanskou, zvítězil nad jeho hříchem. Staroslověnská legenda to líčí těmito slovy: «Nedal Bůh věrných v posměch nevěrných, ale vzhledl v milosti své ku pokání a ku poznání hříchů jejich. I Boleslav rozpomenul se, jak velký hřích učinil a modlil se k Bohu: 'Zhřešil jsem a hříchu jsem si vědom'.»

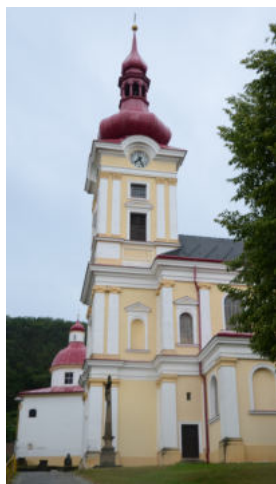
Válečníci zvítězí nad nepřítelem tím, že ho zničí. Zahubí jeho tělo. Kristus zvítězí, když přemůže hřích a hříšníka získá. Často se mluví o tom, že je potřeba nepřítelům odpustit, zapomenout na zlé, nemstít se. Cit pro spravedlnost se však obvykle proti tomu bouří. Je možné tak snadno zapomenout zločiny? Lidé, kteří dnes ukradli malou věc, sedí ve vězení a ti, kteří popřípadě mají na svědomí životy jiných, mají beztrestně chodit po ulici? Jedná tak Bůh sám, abychom ho napodobili?

Bůh doopravdy odpouští a chce odpustit všem. Ale Bůh má i sílu, aby působil nejdřív na jejich duši tak, že se ozve hlas svědomí, že oni sami svůj hřích uznají a sami se snaží o to, aby jej napravili. Jen pak se dá mluvit o opravdovém odpuštění. Taková je však i síla jeho svatých. Stávají se hlasem svědomí ve svém prostředí, svého národa. A stávají se tím ne proto, že káží, ale vlastní existencí, protože jsou. Je skoro neuvěřitelné, jak málo přímých památek máme o životě sv. Václava a velké většiny našich světců. Otcové církve, např. sv. Augustin, zanechali své vlastní paměti a spoustu pojednání o duchovním životě. Je tedy snadné se vžít do jejich vnitřního života, jejich slova se stávají svědectvím, programem, příležitostí k zamyšlení. Svatý Václav nic nenapsal. Legenda, která líčí jeho umučení, je pěkná, ale stylizovaná, má ráz ikonografické všeobecnosti. A přece světec je tajemně přítomen v dějinách, ve svědomí národa a jako Boleslava přivádí i mnoho jiných «ku pokání a ku poznání hříchů jejich». To když se stane opravdově, cesta do nové budoucnosti se otvírá dokořán. Setká se spravedlnost s milosrdenstvím, hřích s odpuštěním, přestálé utrpení s novou nadějí.

Tato svatováclavská meditace byla živá v celých našich dějinách. Ale zdá se, že právě dnes se její aktualita cítí na všech stranách, nemáme-li zahynout my ani budoucí. Kyrie eleison, Pane, smiluj se!

FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE. PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSDICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

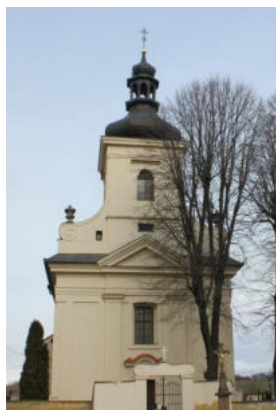
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE

NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO. *Svědkové: bl. José Gregorio Hernández Cisneros, lékař chudých a apoštol míru*

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 13. září 2023)

První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přímlyvné i děkovné za všechny lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a (došli) k poznání pravdy.
(1 Tim 2,1-4)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V našich katechezích pokračujeme v setkáních s nadšenými svědky hlásání evangelia. Nezapomínejme, že se jedná o katechezi, o sérii katechezí o apoštolské horlivosti, o vůli a také o vnitřním zápalu přinášet evangelium. Dnes se vydáme do Latinské Ameriky, konkrétně do Venezuely, abychom se seznámili s postavou laika, blahoslaveného Josého Gregoria Hernándezze Cisnerose. Narodil se v roce 1864 a víře se naučil především od své matky, jak sám vyprávěl: "Matka mě od kolébky učila ctnostem, dávala mi růst v poznání Boha a jako vedení mi dávala lásku." Mějme to na paměti: víru nám předávají matky. Víra se předává v dialektu, tedy v řeči matek, v dialektu, kterým matky umějí mluvit na své děti. A vám, matky: buďte pozorné při předávání víry v tomto mateřském dialektu.

Skutečně, láska byla polární hvězdou, která orientovala existenci blahoslaveného Josého

Gregoria: byl to dobrý a veselý člověk, s přátelskou povahou, byl obdařen výraznou inteligencí; stal se lékařem, univerzitním profesorem a vědcem. Především však byl lékařem blízkým těm nejslabším, a to natolik, že byl ve své vlasti znám jako "lékař chudých". Vždy se staral o chudé. Před hmotným bohatstvím dával přednost

bohatství evangelia a svůj život věnoval pomoci potřebným. V chudých, nemocných, přistěhovalcích a trpících viděl José Gregorio Ježíše. A úspěchu, o který ve světě nikdy neusiloval, dosáhl a stále dosahuje u lidí, kteří ho nazývají "světcem lidu", "apoštolem lásky", "misionářem naděje". Pěkná jména, co říkáte? "Svatý lidu", "apoštol lásky", "misionář naděje".

José Gregorio byl skromný, laskavý a vstřícný člověk. A zároveň jím hýbal vnitřní oheň, touha žít ve službě Bohu a bližnímu. Poháněn tímto zápallem se několikrát pokoušel stát řeholníkem a knězem, ale různé zdravotní problémy mu v tom zabránily. Jeho tělesná slabost ho však nevedla k tomu, aby se uzavřel do sebe, ale aby se stal ještě citlivějším lékařem pro potřeby druhých; přimkl se k Prozřetelnosti a s odhodláním v duši šel více k podstatným věcem. V tom spočívala jeho apoštolská horlivost: neřídil se vlastními ambicemi, ale připraveností pro Boží záměry. A tak tento blahoslavený pochopil, že péči o nemocné bude uvádět Boží vůli do praxe, pomáhat trpícím, dávat naději chudým, svědčit o víře ne slovy, ale příkladem. Tak dospěl - na této vnitřní cestě - k přijetí lékařství jako kněžství: "kněžství lidské bolesti" (M. YABER, José Gregorio Hernández: Médico de los Pobres, Apóstol de la Justicia Social, Misionero de las Esperanzas, 2004, 107). Jak důležité je netrpět věci pasivně, ale, jak říká Písmo, dělat všechno v dobrém duchu, sloužit Bohu (srov. Kol 3,23).

Položme si však otázku: kde se v Josém Gregoriově vzalo tolik nadšení, tolik horlivosti? Vycházelo z určité jistoty a síly. Tou jistotou byla Boží milost. Napsal, že "pokud jsou na světě dobří a špatní, pak ti špatní jsou tam proto, že se sami stali špatnými: ale dobří jsou takoví jen s Boží pomocí" (27. května 1914). A sám se jako první cítil v nouzi o milost, žebral o ni na ulici a nutně potřeboval lásku. A zde byla síla, z níž čerpal: důvěrný vztah s Bohem. Byl to muž modlitby - je tu Boží milost a důvěrný vztah s Bohem - byl to muž modlitby, který chodil na mši svatou.

V kontaktu s Ježíšem, který se na oltáři obětuje za všechny, se José Gregorio cítil povolán obětovat svůj život za mír. Probíhala první světová válka. A tak se dostáváme k 29. červnu 1919: navštěvuje ho přítel a nachází ho velmi šťastného. José Gregorio se totiž dozvěděl, že byla podepsána smlouva o ukončení války. Jeho nabídnutá oběť byla přijata a on jako by předjímal, že jeho úkol na zemi skončil. Toho rána byl jako obvykle na mši a nyní jde po ulici, aby přinesl léky nemocnému. Když však přecházel silnici, srazilo ho auto; převezen do nemocnice zemřel při vyslovování jména Panny Marie. Jeho pozemská cesta tak končí na silnici při konání díla milosrdenství a v nemocnici, kde ze své práce lékaře udělal mistrovské dílo.

Bratři, sestry, tváří v tvář tomuto svědectví se ptejme sami sebe: co dělám já, před Bohem, který je přítomen v chudých v mé blízkosti, co dělám já? Jak na mě působí příklad Josého Gregoria? Podněcuje nás to k angažovanosti tváří v tvář velkým sociálním, ekonomickým a politickým problémům dneška. Tolik se o tom mluví, tolik se kritizuje a říká, že všechno jde špatně. Ale křesťan není povolán k tomuto, nýbrž k tomu, aby se tím zabýval, aby si ušpinil ruce: především, jak nám řekl svatý Pavel, aby se modlil (srov. 1 Tim 2,1-4), a pak aby se angažoval ne v tlachání, ne, tlachání je mor: ale aby podporoval dobro a budoval mír a spravedlnost v pravdě. I to je apoštolská horlivost, i to je hlásání evangelia a i to je křesťanské blahoslavenství: "Blahoslavení tvůrci pokoje" (Mt 5,9). Následujme cestu blahoslaveného Gregoria: laika, lékaře, muže každodenní práce, který byl hnán apoštolskou horlivostí, aby po celý život žil konáním lásky.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE FRANTIŠKA DO MONGOLSKA 31. SRPNA - 4. ZÁŘÍ 2023

Ve čtvrtek, 31. srpna, odletem v 18.41 hodin z římského letiště Fiumicino začala 43. apoštolská cesta papeže Františka do hlavního města Mongolska, Ulánbátaru. Papež nastoupil na let dlouhý sedm tisíc kilometrů, aby navštívil další „periferii“ světa, kde ho očekává malá, ale horlivá katolická komunita, která zde žije, asi 1 500 věřících. Trasa, která se může změnit, zahrnuje přelet Itálie, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Srbska a Černé Hory, Bulharska, Turecka, Gruzie, Ázerbájdžánu, Kazachstánu a Číny. Přilet do Mongolska je naplánován na 10 hodin dopoledne (místního času), vůči střední Evropě je nutno počítat časový rozdíl šesti hodin. Od Koreje po Srí Lanku, od Filipín po Myanmar, od Bangladéše po Thajsko a od Japonska po Kazachstán: Františkova pozornost k Asii zůstává velmi vysoká. Papež se do srdce Asie vrací téměř rok po své apoštolské cestě do Kazachstánu, kde se - opět s omezením na hlavní město, stejně jako v těchto dnech v Mongolsku - zúčastnil kongresu představitelů světových a tradičních náboženství a znovu zde zazněla výzva k míru a dialogu mezi národy. A také v těchto dnech bude touha po míru jedním ze základních témat, stejně jako mezináboženský dialog, který je zde realitou i

trvalou výzvou. V této souvislosti bude papež v neděli 3. září předsedat ekumenickému a mezináboženskému setkání v divadle Hun, kterého se zúčastní všechny náboženské skupiny i vládní pozorovatelé a akademici. odpoledne, před odjezdem z Domu sv. Marty na letiště, se papež František pozdravil s 12 mladými lidmi různých národností, kteří žijí v římském charitním domově a v minulých dnech

pomáhali Dikasteriu pro službu milosrdenství při přípravách na odeslání potravinových dodávek na Ukrajinu. Přítomen byl také kardinál Konrad Krajewski. Jedná se o další gesto blízkosti Petrova nástupce vůči těm, kdo zažívají různé formy chudoby. Setkání tohoto druhu, které se nyní opakuje před každou papežskou cestou, je téměř jakousi pečeti, která neustále udržuje petrovskou službu ve spojení s posledními, s ulicí a s chudými.

Lehký vánek chránící před silným vedrem přivítal papeže Františka v Ulánbátaru, hlavním městě Mongolska, kde papež přistál v 9.51 místního času a odkud se ode dneška, pátku 1. září až do 4. září bude odvíjet 43. apoštolská cesta jeho pontifikátu.

Jedná se o první cestu papeže do této středoasijské země, jak již bylo v minulých dnech připomenuto a jak opakují místní rozhlasové a televizní stanice, které zdůrazňují historický charakter návštěvy. Zprávy v médiích zvyšují zvědavost nekatolické části obyvatelstva, tj. většiny, především tibetských buddhistů, na příjezd osobnosti světového věhlasu. V ulicích města je obtížné najít transparenty a plakáty, jako je to většinou běžné při každé papežově zahraniční cestě, natož vítající zástupy. Je to střízlivé přivítání, které je vyhrazeno papeži, ale hluboce prožívané, s pocitem vděčnosti především ze strany katolického malého společenství. „Jako vůči drahému příbuznému, o kterém víte, že se chystá navštívit váš domov“, říkají někteří misionáři z italské kongregace Panny Marie Těšitelky. Dokonce i na mezinárodním letišti Čingischán jako by při papežově příjezdu panovalo ticho. To, nad kterým sám papež vyzval k zamyšlení během letu z Říma slovy, kterých si mladý kardinál Giorgio Marengo, apoštolský prefekt Ulánbátaru, sedící v první řadě uvítacího kordonu na letišti, podle svých slov velmi váží.

Kolem desáté hodiny dopoledne zastavil na letištní ploše letoun A330 společnosti ITA Airways. Chargé d'affaires apoštolské nunciatury, mons. Fernando Duarte Barros Reis, a vedoucí protokolu nastoupili do letadla z předního schodiště, aby přivítali papeže, který později sjel výtahem. U předního schodiště ho přivítala ministryně zahraničních věcí, paní Batmunkh Battsetseg: v Mongolsku je to vždy představitel tohoto úřadu, který vítá zahraniční hlavy států. Mladá žena oblečená do červeného národního oděvu z hedvábí a bavlny, nabídla papeži šálek suchého jogurtu, tradičního místního pokrmu s nakyslou chutí, který se vyrábí z mléka jaků, jednoho z nejběžnějších domácích zvířat vedle krav, koz a koní. Papež se poháru dotkl rukou a poté pokrm ochutnal. Žádné projevy se nekonaly, pouze nastoupila čestná stráž s vojáky v tradičních červených, modrých a žlutých uniformách (barvy mongolské vlajky) a pozdravy jednotlivých delegací. Přítomen byl také mons. José Luis Mumbiela Sierra, biskup almatské diecéze Nejsvětější Trojice, jako předseda Středoasijské biskupské konference.

Poté se papež s ministryní odebrali do VIP salonku ke krátkému rozhovoru, po němž se papež odebral autem na apoštolskou prefekturu v Ulánbátaru, jižně od hlavního města, ve čtvrti Chán Uul, která patří mezi hlavní průmyslové oblasti regionu. V této čtyřpatrové

budově z oranžových cihel, na níž v posledních dnech visí modrý uvítací transparent, bude Jorge Mario Bergoglio pobývat během dnů své cesty, kterou stráví pouze v hlavním městě. Oficiální uvítací ceremoniál se uskuteční zítra, 2. září dopoledne na Suchbatarově náměstí, kde se nachází Státní palác a kde proběhne setkání se státními představiteli. Papeže při příjezdu na prefekturu přivítala

skupina starších a nemocných lidí, u vchodu ho pak pozdravily děti s květinami.

"Jsem tu stojící u dveří, poutník přátelství, který k vám přichází tiše, s radostným srdcem a touhou nalézt ve vaší přítomnosti lidské naplnění."

Ve svém prvním oficiálním projevu po příjezdu do Mongolska 1. září papež František znovu zopakoval svou výzvu k míru ve světě.

"Kéž se temná válečná mračna rozptýlí a odvane je pevná touha po všeobecném bratrství, v němž se napětí řeší setkáváním a dialogem a jsou zaručena základní práva všech lidí!"

Svatého otce v paláci přivítal mongolský prezident Ukhnaagiin Khürelsük, s nímž si během zdvořilostní návštěvy vyměnil dary, a poté promluvil k představitelům v sále "Ikh Mongol". V úvodu svého projevu, který následoval po prezidentově uvítacím projevu, papež vyjádřil radost z toho, že do tohoto mohutného kočovného národa cestuje jako "poutník přátelství". Připomněl, že ačkoli moderní diplomatické vztahy mezi Mongolskem a Svatým stolicem jsou staré teprve 30 let, jejich první kontakty sahají až do 13. století, do doby Mongolské říše. S odkazem na starobylou nomádskou tradici země symbolizovanou jurty - tradičními mongolskými kulatými stany - papež František poznamenal, že "domorodá moudrost" Mongolů, která dozrávala po generace pastevců a pěstitelů, nám může pomoci "vážit si a pečlivě kultivovat" to, co křesťané považují za Boží stvoření, a "bojovat proti důsledkům lidské devastace kulturou péče a prozíravosti, která se odráží v odpovědné ekologické politice". Papež dodal, že holistická vize mongolské šamanské tradice v kombinaci s úctou ke všem živým bytostem zděděnou z buddhistické filozofie může významně přispět k naléhavému úsilí o ochranu a zachování planety.

Svatý otec dále poznamenal, že jurty svědčí o "vzácném spojení tradice a modernosti". Podle něj tak svědčí o kontinuitě mongolského lidu, "který si zachoval své kořeny a zároveň se otevřel, zejména v posledních desetiletích, velkým globálním výzvám rozvoje a demokracie". Papež František v této souvislosti ocenil moderní

demokratické Mongolsko za jeho úsilí o prosazování lidských práv a míru, a zejména za jeho trvalé odhodlání zůstat zemí bez jaderných zbraní a zastavit jejich šíření. Připomněl, že na rok 2023 připadá 860. výročí narození jeho zakladatele Čingischána, a znovu prosil o dar míru ve světě, který je "ničen nesčetnými konflikty".

"Zde, v této zemi s tak bohatou historií a otevřené k nebi, prosíme o tento dar shůry a společně usilujme o budování mírové budoucnosti."

Svatý otec dále vyzdvihl "hlubokou duchovní citlivost", která podle něj "patří k samotnému vláknu" mongolské kulturní identity a díky níž je dnes Mongolsko "symbolem náboženské svobody".

„Když náboženství zůstávají zakotvena ve svém původním duchovním dědictví a nejsou zkažena sektářskými úchylkami, osvědčují se jako spolehlivá opora při budování zdravé a

prosperující společnosti, v níž věřící pracují na tom, aby mírové soužití a politická prozíravost stále více sloužily společnému dobru.“

Zároveň", dodal, "představují pojistku proti zákeřné hrozbě korupce", která je "plodem utilitární a bezohledné mentality, jež ožebračuje celé země".

Poté, co Mongolsko opustilo ateistickou ideologii minulého komunistického režimu, "začalo uznávat a respektovat zásadní význam harmonické spolupráce mezi věřícími různých vyznání, z nichž každý ze svého specifického pohledu přispívá k morálnímu a duchovnímu rozvoji národů". V tomto novém kontextu papež poznamenal, že "malá a diskrétní" místní katolická komunita bude ráda pokračovat ve svém "lidském a duchovním přínosu" pro zemi. Mongolští katolíci podle něj pomáhají zemi "šířením kultury solidarity, všeobecné úcty a mezináboženského dialogu a prací pro spravedlnost, mír a sociální harmonii". Ustanovení bilaterální dohody, o níž se v současné době jedná mezi Mongolskem a Svatým stolcem, bude podle něj představovat důležitý prostředek "k dosažení podmínek nezbytných pro výkon běžných činností, do nichž je katolická církev zapojena". Papež František proto připomněl motto zvolené pro svou apoštolskou cestu - "Doufat společně" - a vyjádřil naději, že jeho apoštolská návštěva může prohloubit plodnou spolupráci a úctyhodný dialog mezi církví a Mongolskem v úsilí o společné dobro.

„Jsem si jist, že mongolští katolíci budou i nadále ochotně nabízet svůj náležitý příspěvek k budování prosperující a bezpečné společnosti, a to v dialogu a spolupráci se všemi ostatními, kteří žijí v této velké zemi políbené nebesy.“

"Kěž různé složky mongolské společnosti, které jsou zde tak dobře zastoupeny, i nadále nabízejí světu krásu a ušlechtilost tohoto jedinečného národa."

Oficiální uvítací ceremoniál pod širým nebem za účasti všech politických a církevních představitelů se konal na ulánbátarském náměstí Suchbátar pod obrovskou sochou mongolského otce zakladatele Čingischána, umístěnou ve středu majestátního Státního paláce. Papež byl poctěn dokonale připravenou choreografií přehlídky mongolských gardistů a vojáků oblečených do uniforem, které vznikaly v průběhu staletí, včetně vojáků na koních oblečených jako starověcí mongolští válečníci. Papež seděl vedle prezidenta Ukhnaagiina Khurelsukha, který měl na sobě tradiční krémový šat, široký mongolský klobouk a boty se zahnutými špičkami. Po obřadu se papež s prezidentem setkali v soukromí v jurtě, tradičním kulatém nomádkém stanu postaveném uvnitř Státního paláce.

Tam se papež zapsal do knihy hostů těmito slovy:

"Jako poutník míru v této zemi, mladé i starobylé, moderní i bohaté na tradice, mám tu čest kráčet po cestách setkání a přátelství, které plodí naději. Kež velké jasné nebe, které objímá mongolskou zemi, osvětluje nové cesty bratrství."

/dokončení příště/

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

VÝUKA NÁBOŽENSTVÍ NA ZŠ PUSTIMĚŘ - 2023/2024

Děti, které navštěvovaly náboženství v minulých letech,
jsou považovány za přihlášené.

**Všichni prvňáčci dostanou přihlášky
od svých třídních učitelů/lek.**

Pokud se někdo chce přidat, klidně může přijít
se svými spolužáky do náboženství podle rozvrhu,
přihlášku dostane individuálně od paní katechety.
Rozvrh žáků 2. stupně je přizpůsoben tak, aby i tito mohli
chodit do náboženství a nekrylo se s vyučováním.

**NÁBOŽENSTVÍ NENÍ KROUŽEK,
MÁ STATUS NEPOVINNÉHO PŘEDMĚTU.**

VÝUKA PROBÍHÁ DLE ROZVRHU:

1.+2. třída: 11.35 – 12.20

3.+4.+5. třída: 12.35 – 13.20 6.-9. třída: 13.30 – 14.10

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Pan přijde k psychiatrovi a ten mu povídá: „Pokud Vám mám pomoci, tak mi musíte vyprávět Váš příběh od začátku.“ „Tak dobře, na začátku jsem stvořil nebe a zemi...“.

II.

„Pane doktore, co to je za nemoc, v kolonce diagnóza je: BV CTJ?“ – „Neměl bych vám to říkat, ale je to zkratka: Bůh Ví, Co To Je!“

III.

U doktora: "Měl u vás v rodině někdo cukrovku?" - "Jo, děda, dva hektary, než mu to komunisté sebrali."

IV.

Lékárník měl na praxi docela hloupého studenta, kterému nemohl svěřit žádnou samostatnou práci. Jednou musel na hodinu na zdravotní pojišťovnu, a tak praktikanta žádal, aby se vším počkal na něj a raději nikomu nic nepředepisoval. Po návratu mu praktikant hlásil, že je vše v pořádku. Byl tam pouze jeden pacient a s tím si hravě poradil. „A co mu bylo?“, ptá se lékárník. „Měl hrozné záchvaty kašle.“ „A co jste mu předepsal?“ „Ricínový olej, a hned ho vypil.“ „Vy jste se zbláznil, ricínový olej na kašel?!“ Praktikant se brání: „Jen se podívejte z okna, tamhle stojí opřený o strom a bojí se zakašlat!“

V.

Děda vykládá: „Věru, ta dnešní mládež je divná! Já jsem přežil 2. světovou válku, dvě automobilové nehody, jeden výbuch plynu, dvakrát mi sebrali majetek, a teď za mnou přijde můj vnuk a řekne: 'Dědo, co ty víš o životě?'...“

VI.

Žena je s manželem u psychoterapeuta po dvacetiletém manželství, stěžuje si na osamělost, nepochopení, nedostatek lásky, atd., atd., atd.... Terapeut po přiměřené době vstane, obejde stůl, požádá ženu, aby se postavila, přistoupí k ní, obejmě ji a vášnivě ji políbí. Žena si pak pomalu jako v transu sedne a mlčky sedí. Manžel na to zkoprněle zírá... Terapeut říká manželovi: „Tohle vaše žena potřebuje aspoň třikrát do týdne. Můžete to pro ni udělat?“ Manžel se zamyslí a povídá: „Můžu jí sem vozit pondělky a středy, ale v pátek ne, to chodím na ryby...!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 24. - 30. září 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.	
NEDELE 24. září	25. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Annu a Břetislava PETŘÍČKOVY, živou a + rodinu	
		DRYSICE 9.30	za + Marii a Miloslava BLAŽKOVY a rodiče z obou stran	
		PODIVICE 11.00	na poděkování za dar zdraví, s prosbou o Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu KROMBHOLZOVU	
		TOPOLANY 18.00	za zemřelou Pavlínou ŠIŠKOVOU	
PONDĚLÍ 25. září	PONDĚLÍ 25. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jaromíra NOVÁKA, +Aloise a Boženu KOTOUČOVY	
ÚTERÝ 26. září	SV. KOSMA A DAMIÁN, MUČEDNÍCI	PODIVICE 8.00	za mír ve světě	
STŘEDA 27. září	SV. VINCENC Z PAULA, KNĚZ VIGÍLIE SLAVNOSTI SV. VÁCLAVA	DRYSICE 18.00	za + Evu HODULÍKOVOU a Boží požehnání pro živou rodinu	
ČTVRTEK 28. září	SLAVNOST SV. VÁCLAV, MUČEDNÍK, HLAVNÍ PATRON ČESKÉHO NÁRODA	PODIVICE 8.00	za + Václava MAREŠE a Boží požehnání pro jeho děti a rodinu	
		SVÁTOST KŘTU LUDMILA LEKEŠOVÁ		
		BÁNOV 11.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu LEKEŠOVU GAZDÍKOVU, MAHDALOVU, SMETANOVU a VELECKOU	
		PUSTIMĚŘ 18.00	za +Ludmilu MIKULKOVOU, syna, živou a + rodinu MIKULKOVU a JURÁSKOVU	
PÁTEK 29. září	SVÁTEK - SV. MICHAEL, GABRIEL A RAFAEL, ARCHANDĚLÉ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Drahomíru a Jaroslava SMEJKALOVY, rodiče a + rodinu	
SOBOTA 30. září	SV. JERONÝM, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE			

VÝUKA NÁBOŽENSTVÍ NA ZŠ PUSTIMĚŘ - ÚTERÝ:

1.+2. třída: 11.35 – 12.20

3.+4.+5. třída: 12.35 – 13.20 6.-9. třída: 13.30 – 14.10

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 1. - 8. října 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 1. října	26. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SV. TEREZIE OD DÍTĚTE JEŽÍŠE, PANNA A UČITELKA CÍRKVE PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PODIVICE 8.00	za + Marii OPATŘILOVOU a Boží pomoc a požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE - 9.30: za + Ludmilu a Jana RACLAVSKÝCH, Tomáše OSIKOVSKÉHO, Marii a Pavla ŠEVČÍKOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu	
		SVÁTOST KŘTU GABRIEL SUCHÝ	
		PUSTIMĚŘ 11.00	za + Jana PŘIKRYLA, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + Jana VALU, bratra, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu VALOVU
PONDĚLÍ 2. října	SVATÍ ANDELE STRÁŽNÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za syna Petra, ochranu Panny Marie a Boží požehnání pro rodinu
ÚTERÝ 3. října	ÚTERÝ 26. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + rodiče PLISKOVY, ZAKOPALOVY, MARÁKOVY, + sourozence a duše v očistci
STŘEDA 4. října	SV. FRANTIŠEK Z ASSISI	DRYSICE 18.00	za + Annu a Vojtěcha NAVRÁTILOVY, syna a zete
ČTVRTEK 5. října	SV. FAUSTINA KOWALSKÁ, PANNA	PODIVICE 8.00	za + Bohumila JUŘČKU, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK 6. října	SV. BRUNO, KNĚZ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 18.00	za + bratra Stanislava, syna Alexandra a duše v očistci
SOBOTA 7. října	PANNA MARIA RŮŽENCOVÁ SV. JUSTINA, MUČEDNICE	PODIVICE 8.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
NEDĚLE 8. října	27. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Marii a Oldřicha HOLUBOVY, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Vlastu a Jana RYŠÁNKOVY, rodiče a zemřelou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Andělu a Petra ŠMEHLÍ- KOVY, snachu a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + Evženií a Oldřicha MARISCHLEROVY a dceru Danu